

ఆంధ్రపత్రిక

309/62 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ మేనెల 28 వ తేది సోమవారము

No. 49

సంపుటము. ౪.

శింశనామ సంవత్సర శ్రేష్ఠమాస శుద్ధసప్తమి ౭.

సంచిక ౪౯

మంచిమయము! వేసవేలు భర్తృపదేవి!! వెనుక చొరకవు!!!

2 పంచుకొనువారికి ఆ తల్పాభ్యాసమున కోర్వని
చోడంద్రప్రలాపము ఆచ (గంధ మొకటి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

ఆ నేకపంచలు భర్తృపదేవిమన
ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచమలా! శృంగారమున్న
వాగ్గీకరయన్ను గల మేలైన అసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద
ముకోరకు తెప్పించి వికయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, బొజ్జ, మేళు వన్నె,
ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాఫునీయమైనవి, త్వరపడుదు.

5 1/2 మూరనిడివిన్ని 2 1/2 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1.కి 2.0-0
జపాక చుట్టుకాలర చొకము 2 మూరలు ... 1.6-0

8 చొకములు తెప్పించుకొవిన పాస్ పెన్ పేనా ఇనాము.

అన్నిటికి పోస్టేజీ ప్రశ్నకము.

(536) చిరునామ:- రాజలక్ష్మి కంపెని,
8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లి క్లీడి నుదరాను.

'A Letter to the People of India'

BY

Mr. Lionel Curtis.

A very interesting book which must be read by all people interested in Indian Politics. Mr. Curtis is for self-government for India and how he arrives at this startling conclusion is beautifully set forth in this book. A scheme for an Imperial Parliament of the Empire in which India will also be an equal partner is also sketched.

Price including V. P. charges As. 0-12-0

For copies apply to

Manager,

"ANDHRA PATRIKA"

POST BOX NO. 212

MADRAS. E.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

నువాసనగలిగి యుండును.

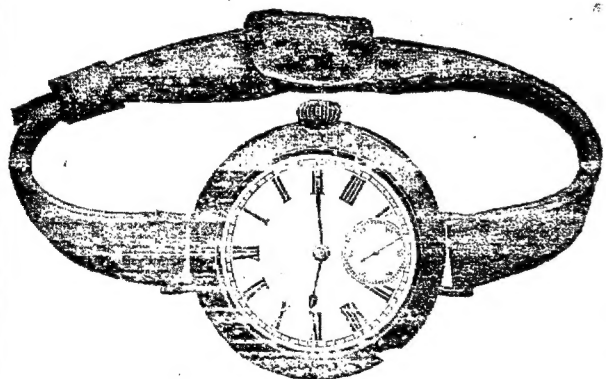
ప్రతియింట నుండదనినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ఆమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, అండ్ మదరాసు.

మణిబంధపు వాచ్ మేలైన లీవరునడక గలది.

గుత్తుప్ర సవారి, సైకిలు సవారి,
మోటారుసవారులం చెంత కదిలినను
తాళ గలదు.

కొంపురాళ్లను గట్టినడకయు గలది.

అయిదు సంవత్సరములు గ్యారంటీ.

నికెలు కేసుగలది ధర రు. 17-8-0

వెండి కేసుగలది ,, 24-0-0

చీకటిలో నైతము కాలముదెలుపునట్టి శేషీయం దయలుగలది రు. 4-0-0 సొచ్చు

E. A. WATCH Coy.,

35, Rattan Bazar, Madras.

ఇ. ఎ. నాచ్ కంపెని,

36, రత్నబజారు, మద్రాసు.

శవీనమయినది.

సిటీనోవర్ స్టాక్ 490

ఇది మాతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము

లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము
యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక
భాట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన
వగంక చూండును. ఇతర వాసనల
వలెగాదు. మనోహరమైన కలిగించు
నది. ఒకసారి తెప్పించి చూచిన నిజ
మును తెలుగ గలదు.

1/2 డ్రామ్స్ బుడ్డి 2-0-0

1 డ్రామ్స్ ,, 0-12-0

1/2 డ్రామ్స్ ,, 0-8-0

సర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0.0-6

ఏదెట్లు కావలయును: లాము కెల్లించగలిగిన ధరావతు

తెలియపరచినచో ధరభాస్తు చేయబడును.

ఈ త్రురములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

ది పరస్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,

నెం 1, వైడ్‌నీ, బొంబాయి నెంబరు 3.

చాయకు పూచీ కవ్వబడును.

క్రొత్తకంపెని.

బహుచాక.

మిక్కిలి ప్రసిద్ధమైన ఎజ్జపట్టుకస్త్రములు చీలు.

2 1/2 x 1 1/2 గజములు.

మహిమంబలు. వస్త్రములు.

మొదటిరకం సాగైన నేత గల

రులం. 1కి 0-9-6 0-9-0

రెండవరకం దట్టమైన నేతగలది ,, 0-9-0 0-8-0

మేము చిన్న చేతిరమాళ్లును, దట్టిలును, సాగైన పట్టు
చీరలనుకూడ తయారుచేయుచున్నాము.

కావలసినవారు ఈ క్రిందిలింపునువకు వ్రాసికొనవలెను.

యమ్. యస్. నరసింగరావు తో కంపెని,

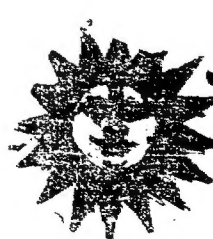
పట్టుగుడ్డల వర్తకులు, పోస్టు ముల్కల్మూరు

P. O. Mulkalmuru (నైనురు ప్రావిన్స్).

Mysore Province

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దచొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును
గమనింపుడు. కరస్పాడ్‌ను మొదలగునవి

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ ఆంధు కంపెని.

(5కి) 21. హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

కృష్ణాజిల్లా విభజన

కృష్ణాగోదారి జిల్లాలలో విభజనమార్పులు తీసుకొని యిప్పటికి 12 సంవత్సరములై నది. పూర్వపు గోదారిజిల్లా తాలూకా అయిదు తాలూకాల ప్రజలు తమ తాలూకాలను కృష్ణాజిల్లాలో కలుపుటవలన తమకు వెక్కు కష్టములు గలవని అనేకవిధముల ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించినను వారి ప్రార్థనలు అంగీకరింపబడలేదు. ఆవిభజనసంబంధమైన ఆలోచనలన్నియును ప్రజలకు తెలిసియున్నవనందున సకాలములో చెప్పకొనకుట అవకాశము నొకదయ్యెను. విభజన జరిగిన తరువాత కృష్ణాజిల్లాకు 12 తాలూకాలును, ఒక స్వతంత్ర డివిజన్ తహశీల్దార్ డివిజను ఏర్పాటుచేసిరి. ఒక కలెక్టరు ఇన్ని తాలూకాలను నవర్ధించుట కష్టమగునని తనివించినందున, ఈ జిల్లా రెండుజిల్లాలగు చేయుట అవసరమని తోచెను. కొన్ని సంవత్సరములనుండి ఈ విభజనను గూర్చి యోచించుచుండిరి. కాని ఇంత తొందరగా ఈవిభజన కలుగునని యెంచలేదు. నిజమే, అబద్ధమేగాని యెక్కడ జరిగినను ఈ విభజన అతిక్రమముగ నేవచ్చునని వినుచున్నాము. కలెక్టరు వారు తమయుద్ధాగ్రుల అభిప్రాయములకు వ్రాసిన తెలియుచున్నది. ఈసంగతి నిజమేఅయినయెడల ప్రజలయొక్కయు అధికార ప్రముఖులయొక్కయు అభిప్రాయముల చేకొనుట మిక్కిలి అవశ్యకము. ఈజిల్లా రెండుజిల్లాలగు మోడినయెడల రెండవజిల్లా ముఖ్యస్థానము ఏలూరుఅగుననియు జిల్లా యేలూరు అనుననునయు వినుచుంటిమికాని నిడదవోలును ముఖ్యస్థానముగా నేర్పఱపవలెననియుచున్నారని ఇటీవల తెలిసెను. ఇది నిజమైనయెడల నిడదవోలు ముఖ్యస్థానముగా నుండెడినివాదాకా యనుసంగతి ప్రజలను అధికారానధికారులను సావధానముగా చర్చింపవలెను. నర్సాపురం భీమవరం తాలూకాలనుకలిపి ఒక రివిన్యూడివిజను గ చేసి నర్సాపురములో ను క డి పూర్వ డి కల క్టరు ను నియమించెదట. తమకు, కొత్తూరుతాలూకాలు రెండింటికీ నిడదవోలులో నుక సయకలెక్టరు నుంచెదట. ఏలూరు తాలూకాలో నున్న చింతలపూడి డిపూర్టీ తహశీల్దార్ డివిజనులో కొత్తూరు తాలూకాలోని పోలవరం ఫిర్కాగ్రామములను చేర్చి క్రొత్తతాలూకానుకేసి కామవరపుకోట తాలూకా యనుపేరు పేర్పరచెదట. ఈక్రొత్తతాలూకాను గోదారిజిల్లాలోని పోలవరం డివిజనును కలిపి క్రొత్త రివిన్యూ డివిజను నేర్పాటునందించి పోలవరములో ఆడిషన్ ఆఫీసు నుంచెదట. చింతలపూడిడివిజను గ్రామములు పోగా నిగిలిన గ్రామములను, తమకు తాలూకాలోని వెంటపాడు ఫిర్కాగ్రామములను, ఏలూరు తాలూకాలో కలిపి యొక డిపూర్టీ కలెక్టరును నియమించెదట. కొత్తూరు తాలూకానుండి తీసివేయబడిన పోలవరం ఫిర్కాకు విడుదల తమకు తాలూకాలోని నిడదవోలు ఫిర్కాను చేర్చుకరట. నర్సాపురం తాలూకాలోని అవంటి ఫిర్కాను తమకు తాలూకాలో చేర్చుదురు. భీమవరం తాలూకాలోని నేలవానం ఫిర్కాను నర్సాపురం తాలూకాలో కలుపుదురు. ఈ మార్పులు జరుగవచ్చునని తెలియుచున్నది. ఇట్లు నర్సాపురం, భీమవరం, తమకు తాలూకాలకు తాలూకా 1-కి నాలుగు రివిన్యూయిక్వెంట్ల ఫిర్కాలు ఏర్పడును. కొత్తూరు, యేలూరు తాలూకాలకు మూడేసి ఫిర్కాలు వచ్చును. కామవరపుకోట, పోలవరం తాలూకాలకు రెండేసి ఫిర్కాలుంటును- పోలవరం డివిజను నిష్పాడు యెడెస్టిలో నుండి తప్పించి తాలూకా చేసి క్రొత్త ఏలూరు జిల్లాలో చేర్చుటచే నిలిచి అధికారము కొత్తూరు డివిజన్మునను కొత్తూరు మారును. కామవరపుకోట, పోలవరము గ్రామములలో ప్రేమకాశము మేజిస్ట్రేటులను వేయవలసివచ్చును. అప్పుడు పోలవరం డి పూర్టీ తహశీల్దారు మేజిస్ట్రేటు అధికారము కూడ తగ్గి యితర తహశీల్దార్లవలె అయినయ నగును. క్రొత్త జిల్లాలో నర్సాపురం, భీమవరం, తమకు, కొత్తూరు, పోలవరం, కామవరపుకోట, యేలూరు, అను నేడు తాలూకాలు నర్సాపురం, నిడదవోలు, పోలవరం, యేలూరు, అను నాలుగు రివిన్యూ డివిజనులను నుండును. ఈతాలూకాలలో ప్రస్తుతము ముగ్గురు డివిజన్ తహశీల్దార్ల చింతలపూడి, వెంటపాడు, వెనుగొండ గ్రామములలో గలరు. వీరిలో నిడదవోలు కామవరపుకోట పోలవరములకు మేజిస్ట్రేటులుగ వేసినవోరిగ డివిజన్ తహశీల్దారు అతని ప్రియమిత్రులమెంటును పూర్వముగ తగ్గింపవచ్చును. ఈగూతన జిల్లాను ఏర్పాటు చేయటంలో గవర్నమెంటు వారికి కలగు లాభమిదే. ఇక ఒకబడిన కృష్ణాజిల్లా

ను గురించి వ్రాయవలసియున్నది. ముఖ్యపట్టణమును బందరులో నుంచెదరా లేక బెజవాడకు మార్చెదరా? యనునది చర్చనీయును. తిరువూరు డి వి వి ను కు ను గన్నవరం తాలూకాకును ఒక డివిజన్ కలెక్టరును గన్నవరం లో నుంచెదరట. బెజవాడ నందిగామతాలూకాలకు బెజవాడలో నుక డివిజన్ ఆఫీసునందును. ఇంక నేమయిన మార్పులుండునేమో తెలియలేదు. గాని ఈజిల్లాలోకూడ యేడు తాలూకాలుండును. వైగా ఒక స్వతంత్ర డివిజన్ తహశీల్దారు డివిజను మాత్రముండును. ఈ క్రొత్తమార్పులను చర్చించుటకు జిల్లాలోని అందరు తహశీల్దార్లను డివిజన్ ఆఫీసునకు ఈనెల 28 వ తేదీని ఏలూరులో సమావేశమగుటకు కలెక్టరువారు ద్వేషించినట్లు తెలియుచున్నది. ఈసంగతి నిజమయినయెడల మన జిల్లాలోనుండు అనధికారప్రముఖులను కూడ ఆహ్వానించినయెడల బాగుండునని తలచెదను. అధికారప్రముఖులకును ప్రజలకునుకూడ తగినంతయవకాశ మిచ్చుట మిక్కిలి యావశ్యకము.

నర్సాపుర నివాసి.

హిందూ పురోహితులకు క్రొత్త నిబంధనలు

బోధా సంస్థానమునందు మాతముగా పురోహితుల సందర్భమున కొన్ని నిబంధనలు ఏర్పఱపబడినవి. పురోహితుడనగా గురువు. ఉచితముగ దక్షిణను గ్రహించి పాదశ సంస్కారాది కర్మముల నతడు నడపించవలయును. అతడు నిర్వర్తించు దైనిక కర్మము యజమానకృత్యమందురు. అట్టి యజమాన కృత్యముల నడపించుటకు అతడే సంపాదించుకొనుటకు బ్రాహ్మణుల ధార సంవత్సరములు యుక్తమగు విద్య నభ్యసించవలయును. వీడవ నొక పరీక్ష జరుగును. అందు గడతేన వారికి ప్రభుత్వము వారు, దైనికకర్మల నడపించు నధికారము కలదని మోచించు యోగ్యతాపత్రికల నొసంగుదురు. అట్టి పత్రము లేనివారిని దొరతనము వారు తీసివేతురు. అంతయుగాక యిటువంటి యవస్థలు పురోహిత శిష్యమున గలవామైన స్థిరపరచుకొనుటకు తెచ్చు వ్యాజ్యములు న్యాయస్థలములలో బాటింపబడవు. పత్రము లర్హత ననుసరించియే యెసంగబడినను, ప్రవర్తన యసంతుష్టికరముగ నుండినను ఆపత్రములు రద్దుపరచబడుట.

వాడుక ప్రకార మీ కాసన సభలో జరిగింపబడినప్పుడు, చిన్నమార్పులతోనిది ఆమోదింపబడెను. సభ్యులందరు నట్టి కాసన మవసరమని యెఱుగుదురు. కాని చాల మంది బ్రాహ్మణులకు వెఱచి యొక చిన్న పన్నుగడ తేసిరి. ప్రతి యూరిలోని దీని నామోదింతురా యనుటకు సభలు చేసి, యిచ్చుట సభ్యులలో రెండువంతులు వీని నంగీకరించినచో నాయూరిలో నిది యుంచవలయు ననియు, నట్లు కానిచో నాయూరినది సరకుచేయవలదనియు, వారభిప్రాయముగనవరచిరి. పూర్వచారపరాయణులు కొంద రాలోచించిరి భూవరుడు రాచకార్యముల జక్కపరచుటకే కాక మతసంబంధమగు నిబంధనలు చేయుటకు గూడ సధికారి యని 'ధర్మపాలు' డను శబ్దమే నిర్వచించుచున్నది. దుష్టిలిలో నున్న బ్రాహ్మణులచి నుద్ధరించుటకొరకే కాసన మిట్టిది గాయక్వారు వారు నెలకొల్పిరి. పూర్వము పురోహితులను గౌరవకార్యములకే నియమించుచుండిరి. ఇట్టి స్థితిలో నుండుటచేత గౌరవము నెల్లగోల్పింపవీరు హీనకృత్యముల గూడజేయవలసివచ్చుచున్నది. విద్యయే వీరికి నిర్బంధముగావించిన, వీరిస్థితి తప్పక యభివృద్ధిండును. వైదిక కర్మలలో విశ్వాసముగల వారందరును మిక్కిలి సంతసము నొందుదురు. కాసనమున విరుద్ధాంశము లేవియు గానరావు. ముఖ్యముగ గురైగకలసిన సంగతియొకటిగలదు. బ్రాహ్మణేతరులు గూడ నిబంధనానుసారమగు విద్య నొందినచో, పురోహితులు గాగలరట. బ్రాహ్మణులకెల్ల నయ్యదియే యసంతుష్టికరము. కాని యందెమయు తప్పు కానరాదు. బ్రాహ్మణేతరులు మాత్రమి విషయమున నాలోచించి, పరీక్షమచేసి, జ్ఞానము నుపార్జించి నచో నేల యజమానకృత్యముల నడపరాదు? బ్రాహ్మణేతర పురోహితులను ప్రభుత్వమువారి చెప్పని క్రొత్తముని నిర్బంధించరు. అది కేవల మెచ్చికము. ఇతరస్వతంత్రరాజ్యములను దొరతనమువారు గూడ నిట్టి నిబంధనలను నెలకొల్పుదురు గాక! మనదేశమున నీరీతి కాసనములలో నియ్యదియే ప్రప్రథమము. దానివలన లాభనష్టములగు చక్కగ పరిశీలించవలసియున్నది.

మండవేముల వేంకటశాస్త్రి బి. ఏ.

రాజకుటుంబ వార్తలు

(0)

బాన్టిచక్రవర్తి గారు మద్యనిషేధదీక్షను దృఢపరచుమగ బూనిరి. బకింగుహాము విండ్యుర రాజమండ్రిములందు విందులు జరిగినపుడు గూడ మద్యము లాసంగబడుటలేదు సరిగదా నేనాజిబిరముల వారును నౌకాదళము వారును మున్నగువారు శ్రీవారికి విందుచేసినపుడు గూడ మద్యముల నుపయోగింపవీలులేదు.

క్రిక్కిళ్ళులగు ఎవ్వర్లు చక్రవర్తిగారును వారిసోదరులును సోదరీమణులును గూడ తోటలపనులను బాగుగానెరిగియుండిరి. విజ్ఞోరియా రాణి గారిసంతానమువారి కందరికిని ఓస్సు ర్ముతోటలోనే తోటలపనులు మొదట నెప్పబడెను. ఇప్పుడు దేశమున కాహారవిస్తృతుల నుత్పత్తిచేయుట కాతోటలసంగి బడెనని తెలియుచున్నది.

విజ్ఞోరియా రాణి గారును భర్తగారును శేఖరులను చదువుటయందును వ్రాయుటయందును నిమగ్నులై యున్నపుడు రాజమారులును కుమారికలును ఉద్యానవనకృషిపరతంత్రులై యుండువారు. వారిలో ప్రతివారికిని కొంతభాగము ప్రత్యేకితము. ఎవరిభాగమును వారు స్వయముగ దున్ని త్రవ్వ బాగుచేయవలెను. అవనిని వారు సమగ్రముగ నిర్వర్తించవలెను. వీరు చేసిన తోటలన్నియును సురక్షితములు. ఇవి అచటి మందిరమునకు తూర్పుగ నున్నవి. ఇప్పటికిని గూడ నిది ప్రేక్షకుల నాకర్షించుచున్నది. వీని చుట్టును చెట్లవగులు గలవు. సుప్రసిద్ధులగు నతిథులు రాణిగారి వీధిమందిరమునకు వచ్చినపు డిచ్చక్షులజములను నాటిరి.

అట్లు నాటిన వారి పేరులు ఫలకములమీద చెక్కబడి ఆయావృక్షములకు స్థాపితము చేయబడినవి. అచటికి జర్మను చక్రవర్తి తరుచుగ వెళ్లియుండెను. ఒకసారి ఒక రాజబాంధవు డిమహాసంగ్రామకారకుని యహంభావమును తొలగించుట కతనికి కరాడనామధ మొసంగెనని యొక ప్రతీతిగలదు. కెయి జరు తోటలపని చేసినోలేదో తెలియదు గాని అతనితల్లిచే నెను. ఆమెచే దున్నబడిన భాగమును ఉపయోగింపబడిన పనిముట్లను ప్రేక్షకు లిపుడు గూడ చూడగలరు.

రాజకుటుంబమున అపత్నీకులకంటె మృతభర్తృకుల సంఖ్య హెచ్చుగనున్నది. అల్లెగొండ రాణిగారును ఆమె కుమార్తెయును ఆమె అడపడుచులగు ఆర్మిలు- చాటెనబర్గ-కోబర్గ- ఆల్బిని ప్రభ్యులును- ఆమె ప్రియసోదరియు రమ్య చక్రవర్తిని (మేరీ)యు వితంతువులు. మరియు గ్రీసు-డెన్మా ర్కు- స్పెయిను- ఇటలీ- హాలండుదేశములందు వితంతువులగు రాణులుగలరు. ప్రాస్తున వెనుకటిచక్రవర్తినియు పోర్చు గలున వెనుకటిరాణియు వితంతువులున్నారు.

ప్రస్తుతము పదమూడులైన రమ్యచక్రవర్తిని గారు జర్మను పక్షపాతియనియు కుట్రలు పన్నుచుండుననియు రమ్య వారికి గట్టినమ్మకము కలదు. ఈదంపతు లిరువురును బాన్టిచక్రవర్తిగారికి సన్నిహితభాతులు గాన వీరు ఆంగ్లదేశమునకువచ్చి నచో బంధుమర్యాద జరుపుట రాజకుటుంబమువారికి విధి యగును గాని ప్రస్తుతి మట్టి బాంధవ్యమును చూపుట సముచితముగాదు.

ఆమెరికా రాయబారులకు లండను నగరమున తగిన నివాసగృహము లేమండెను. వెనుక నొకరాయబారి రాత్రివేళ నేమియు తోచక బ్రాఫుల్సు చవుకులో తిరుగుచుండుట చూచి పోలీసుభటుడు ఇంటికే పొమ్మనగ "నాకు ఇల్లులేదు. నేను ఆమెరికారాయబారి"నని అతడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెనట. ఇటీవలనైనను ఆమెరికారాయబారికి తగిన మందిరముండలేదు. 1918 లో పేజిగారు లండనునగరమునకు వచ్చినపుడతనికి విడిది లేక కొంతకాలమాత్ర డొకసామాన్యమగు భోజనగృహమున నివసించవలసివచ్చెను. పేజిగారికి పూర్వము రెండును గారు దాచ్చెప్పురుహాను అను దివ్యభవనమున నివసించెడివారు గాని అది వారస్వంతపరపాటుగాని ఆమెరికాదొరతనమువారి ఏగ్గాటుగాదు. పిచ్చుట చోటుగారు విజ్ఞోరియావీధిలోనే నివసించవలసివచ్చెను. పేజిగారు వచ్చి గ్రాను వెనరు ఉద్యానభవనమును కొనిరి.

గుంటూరు మండల సభ

అధ్యక్ష కోపస్యాసము

ఈదిగము లేవల్లయందు సమావేశమైన గుంటూరు మండల సభ కార్యదర్శులగు గా. భూ. వేంకటపతిరాజుగారి అధ్యక్ష కోపస్యాసమునం దీక్రింది విషయములు ప్రకటితములు:-

మనహక్కులు.

ప్రజాసంఘముగా పరిపాలించుట ప్రభువుల ధర్మము. ప్రజాభిప్రాయములను నడిచి, దేశభాగ్యదయమును దలంపక, పరిపాలన సౌకర్యము ముఖ్యోద్దేశముగా చేసికొని, ప్రజాభిప్రాయమును కనిపెట్టక, ప్రభువుల చిత్తానుసారము వ్యవహరించుట దేశభాగ్యదయను నిస్సంశయము. ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యమున్నచో తమ జీవనమునకై నిబంధనలేర్పాటు చేసికొని యుక్తమయిన మాండ్లముల నలంకరించుచుండుదురు. ఏకఫలాపేక్షకులై ధనాన్వయమునకై పలువురు ప్రయత్నించునపుడు ద్వేషానూయభావములు జనించుట సహజము. ప్రజలు స్వాతంత్ర్యము కోరుట విదేశోద్యోగములకు కంటకముగా నుండును.

స్వలాభాపేక్ష వదలిపోవో స్వపరిపాలనాధికార మిచ్చుట న్యాయమని ప్రతివారును చెప్పక తీరదు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో భిక్షువైనవారైన హిందూదేశమునకు తోడి కాలనీలతో సరిగౌరవిచ్చి బ్రిటిషు ప్రభుత్వముక్రింద స్వతంత్ర పరిపాలన మొనంగినవో మనదేశమున కాంగ్రెసు-కాన్ఫరెన్సు కౌన్సిలులలో మామొరాలింపుడునుటలు బధిరశంఖారావములు కాకుండునో? ప్రజావాంఛ నీయములగు సౌకర్యములు వీలుకొలిది వెంట వెంటనే సమకూరుచుండునుగాదా. దేశజీవము చూచుటయో? విదేశోద్యోగముల లాభము చూచుటయో? అని ప్రభుత్వమువారు తలంచునంతకాలము ఇప్పటి మన దేశస్థితి మారదని నోక్కి చెప్పవచ్చును. లోకమునం దెన్నియో మార్పులు జరుగుచున్నప్పటిలో మనదేశమునకు కూడ పూర్ణమయిన హక్కులు యధాంతరము నిచ్చెదరని నమ్మకము కలుగుచున్నది. కిటివైపున కంటెను హిందూదేశముల అసాగరకదేశాలో నున్నారని చెప్పసాహించువారుండరు. పలుమాటలేల? కార్యభూమిలకు తమతో విన్నవించున దేమనిన కాన్ఫరెన్సువారు ఏజెంటును (అజ్ఞాన బద్ధాంతోనము) ప్రతిగ్రాహమునను జరుపరలెను. ఆందోళన మెంతటిశ్రమగానుండిన, అంత త్వరితముగ ఫలము సమకూర్చుట ఆంగ్లేయచారము.

ల్యాంతులమైన మహనీయులు దిగుచుతీరకులైన హిచ్చించిన పన్ను తగ్గించవలెనని యాందోళనము చేసినపుడు బోనరూలాగారు, హిందూదేశములో పన్ను తగ్గించిన ఎక్కువ ఆందోళనము కలుగును గాన ప్రస్తుతము తగ్గింపబడదని నెల విచ్చిరి. న్యాయముకంటె ఆందోళనమే ముఖ్యసాధనముగ కన్పట్టుచున్నది గావున స్వపరిపాలన గౌరవము హైందవులకు లభించువరకును ఏమరియుండదగదు.

ఆంగ్రోద్యమము.

ఆంగ్రోద్యమము ఆంధ్రజన శ్రేయోభివృద్ధికోసమగుదా. ఏయధ్యయముగాని నిరంతరప్రయత్నము లేక ఫలించదు. కృష్ణా గుంటూరు మండలములలో ఈ యధ్యయము ప్రారంభమయి ఇప్పటికి తదితరస్థలములలో కొంతవరకు వ్యాపించినది. కాని అన్ని మండలములవారును అందలి లాభమును గ్రహించి ఏకచక్రముతో పని చేయునట్లు కొలదికాలములో అది ఫలవంతమగుననుకొనుట కవకాశము కలుగకున్నది. ఆంధ్రదేశము ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ భాషాభివృద్ధి ననుసరించి విభజింపబడిన మనకు కలుగవలసినంత మేలు అనతికాలములో కలుగుట దుర్లభము. లక్నోలో నేను కొందరి మహాశయులతో ప్రసంగించునపుడు భాషాప్రయత్న రాష్ట్రవిభజన మెప్పుట్రికైన తప్పనిదనియు, స్వపరిపాలనము మనకు ప్రభుత్వము వారొసంగినపు డది తనంతటతానే రాక తీరదనియు అభిప్రాయము కనబరచిరి. స్వపరిపాలనము నేడో రేపో రానున్నను మనప్రయత్నములు మెరుకజేట్టుట యుక్తముగాదు. ఆంగ్రోద్యమమునకును స్వపరిపాలనాభిలాషకును ఫలవైషమ్యము లేదు. ఆంధ్రదేశాధికాధిపతి బాగుగ పరిశీలించి, అభివృద్ధి మార్గములు నిర్ణయించి, అనుభవములోనికి తెచ్చుట మనకు ముఖ్యోద్దేశ్యము. పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి పాటుపడుటయు ఆవశ్యకమే.

ఆంగ్రోద్యమభిమానులు ఆర్థికపారిశ్రామికశీతి (Economic and Industrial Survey) గతుల కని పెట్టి

అందుకు నలయుసాధనములు ఆంధ్రలోకమునకు తెలుపవలయును. ప్రభువుల సాహాయ్యముకలనే ఫలము పొందదలచి లేని త్వరలో ఆతలంపు కార్యకారి కానేరదు.

ఇట్టి విషయములందు స్వయంసాహాయ్యమే ఫలప్రాప్తికి సాధనము. తొలుదొల్ల ఏన హాప్రయత్నమునం దైనను విఫలములను, కష్టపట్టములను రాకతప్పవు. అట్టివో వెనుకంజవేయుట ధీయల లక్షణము కాదు. కావుననే “ధీరులో విఫలనిహాస్యమానలగుచున్ భృత్యులతో తానూమై ప్రారభ్యము లుజ్జగింపరు సుమీ పృథ్విఃధులో గావునన్” అని భక్త్యహారి చెప్పియున్నాడు. ఆంధ్రదేశశీతి బాగుపడునంతవరకును, ఆంధ్రరాష్ట్ర మేర్పడువరకును, ఏడతెగక మనము పని చేయుచుండవలెను. యుక్తకాలమున ఆంధ్రరాష్ట్ర విభజనమునకై ఏర్పాటుచేయ ప్రభుత్వమువారిని కానునభలలో కోరదగియున్నది. కాననభలలో అనుభవముగల ఆంధ్రనభ్యులు ఆపనికి పూనుకొన్న బాగుగనుండును. లేనిచో వీలయినంత త్వరలో నా కాపనికి పూనుకొనుదురను ఆశలేదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము కొలదికాలములో గోదావరీ తీరమున స్థాపించుట తప్పదు. ప్రభుత్వము వారందరు కామోదించియే యున్నను కాలవలంబనము కావలెనందురు. యధాంతరమున కొడుక విశ్వవిద్యాలయములతో ఇదియు నెలకొల్పుటకు పనిచేయవలసి యున్నది. ఇందును ముఖ్యసాధనము నెనుగువండలములలో ఉన్నతపాఠశాలలు స్థాపింప ప్రయత్నించుటయే. గుంటూరు జిల్లాలో ఉత్తమకళాశాల (First grade collage) లేకుండుట శోచనీయము. కృష్ణా నదీ తీరమున గానివగి యెచ్చుటగాని ఒకటి ధనవంతులు విరాళ మొసగి స్థాపించుటకు కర్తవ్యము. సాధారణ కళాశాలలైనను మిషనరీవారిని తప్ప ప్రభుత్వవారివిగాని ప్రజలవిగాని లేకుండుట విచిత్రమగును. ఈకారంతలేకుండ జాగ్రత్త పుట్టుటకు మండల నాయకులను ప్రార్థించుచున్నాను.

విద్యావ్యాప్తి.

మనదేశమునందు 1857 కాలలో విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపింపవారంభించిరిగాని విద్యావ్యాప్తియు జ్ఞానాభివృద్ధియు కాకలయునంతి నవకూరలేదు. గత 50 కాల ప్రయత్నము వలన నూటికి 80 గ్రామములలో ఒకడులేవు, నూటికి 75 బాలురును 97 బాలికలు విద్యాగంధ మొసగురు. నేర్పినవిద్య గన్నామెంటు ఉద్యోగములకు లేక నేరొందువిధమున ఉపయోగించుటలేదు. అవకాశముగా పరీక్షలు కఠినముగా చేసివిద్యార్థులను హింసించుచున్నారు. పాఠశాలలందు నేర్చు విద్యయు ను విద్యార్థులకు అంతగా ఉపకరించుచుండలేదు. దేశభాషాభివృద్ధి నము నానాటికి ప్రోత్సహించుచున్నదని ఎరిగియున్నామనయు, ఈలోపములు సవరణచేయుటకు తగు ఏర్పాట్లు తాము చేయదలచుచున్నామనియు కిష్టము ప్రభువువారు విద్యాభివృద్ధిమైన తీర్మానమును ప్రచురపరచిరి. లోపములు తగ్గియేగాని ప్రజలకుగల స్వల్ప స్వాతంత్ర్యము సహనంపించిరి. పరీక్షలు విద్యాసాధనములు గానయినను, పరీక్షలలో జేరుటకు సరియైనజ్ఞానము సంపాదించుటకు విద్యార్థులకుగాని, చెప్పటకు గురువులకుగాని సాధ్యముగాకున్నదనియు, ఈపాఠశాలు ఇంగ్లాండులో కలిగిన దనియు, దానినిబట్టి ఈదేశములో కూడ వ్యాపింపజేసిననియు, ఇంగ్లాండుదేశములో సవరణలు చేసికొనియు మన దేశమున లిగునవరణలు చేయలేదనియు ప్రభుత్వమువారే నెలవిచ్చిరి. పరిశీలించినను, గత అయిదు సంవత్సరములలో మన రాష్ట్రమున ఈలోపములు సవరణ అయినటుల నాకు కనబడలేదు. నానాటికి హైందవులకు విద్యావిషయములోజ్యోక్తము కూడదనియు ఎట్టి విద్య నేర్పవలసినదనియు ఎట్టి పరీక్షలు చేయవలసినదియు పూర్తిగ ఆంగ్లేయులవలెమై యుండవలెననియు విద్యాధికారుల అభిప్రాయమొక్కట కనబడుచున్నది.

మనబాలుకులకు నేర్పవలసిన విద్యను గూర్చి ఆంగ్లేయులకే కాని మనకు బాధ్యత లేదా? అతిపు అభిప్రాయము వారికి వదలువరకును మనము తగినంత ఆందోళనము చేయక తప్పదు. బడులలో బాలుకుల కరవు విద్య ఏమియు బాగుగలేదు. ఏర్పడుచు పుస్తకములు అంతకంటె బాగుగలేవు. పరీక్షలు

అతికఠినములై విద్యావ్యాప్తి తగ్గించుటకు చేయు ప్రయత్నములవలె కనబడుచున్నవి. విద్యకొరకు హెచ్చుధనము వెచ్చించుచున్నను అందలి లాభము ప్రజలు పొందుచుండుట లేదు. వెంటిలాండుప్రభువువారి యేగాలునుబట్టి సాధ్యమైనంతవరకు హైందవులు ఇన్ స్పెక్టర్లుగా ఉండదగదుగదా? ఆంగ్లములో బహుస్వల్పసంఖ్యాకులు అనగా ఇద్దరినిమాత్రము మనజిల్లాలనుండి ‘ఫెల్లోలు’గా ఏర్పాటుచేసిరిగదా! ఇప్పటి జ్ఞానసంపాదనము చాలునని కాబోలు అనందస్థమైన సర్క్యులరు విద్యార్థులు రాజ్యాంగ విషయసభలకు పోకూడదనియు నభిలకు వెళ్ళకుండవారిని విద్యాధికారులు నియమింపవచ్చుననియు ప్రచురించిరి. పరి తాత్పర్యమునుబట్టి మన అభిప్రాయములు మన పిల్లలకు తెలియరాదనియో? ఇట్టి విపరీతభావముపొందుట ప్రభుత్వమువారికిగాని ప్రజలకుగాని ఏవిధమున చూచినను లాభకరము కానేరదు.

స్కూలుమైనను పరీక్షవరకును విద్యార్థులు చదువవలసిన గ్రంథములు మారవలెను. పరీక్షలు మారవలెను. అటులే యూనివర్సిటీ పరీక్షలును కాలేజివిద్యార్థులు నేర్చునవియును లును దేశజీవమునకును వారి ఉపయోగమునకును తగినవిగా నుండవలయును. విద్యార్థుల తండ్రుల అభిప్రాయములకు భిన్నముగాను, ఆంగ్లేయుల అభిప్రాయము ప్రకారముగాను విద్యగరపదలచుటచే కొలదికాలములో సమస్త విద్యావిషయములు మార్పుటకు ప్రజలందరును ఏకగ్రీవముగా పనిచేయవలసియుండును. విస్మయపడి చూచునంతకాలమును విపరీత చర్యలు దినదినము విద్యావిషయములలో హెచ్చగుచుండును. స్వపరిపాలన మెంత ఆవశ్యకమో ప్రజాభిప్రాయముల ననుసరించిన విద్య కూడ అంత ఆవశ్యకమే. లేనియెడల విద్యలేకున్న చాలమేలు వార్తాపత్రికలు.

వార్తాపత్రికల ధోరణిలో లోపములుండినపుడు ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్తపడుట మంచిదేగాని, వారలంబించిన పద్ధతి మాత్రము సరిగ నుండలేదని తోచుచున్నది. ఫలానా విషయములో వాగినయంతములు బాగుగ లేవనియు, అవి సవరించు కొనవలయుననియు మందలించి సాధ్యమయినంత వరకు జామీను కోరకయే జాగ్రత్తపరచుటయును, జామీను మొత్తము తీసికొనక పూర్వము ప్రతీకవలన లోప ముండియెడల పోనికూర్చును చేసి అది కోర్టులో ఫిల్డజీనపుడు ఆమొత్తము తీసికొనుటయు చాలవరకు బాగుగ తోచుచున్నది.

అభిప్రాయ భేదములకు విభిన్నాభిప్రాయములు చేయుగాదు. ఇచ్చటి వార్తాపత్రికలలో రాజద్రోహ బుద్ధిగలవి ఏవియు లేవని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. అట్టివన్నచో అవిలేకుండ జేయుట సమంజసముగాని పత్రికలన్నిటికిని భయోత్సాహము పుట్టించుట అవకాశము. పరిపాలనమున లోపములు గలవని తెలుపుటయు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వముక్రింద స్వపరిపాలనాధికార మిప్పింపవలెనని కోరుటయు దూష్యము కాదని ప్రభుత్వమువారు తెలిపే. ఏ వార్తాపత్రికలలోను అందుకు భిన్నమయిన అభిప్రాయము కావరాదే. ఆంగ్లేయుల పత్రికలు ప్రజలకు దూషించుటలు నిదేశీయులను దేశపత్రికలు దూషించుచుండుట లేదే. వార్తాపత్రికల కలననేచా ప్రజల నిజమైన అభిప్రాయములు వెల్లడిమగును. కావున అట్టివి ఉండుటయే ప్రభువులకును జేయును.

గవ్వరు పదవిని విభజక పూర్వమే విద్యావ్యవసాయ పరిశ్రామిక విషయములలోను, స్థానిక పరిపాలనములోను గల లోపములను, ఆంధ్రులకుగల అనాదరణాధితియు, హైందవులకు గలిగిన నిరుత్సాహమును బాగుగ కనిపెట్టి ప్రజాసంఘముగా విశాలహృదయుతో క్రొత్త యేర్పాట్లు చేసి కార్యకలా ప్రభువు ఉండవలెనను విలంపు లేకుండ ప్రజాభిమానము కలిగి, వ్యోమోయదరే యను విచారము ప్రజలకు పాడమనటుల పరిపాలింప నెట్లొందు ప్రభువు వారు ప్రార్థితులు.

పశువృద్ధి నిలయము.

ప్రభుత్వమువారు అనుగ్రహించి ఈ మండలములో వంగవోలు సామీప్యమున(Cattle Breeding Farm) పశు వృద్ధి నిలయము స్థాపింప నిర్ణయించి 50 టేల యాహాయిలు ప్రస్తుతము వెచ్చింప నిశ్చయించిరి. వంగవోలు పశువుల ప్రసిద్ధి యెరుగనివారు లేరు. వందలకొలది ప్రత్యక్షమున పశువులను కొంతకాలము అమెరికావారును, పిచ్చుట జావావృషపులందువారు నేటివరకును విదేశములకు తీసికొని పోవుచున్నారు. జావా తీసికొని పోవువానిని అభివృద్ధిగావించి తినుటకుపయోగించెదరట. ప్రభుత్వమువారిలోపమును తీర్చవలసియున్నది. దేశాభిమానులగు మండల నాయకులను యెతులవరకు బోధపర

చి కొలదికాలమునను పై నేతములను విక్రయింపకుండ జేసిన యెడల ప్రభుత్వమువారు తిగిన యేర్పాటులు చేయుచుననుచు కనుగొను గలదు.

జలాధారములు.

కృష్ణా డెల్టా నే డెల్టాకాలవలనుండి మా గానిభూములకు నీరు ప్రవహించు తూములసంఖ్యయును పరిమాణమును తగ్గించుటయు, అందువలన నీటిలోపము కలిగి పంటలు తగ్గిరై తులు విశేషముగా నష్టము పొందుటయు, వంతులగుచుండిన నీరిచ్చుట నేర్వోపయోగముగా లేని సంకీర్ణము ఇచ్చుచేసిన ప్రభుత్వమువారికి బోధపడియుండవచ్చును. ఈ సమస్యను సరియైన స్వీయములన ప్రజలు పొందుచున్న వాడలు అనంతములు. నయితల యెలానించునారు లేరని. తూములసంఖ్య తగ్గించుటయే మార్గము. పరిమాణము తగ్గించుట అంతిమకంటే అశక్తము. కృష్ణానీరుపరము క్రమముగ లేని కాళిముచే రావలసిన నీరును సురిగ రాకున్నది. గత రెండు సంవత్సరములలోను నష్టములు కురియుచుండుటచేత క్రొత్త యేర్పాటులవలన కలుగకలసినన్ని నష్టములు కలుగలేదు, గాని నష్టలోపము గల దినములలో విశేషనష్టము పొందకతప్పదు. లోకము కనిపెట్టినను గౌరవ లోపమని కాబోలు ఇంజనీరు రింగు డిపార్టుమెంటువారు తిగువనరణముచేయుచున్నది. నీటిపారుదలనియమై వారు చాల తప్పుచిట్టాచాయము గలవారుగానున్నారు. నియమితకాలము పంటకు చాలవా? ముందైనానేమి? వెనుకయినానేమి? అని తలంచెదరు. వ్యవసాయానుభవముగల ప్రతివారికిని వ్యవసాయ ప్రవేశించినది మొదలు (జూన్ నెల 8) నీటివనరణమునోట నారు పోయుట మంచిదనియు, ముదురుగ ఆకుపోయుటయు, ముదురుగ ఊడ్చుటయు అధికముగ పంట పండుటకు కారణములనియు, నీరు కావలసియునుట అన్ని కాలములలోను గడియారము నకుదురేమి జరుగవనియు, దమ్మునకు-ఉభాలకు ఎక్కువనీరు ఒకేపర్యాయము కావలసి యుండుననియు, ఊడ్చుట వెనుకయినకొని పంటపట్టమే కాక మాలిచావులు కొరకుటయు కష్టమనియు తెలిసికొని, ప్రస్తుతముచిన తూములవలన సరిగ చాలినంత నీరు పారుదల అగునో కాదో యనియు, ఆకుపోత ఊడ్చుట అలస్యముచేసిన గుండల పంటకు నష్టమా అనియు కోర్చుచుటకు చావుగల కోటలో న్యవసాయాధికారులు పనిచేసేవల కింకందంతి కలదు. అటుల 55 గిం చిన వో అందలి పర్యవసానము వెల్లడి పరచుట కత్తవ్యము. ప్రజల ఆశయమునకును, కోర్కెమునకును భిన్నముగా నుండవని నానిశ్చయము. లేనివో వాచే ప్రజలు చెప్పుకొను మాటలు విశ్వసనీయముగాకని యనినంతే తెలిసియుండును. డిటిపా ప్రభుత్వము వారివలన మనదేశమునకు కలిగిన లాభములలో జలాధారముల యేర్పాటు ముఖ్యము. ఈ సందర్భములో భావనాకేంద్ర ప్రాజెక్టు చాలవలన తయారు కావచ్చును. సుమారు లక్షయేబదివేలకు భిన్న అయింది. మరి యేబదివేలమిగిలి వేలలో 1918-9 సంవత్సరము జూన్ నెలలోపున పూర్తికా నున్నదని డి. పి. వల్లిమూరు చెప్పుచున్నారు. మునియేరు ప్రాజెక్టు వలన 5వేల ఎకరములకు నైగానే పొగుబడిఅయింది. నెల్లూరుముడు చేయప్రాజెక్టులన స్వల్పముగభూమి పొగుబడి నుండునుమారు చాల లాభకారి కానున్నది. భృగుభాండాప్రాజెక్టు లక్షలకుబడివేలకుపుగా తయారుకావలసింది, కరువుకాలములో చేయదగినది నిలిపివేసిరి. మొట్టమొదట తిక్కినపనులనలేనే తయారుచేయుటకు నిశ్చయించినపుడు అది మార్పుటకు చేరుతువు కావచ్చును. ఆపనిమాడ చేసినవో గుంటూరుసందర్భముకు చాలసమర్థము. చాలకాలము క్రమంబునే కృష్ణానీరువారియ ప్రాజెక్టునుసూక్ష్మ ఇరిగేషను కమిషనువారు పనిజరుగలేనది. ఇప్పటికిని ప్లానులు ఎన్ని మేములు చిక్ ఇంజనీయరువారి అలోచనలోనే ఉన్నవి. వేగముగ ఆపనిప్రారంభించినవో కృష్ణానది కరువై పులందుకు భూములకు ఎంతో సమర్థాయముగా నుండును. కృష్ణా డెల్టా స్వీయములన పొలుకు గిరి లక్షలు రాబడినప్పుడుపును, అందు కొంతకై రెండుకోట్లకుపుగానే ఖర్చుఅయినపుడును, యుద్ధానంతరమునెంతైనను ఇనుపదారులకు కంటే జలాధారములకు ప్రాముఖ్యమిచ్చి పనిచేసినవో దేశస్థితి ఇప్పటికంటే ఎన్ని యోర్లు బాగుగనుండును. అదియేమినింతయోకాని రెయిలు పనులంత శివుముగ జలాధారములవలన జరుగవు. భవముకాంక్షను అయినను ఖర్చుఅగుట కష్టముగానుండును. ట్యాంకురెట్టచేయను స్త్రీముపని చురుకుగ జరుగక పోవుటకు కారణము డిపార్టుమెంటువారి నుష్టిఅని చెప్పక తీరదు. ఇందుపనియమై, ఎంతవనిచేసిన అంత ప్రజలకు లాభము.

ప్రభుత్వమువారికి ఆంధ్రరాజడిహమ్మ. 1914-15 సంవత్సరమున 665 వేలు కాంక్షను అయినను 5 లక్షలమార్గము ఖర్చు వెట్టిరి. పిమ్మట యుక్తవయసు పరిగిరింది. 1915-16 సంవత్సరములో 833 వేలు ఖర్చువెట్టిరి. 1917-18 సంవత్సరములో 864 వేలు ఖర్చువెట్టవలసింది. ఇంకను ఆ నేకలక్షలు ఖర్చువెట్టవలసియున్నది. బాధమేమి?

మురుగు కాలువలు

డెల్టా గ్రామములో డ్రైనేజీ గోపములు చాలకలవు. కృష్ణా డెల్టా స్వీయములన కచ్చిన మొదటరాబడి పదికోట్లలోను అన్ని ఖర్చుయిపోయి ఏమోకోట్లు 24 లక్షలు నికరమున ఆవాయము తేలింపుకు అందుగో తగినంతసామ్యముచు కాలవలు బాగుచేయుటకు ఖర్చువెట్టుట న్యాయము. డ్రైనేజీ వాగుచేసిన, దానివలన రాబడిలేదని తలపెట్టెను. దేశాభ్యుదయమునకు డ్రైనేజీ మెట్రికో ఇరిగేషనుకు డ్రైనేజీ అట్టిది. చిరకాలము ఆ శస్త్రచేసినవో పంటలు భూములు నాడగును. చిరకాల రాబడిమాడ తగ్గును. అది కావచ్చును ప్రభువులు వక్రములు కాదు గావునను, ప్రజాసౌఖ్యము కొరకు పాటుపడునారు గనుకను, వక్రకపు రివాజు ఆరంభించునాడదు. ప్రజలసౌఖ్యమునే ముఖ్యముగా చూచుచుండవలెను. ఇది వరకు సంవత్సరములో మురుగు కాలువలనుగూర్చి చర్చించుచు, ఇతికంపాకు, దుండిపెట్టుకాలవను వెన్తమురుగు కాలువగజేసి తుంగభద్రలో కలుపవలయుననియు, కొల్లియగూడు మొదలు మురుగుకాలువ త్రవ్వి చెరువారివద్ద నల్లయడ మురుగుకాలువలో కలపవలయుననియు, జమ్మలపాడునుండి మురుగుకాలువ త్రవ్వి పేరాలడ్రైనేజీలో కలిపి భట్టిపాళె డ్రైనేజీ బాగు చేయవలయుననియు, చోడిపాలెము చెరువునుండి ఇనుగుర్తి పాలెము మురుగుకాలువలోనికి మురుగుకాలువ త్రవ్వింపవలెననియు, బ్రాహ్మణకోమారు గ్రామమునకు కడద బాధలేకుండ మురుగుకాలువ త్రవ్వింపవలెననియు, గగన రెండుమూడు సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వము వాచిన మండలసభలలో కొరుచున్నారు. కాని వారి విషయమై తగినంతపనిచేసే నటుల కనుపింపదు. స్వల్పముగ మురుగుకాలువకు బాగు చేసినంత మాత్రముచేత ప్రయోజనములేదు. కృష్ణా డెల్టా నే డెల్టానులో కొనుమారు కాలువకు 35 వేలు, నైజామపట్నము కాలువకు 7 వేలు, మురుగు కాలువలకు 2 వేలు, కరకట్టకు 13 వేలు మాత్రము ఈ సంవత్సరము బడ్జెటునుబట్టి ఖర్చు వెట్టవలచినట్లు కనబడుచున్నది. నెల్లూరుముడు ఖర్చువెట్టు 47 వేలు మురుగుకు సంబంధించినదికాదు. మురుగుకాలువల జరూరు కనిపెట్టుటకు ప్రత్యేకముగా తగిన రివిన్యూఉద్దేశ్యము ఇంజనీయరు నియమించి రయితుల కష్టములు తెలుపుటకు వారితరపున ఒకరిని తరువద్దనుచుకొని గోవావరి కృష్ణా డెల్టాను అడేవనిగా తిరిగి రిపోర్టుచేయదగిన సమయము వచ్చింది. ఇంజనీయరుకు డిపార్టుమెంటువారి సలహాను పొందవలయునుగాని వారివూడ వేలము విడిచిపెట్టినయెడల ప్రజలకష్టములు కనిపెట్టగని జనాభిప్రాయమై యున్నది. భట్టిపాళె మురుగుకాలువ బాగుచేయుటకు 5 వేలు, పొన్నపల్లి కాలువ కడింపు మురుగు కాలువ క్రవ్వుటకు 8800, వోనెల్లూడిట్టాకు బాగుకొరకు 21900, పాలెముకాయగుంట మురుగు కాలువ క్రవ్వుటకు 4000, తుంగభద్ర మురుగుకాలువ బాగునకు 20 వేలు, కారంచేరు కాలువకు 6 వేలు, జూపూడికాలువ క్రవ్వుటకు 5700, మురుకొండ పాడు మురుగుకాలువకు 500, కొంపేరు మురుగుకాలువకు 7600 ఏకచివారుగాని ఇది యెంతలో తయారుగనో తెలియదు. 1917-18 సంవత్సరములో తయారుకావలెనది 1916 సంవత్సరము జూలై నెలలో చెప్పిరి గాని బడ్జెటు ఏర్పాటు దిని ననుసరించి కనబడదు.

ప్రభువులు తమతప్పగనిపెట్టినపుడు సవరణచేసికొనుట ధర్మాపాత్రము. గౌరవలోపమని దిగుడుఉద్దేశ్యములు చెప్పా మాటలు గణనలోనికి తీసికొని రాదగదు. అందుకు నిదర్శనముగా ఎ. బి. తరముల యేర్పాటులో భూములకు నీటిసప్లయ చేయుటకు నిబంధనలు చేసినపుడు ప్రజలు ఎన్ని విధముల మొరలిడినను లాభము లేకపోయెను. మానసియులకు రామచంద్ర గ్రావుపంతులుగారి పరిశ్రమమున గవర్నమెంటువారు నారి ఉద్దేశ్యములను ఇందలి మంచిచెడ్డలు రిపోర్టుచేయుడగా ఎ. బి. విభజన అవసరములేదని రిపోర్టు చేసినపయి ప్రభుత్వమువారు గ్రహించి 1916 సంవత్సరము సెప్టెంబర్ నెలలో పూర్వపు ఆదర్శ రద్దవరచి ప్రజలలో పుట్టిన కలవరమును మానిపించిరి. అందుకు వారంతయు నడవనీయులు. ఇటులనే కొంచెమువరకి లించినవో తూముల మూర్ఖులునహా అవసరమని బోధపడును.

రాబోవు సంవత్సరములోపున నయినను ఈబాధలు దొరతనము వారు తొలగించురుగాక.

కృష్ణానదీతలవలన ఈజిల్లాలో చాలనష్టము సంభవించినసంగతి మీకు తెలియును. కాని ప్రభుత్వమువారికి తెలిసిన భోగట్టానుబట్టి 8500 ఎకరములు పంటభూములకు వరదతగిలినదనియు, తుంగభద్ర కొల్లిమెట్ల నల్లయడరాంపేరు మురుగు కాలువలకు గండ్లుపడి నష్టము సంభవించినదనియు, ప్రాతూరు వద్ద కృష్ణానదిగట్టు తెగినదనియు వ్రాసిరి. లోగడ ప్రాతూరు వద్దగట్టు బాగుగ చేసినయెడల ఈనష్టము రావండుననికొందరి అభిప్రాయము. బడ్జెటు ఏర్పాటులనుబట్టి వరదనష్టముపొందిన మురుగు కాలువలు బాగుచేయ సమకట్టినట్లు మీదవ్రాసిన అంశములవలన తేలగలదు. వేగముగ ఈ పనులు నెరవేర్చుట చాల అవశ్యకమని అందరికిని తెలిసిన విషయమే.

ఎనిమిదవ ఆంధ్ర మహిళా మహాసభ నెల్లూరు.

1917 సంవత్సరము జూన్ నెల 1, 2 దులలో నెల్లూరు లోని మూలపేట రిక్రెయేషన్ క్లబ్బులో నిర్వహించిన సభా మండపములో ఎనిమిదవ ఆంధ్ర మహిళా మహాసభ సమావేశమగును. శ్రీ విద్యాభిమానులుగ నారీమణులు లండలు సభకు విచ్చేయువ్రాధికులు. భోజనసభకు తేర్పాటు చేయబడును. మూలపేటలో శ్రీ వేణుగోపాలస్వామివారి సమాధిమున బస తేర్పాటు గావించబడినది. రాబోవువారు ముందుగా అభ్యక్షురాలికి తమ రాకను తెలియజేయవలెను. శ్రీమతి కాశీ నాథుని రామాబాయమ్మగారు రధ్యక్షురవరంప సంగీకరించిరి.

ఈ ఆంధ్ర మహిళాసభ ఆరుస్ట్రోక్ల పర్యాయములు కూడి వివిధతీర్మానములు గావించినన బ్రయోజన మేమియు గానరాకున్నది. ఈసభకు స్థిరత్వము కలుగజేయవలెనను తలంపుతో ఒక స్థాయిసంఘమును ఈసంవత్సరము జూన్ 1, 2 తేదీలలో జరగబోవు సభయందు తేర్పాటుచేయ నుద్దేశించుటయే గాక ఆసంఘమునకు నూట పదహార్లకూడ చదివించ బ్రయత్నములు సల్పుచున్నారము. ఈసంఘము విశేషభారము వహించవలసియుండును కాబట్టి ఇందలిసభ్యురాలిగ్రూపు కేవల విద్యా వతులేగాక ప్రపంచానుభవముకలిగి కార్యనిర్వహణ మందు ఉత్సాహము శక్తికలిగినవారుగ నుండవలయును. ఈస్థాయిసంఘము ఆంధ్రదేశపు మహిళలందరి పురోవృద్ధికై పాటు పడవలసియుండును. కాబట్టి దీనినేర్పాటు గావించుటకు నానామండలములనుండి మహిళాప్రతినిధులు విశేషముగ రావలసియున్నారు. మహిళా సమాజములన్నియు బ్రతినిధులనుతప్పక పంపించవలయును. ఇందలును తేరిగంగాని స్థాయిసంఘము క్రమముగ తేర్పాటు కావాలను. ఈసంఘమువారే తమలో నొకరిని సంసార కార్యదర్శిగ నియమింపవలసి యుండును. ఈసంఘము పేరునకు గాక ప్రయోజనకరమైన కార్యమును నలుపుటకై ఏర్పాటు గావించబడుచున్నది. కాబట్టి ఆంధ్ర దేశమందలి శ్రీలండలు వారివారి గ్రామములనుండి విద్యా వివేకసంపన్ను లోకజ్ఞానగుణులు నగు శీలవతులను తమకు బ్రతినిధులుగ నెన్నుకొని రాబోవు సభకు బంపబ్రాధికులు. అట్టి ప్రతినిధులకు భోజనసభకు బసలు ఇవట తేర్పాట్లు చేయబడియున్నవి. నెల్లూరు మూలపేటలో శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి సన్నిధిసమీపమునకు నేరుగా రావచ్చును. తమ రాకను ముందుగా తెలియజేసినవారలు రైలుస్టేషనువద్ద నుండి బసకు బిలుచుకొన పోవడుదురు.

పత్తి రుక్మిణీబాయమ్మ
పంగనామల అమ్మమ్మమ్మ
బడి వెంకటసుబ్బమ్మ
నేలనూతుల రామలక్ష్మమ్మ.
కార్యదర్శినులు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యసమితి :—స్వరాజ్య సమితి పక్షమున ముందున ఆంధ్రదేశమున జరగవలసిన కార్య విధానమును నిర్ణయించుటకు గాను స్వరాజ్యసమితి సభ్యులు నెల్లూరు పురమున ఆంధ్ర మహాజనసభ సమయమున జూన్ రెండవ తేది నాడు సమావేశము కాగలరు. ఆంధ్రదేశములోని స్వరాజ్యసమితుల వారెల్లను తమ తమ ప్రతినిధుల పేర్లను ఆంధ్రరాష్ట్ర కార్యదర్శి పేట నెల్లూరు ఆంధ్రమహా సభాహోవన సంఘము వారి కార్యాలయమునకు తెలుప బ్రాధికులు. సమావేశ స్థలము, కాలము ఇత్యాదులు మొదటి తేది నాడు ఆంధ్ర మహాసభ సమయమున నీ ప్రతినిధులకు తెలియ చేయబడునని. ఆంధ్రదేశీయ స్వరాజ్య సమితి కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

౨౩ వ గుంటూరు మండలసభ

చిత్తు తీర్మానములు.

1. (క) ప్రపంచములోని వివిధజాతులమొక్క స్వాతంత్ర్యరక్షణకై పోరాడుచున్న మిత్రమండలి వారికి జయము కలుగవలెనని సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. (చ) రష్యాదేశమును ప్రజాసత్తాక ప్రభుత్వమేర్పడినందున కీ సభవారు ఆనందించుచున్నారు.
2. యుద్ధవ్యయమునకై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రేర్పాటు చేసిన ఋణమునకు తమ శక్తికొలది అప్పు నిచ్చుటకు దేశీయుల నీసభవారు ప్రోత్సహింపజరుపుచున్నారు.
3. ప్రభుత్వమువారు హైదరాబద్ విద్యార్థులు కూడ బాలభటులుగా నుండుటకు అంగీకరించినందుకు సంతసించుచు ఆంధ్రదేశమున కి శాశాలలలోను ఉన్నత పాఠశాలలలోను ఈయుద్ధవ్యయమును ప్రోత్సహించి బాలభటుల నేర్పరచుట అవసరమని సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
4. మద్రాసు రాజధానిలోని విద్యార్థులు రాచకీయసభలకు పోకూడదనియు రాచకీయసభలలో నెట్టి జోక్యము కలుగజేసుకో కూడదనియు, ఉపన్యాసకులనుబట్టి నిషేధించు నధికారము విద్యార్థులకాదుల కిచ్చుచున్నట్టియు, ప్రభుత్వమువారు నూతనముగా బారీచేయించిన ఉత్తరపులు ఆక్రమములనియు, విద్యార్థుల పురోభివృద్ధికి భంగకరములనియు బ్రిటిషు సంప్రదాయకమునకు వ్యతిరేకములనియు సభవారు అభిప్రాయపడుచు అట్టి పుస్తకపుటలను రద్దుచేయుటకు కోరుచున్నారు.
5. (క) సామ్రాజ్యసభలో ఇండియా దేశమునకు ప్రాతినిధ్య మిచ్చినందుకు సభవారు ఆనందించుచున్నారు. (చ) స్వపరిపాలనముగల వలసరాజ్యములలోపాటు సమానముగా ఇండియా దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లేనియెడల అట్టి ప్రాతినిధ్యము ప్రజోపయోగము కాదు గనుకను పూర్వనాన సాంప్రదాయముల వలనను బ్రిటిషు ప్రజలతోడచిరపరిచయము వలనను అభ్యాసమువలనను స్వపరిపాలనమునకు ఇండియనులు అర్హులై యుద్ధ కాలములో చూపినరాజభక్తి దేశభక్తి ఆత్మార్పణశక్తి స్వాధీనత్వమువలన తమ అన్నత గుణపు పరిచిరి గనుకను వలసరాజ్యములలోనున్న ఉత్కృష్ట స్వపరిపాలనాపద్ధతికి తగ్గని స్వపరిపాలనమును ఈదేశమునకు వెంటనే ప్రసాదించవలయునని యీసభవారు బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారిని ప్రార్థించుచున్నారు. (ట) స్వపరిపాలనము సాధకమగుటకు ఇండియాదేశమును భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రములుగా విభజించుట అవసరమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. (త) తెలుగు జిల్లాలయొక్క పరిపాలనా స్థావరమునకు ఆంగ్లంల పురోవృద్ధికిని యిప్పుడు మద్రాసు రాజధానిలో నిమిడియున్న పదునెండు తెలుగుజిల్లాలను ప్రత్యేకరాష్ట్రముగా నిర్మించుట అవశ్యకమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రమును నిర్మించుటకు గాను ఆంధ్రమహాసభవారు సాధ్యమయినంత త్వరలో ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
6. (క) ఇండియాదేశమునుండి వలసరాజ్యములకు కూలీలను పంపు గ్రమెంటుపద్ధతి భారతీయుల ఆత్మగౌరవమునకును నీతికిని భంగకరముగను సామాన్య మానవహక్కులకు వ్యతిరేకముగను ఉన్నందున అట్టి పద్ధతిని ఈసభవారు తీవ్రముగా ఖండించుచున్నారు. (చ) సదరు పద్ధతిని వెంటనే నిల్పువలచేయించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
7. (క) మన జిల్లాలో ప్రతితాలూకాకును అగ్రమ పక్షము ఒక యున్నతపాఠశాలయు ప్రతి గ్రామమునకు ప్రారంభ విద్యుగరపు పాఠశాలయు అవసరమని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. (చ) మాచర్లలోను వినుకొండలోను అద్దంకిలోను అసంపూర్తి ఉన్నతపాఠశాలలను స్థాపింపవలెననియు భట్టిప్రోలులోను చంద్రవోలులోను అమర్నాథంలోను మోయ్యలగ్రేడు యెలిమెంటరీ పాఠశాలలను ఏర్పరచుటకు జిల్లాతాలూకా బోర్డులను ఈసభవారు కోరుచున్నారు. (ట) ఈ జిల్లాలో నెకండర్ గ్రేడు బోధనాధ్యన పాఠశాలను ఏర్పరచుటకు ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.
8. రాజకీయాందోళనము సంవత్సరము పొడుగునను విశేషముగా జరుపుటకును ప్రజావహోధము కలిగించుటకును జిల్లాసభకు కార్యపరమిత్రత కలుగుటకు తగినయోర్పాలులు చేయుటకును ఈసభవారు జిల్లాసంఘము వారిని కోరుచున్నారు.

- 9 జిల్లా సంమాధ్యక్షులగు కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు ప్రారంభించిన కాలాంతా సభకు జిల్లాలోని ప్రతి గ్రామములోను నమూనాచేయుట ప్రజాపిత జీవనమునకు అవసరము గనుక అట్టిపనికి జిల్లాలోని ప్రజలందరు తోడ్పడవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.
10. ఈదిగువ ఉదహరించబడినటువంటి రోడ్లను వేయించ వలయుననియు వంతెనలు కట్టించ వలయుననియు కాలవలు త్రవ్వించ వలయుననియు యీసభవారు ప్రభుత్వము వారిని కోరుచున్నారు.....

చెన్న పురి శాసనసభ.

ఉదకమండల సమావేశము.
గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము.

శాసనసభలో చేయువలసినపని.

మద్రాసు స్థానిక స్వపరిపాలనా విషయక శాసనములను, మద్రాసు పురపాలనా సంఘము బిల్లును, మద్రాసు మండల పురపాలనా సంఘము బిల్లును, మద్రాసు లోకలు బోర్డులకు సవరణ బిల్లును, మద్రాసుటవును ప్లానింగుబిల్లును, మద్రాసు ప్రివేటు ఆఫ్ అడ్వర్టైజ్మెను బిల్లును—వీనినిగూర్చి రాజోపు శాసన సభలో చర్చ జరుపబడ వచ్చును.

మద్రాసు పురపరిపాలనా విషయమైన బిల్లు ప్రకటింపబడినది. ఇందు విషయమై పురపరిపాలనా సంఘము యొక్క అభిప్రాయమును దొరతనమువారుకోరిరి. ఈబిల్లు ననుసరించి పురపాలక సభానియమలలో కొన్ని సవరణలు జరుగును. సంఘాధ్యక్షులకు సభవారితో నెప్పు కొనబడును. ఒక అధికార సభ్యుడగు కమిషనరు నియోగింపబడును. సభలో యెన్నిక సభ్యుల సంఖ్య హెచ్చు చేయబడును. శాసన విరుద్ధము కానంతవరకు, సంఘమునకు సామ్య విషయమై సంపూర్ణాధికార మొసంగబడును. పురపాలక సంఘమున నున్న ఉద్యోగి యులను నియమించుటకు సభవారికి సర్వాధికారము కలదు. కాని ఉన్నతోద్యోగములలో సభవారి నియామకములను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరింప వచ్చును.

మద్రాసు డిస్ట్రిక్టు మునిసిపాలిటీబిల్లు విషయమై దొరతనమువారింకను ఆలోచనచేసి తరువాత దానికి ఇండియా దొరతనము వారికి పంపవలెను. పురపాలనా సంఘములలో యెన్నిక సభ్యులసంఖ్య హెచ్చు చేయుటయును, పరిపాలనా శాఖలను పరిక్షించుటకు ప్రత్యేకసంఘములను స్థాపించుటయును, యీ బిల్లుయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు.

మద్రాసు లోకలుబోర్డుల ఆప్ట అమెండుమెంటు బిల్లుయొక్క నిబంధనలను గూర్చి దొరతనమువారింకను యోచింపవలసి యున్నది. తమ సాధన సంపత్తిని వృద్ధిపరచుకొనుటకు ఈబోర్డులకు అధికార మియ్యబడును. లోకలు బోర్డుల, తాలూకాబోర్డుల పరిపాలనాధికారములు వెంపొందింపబడును.

మద్రాసుటవును ప్లానింగుబిల్లు ననుసరించి పట్టణములను వృద్ధిచేయుటకు తగిన అధికారము పురపాలక సంఘము వారి కియ్యబడును. ఇండియాదొరతనమువారి బిల్లునకు తమ అంగీకారమును తెలియజేసిరి.

మద్రాసు ప్రివేటు ఆఫ్ అడ్వర్టైజ్మెను బిల్లు ననుసరించి మంచి ఆహారపదార్థములనే మాత్రము అమ్మునట్లు చేయబడును.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును సాధ్యమైనంత త్వరలో వృద్ధి పొందింపవలయు నను అభిప్రాయము ప్రభుత్వమువారి కున్నదని తెలియజేయుటకై యీవిషయములను విపులముగ దెలిపిపాడెను. ఈరాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము కాలక్రమముగ ఆధికవ్యవస్థల ననుసరించి, అభివృద్ధి పొందుచుండవలెను. రాజధానియందలి తాలూకా సంఘములు, జిల్లాసంఘములు, పురపాలక సంఘములు, మిగుల తృప్తికరముగ పని చేయునట్లు చేయుటకై దొరతనమువారు అభిప్రాయము. దేశీయ సభలలోను, పార్లమెంటులోను చేయు పనికంటె, యీ సంఘములలో చేయుపని యెంతయు ఉపయోగకరముగ నుండును. ఇదిగరకు ఇండియా కార్యదర్శిగ నుండిర కూ ప్రభువుగారు మొదట లంఘన పోటీసభకు అగ్రానువాదిపత్రిక నుండిరి. ఈరీతిగా చిన్న చిన్న పదవులలోనుండి, అనుభవజ్ఞానమును సంపాదించుటచేతనే వీరు మహోన్నత స్థానముల నాక్రమించి ఘనముగ దేశదేవ జేయగలిగిరి. ఇటీయూగాహా

ణములను మీ దృష్టిపదమున నుంచుకొని పని చేసెదగని నమ్ముచున్నాను. ఈరీతిగా జ్ఞాన సంపాదనము చేసిన తరువాత శాసన సభలలో పనిచేసినయెడల దేశమునకు మిగుల లాభకరముగ నుండును. ఏల నన, అన్ని కళలకలెనే రాజ్యపాలనా జ్ఞానముకూడ మిగుల అనుభవముతోడను, స్వయంకృషితోడను పొందవలయును. అందుచే స్థానిక ప్రభుత్వమును వృద్ధిపొందజేయుగల యీబిల్లులను గూర్చి మీరు బాగుగ యోచింపగోరెదకు. ప్రస్తుతము సర్. శివస్వామి ఆయ్యగారు చేసిన పని గణనీయము.

స్వరాజ్యము విషయమై మార్గానువర్తకు ఇక నొక సంగతిని గూర్చి కొంచెము చెప్పవలసియున్నది. యుద్ధానంతరమున హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము కావలెనని చేయు ఆందోళనమును గూర్చి మీ కెల్లరకును తెలియును.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు స్వపరిపాలనమే మూలాధారముగను, శీవనాధారముగను యున్నది. అందుచే ప్రపంచమున న్యాయమును, స్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పుటకు పోరునల్పుచున్న ఆంగ్లేయులు, హిందూదేశపు పురోవృద్ధి నూచనలను సానుభూతితో తిలకింపుచున్నారు. విశ్వస్థమున నందరును మిత్రులగుదురు. దార్శన్యమున నిక్కపుమిత్రులు తెల్లమగుదురు ఆవిధముననే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని వారందరును గడచిన మాడువత్సరములనుండి సమముగనే కష్టముల ననుభవించుచుండుచూడవారిఅన్యోన్యమైత్రీస్వభావము తేటతెల్లముకాగలదు. క్రమముగ హిందువులు స్వరాజ్యమును పొందుటకు తగిన సామర్థ్యమును సంపాదించుకొనుచుండుట చూడ నావసర దేశస్థితులను యెరిగిన యితరులకును సంతోష దాయకముగ నున్నది. ప్రస్తుతము వీరు కోరుచున్న సంస్కరణములు అనతి కాలములోనే రావలెనని కోరుచున్నారు. ఇట్టి ఆశయముల యెడల మిత్రభావము చూపుచు నేను మనః పూర్వకముగ యీ యుద్ధయము విషయమై కొంచెము చెప్పెదను.

ఇంతలో స్వపరిపాలనము ఇండియాకువచ్చుట దుష్కరము. యుద్ధానంతరముననే శాసనసభకు కార్యవిర్వహణసభమై అధికారమియ్యబడునని యీయుద్ధయ నాయకులు విద్యార్థులకుబోధించుచున్నారు. శాసనసభలో నెప్పుకొనబడి యెన్నిక సభ్యులుండుననియు వీరు చెప్పుచున్నారు. కాని ఇండియా దేశపుస్థితిగతులను గుర్తెరిగిన బాధ్యత గలవా రెవ్వరును, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన మింతలో వచ్చుననికెప్పుడొలయు. కాని క్రమముగ స్వపరిపాలనమును మనము పొందవలయునని, మనయందరమును ఆయాదర్శమునకై పాటునకుచున్నాము.

యుద్ధానంతరమున నెట్టి సంస్కరణములు జరుగనున్నవో గ్రహించుట మిగుల కష్టము. అయినను, ఈ సంస్కరణములు ఈ యుద్ధయముయొక్క నాయకులు బోధించు ఆశయములకు తృప్తికరముగ నుండవలె చెప్పవచ్చును. ఇట్టి పరిస్థితుల వలన చిట్కలు రాగలవని యెల్లరకును తెలియును. కాన, చెన్నరాష్ట్ర దొరతనమువారు ప్రజాభిప్రాయమును మార్చునట్లుంపవలెను. సంగతి సందర్భములను తెలిసికొని అందరును పని చేయవలెను. మందలింపులను మరచిపోవుట ఆకాభంగమునకు కారణము. ఆంగ్ల రాజనీతి శాస్త్రములందరు దేశాభివృద్ధి నభిలషించినయెడల త్వరలో స్వరాజ్యము వలయునను కోరిక మారవలెదు; ఆగ్రహజనితమగుమాటలు నుపయోగించు నీ యుద్ధయమున ప్రజానాయకులకు, బాధ్యత గలవారలను సంబంధము కలుగ జేసికొనరాదని కోరుచున్నాను. ప్రస్తుతము చెన్నరాష్ట్రపు దొరతనమువారి రాజధానికి మంచిపరిపాలన మొసంగుట కుత్సేహములు. దొరతనము వారిపై నెట్టి ప్రతికూల వాక్యములవలన ఉద్యోగుల అధికారము తగ్గుటయు, ప్రజాసామాన్యము బొంగుబాటుగ నుండకపోవుటయు తటస్థింపవలెను. ఇట్టి విరుద్ధ ఆశయములను వెంపొందించి, ఆపాయకరమగు మార్గమున నడచు నీయుద్ధయమును నిరుత్సాహపరచుటకై దొరతనమువారు యత్నింపవలసి యుండును. ఆంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు యుద్ధ కావ్య నిర్వహణమున నిమగ్నులై యున్నారు. కాన, యిప్పుడు హిందూదేశపు రాజ్యము విషయమైవారి కేర్పలను వినియోగించుటకు వీలులేదు. ఇప్పటి ఉద్ధయము మిగుల పక్షపాతముగ నున్నది. ఇట్టియుద్ధయము ఫలవంతము కానేరదు.

ప్రస్తుతపు రాజ్యాధికారులపై ప్రతికూల విమర్శలు వీరిచే జరుప బడుచున్నవి. ఈవిమర్శలు యుద్ధాయుక్త మాన్యములును, ఆగ్రహభరితములును అయియున్నవి. మర్యాదయగు విమర్శనము నెవ్వరు స్వీకరింపరు; తాము విమర్శనకు ప్రతికూలునిమియును, బాష్టిసార్వభౌముని పతాకముక్రిందకు పోరులచనియు యీయుద్ధయములో చేరినవారు చెప్పచున్నారు. కాని ఉద్యోగులపై నిట్టి విమర్శనను చేయుటకు ఇదియొక సాగు కానేరదు.

కృవసాయ జీవము నింద్య మను దురభిసాయము నవిన భారత యువజనుల మానవముల నావరించుట సంతాప కరము. విద్యాధికులు వ్యవసాయ పార్శ్వామిక జీవనమును నిరసించుచున్నారనుట నిశ్చయము. అందు ముఖ్యముగ వ్యవసాయమును పూర్తిగ బహిష్కరించుచున్నారు. వంతపరం పరాకలముగవచ్చు భూస్థితిగలవారు తమభూముల నభరకముచేసి ఏదేని యొక నేవక జీవనమును బడసి కృతార్థులమైతిమని సంతసించుచున్నారు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి భూస్వామి ధనికుడును విద్యాధికుడునుగ నుండవలెను. మరియు నతడు నవిన కా శ్రీయ పరిశోధనా ఫలితములను గ్రహించి స్వయముగ వ్యవసాయ విద్య నధ్యసించి నూతన సేవ్యాపకరణములను వినియోగించి పనిచేసిన తత్కారణాధిక ఫలితమును కలుగును. ఇట్లు వ్యవసాయాభివృద్ధికి ధనికులగు భూస్వాములు ప్రయత్నించిన భూములు సారవంతములగుటయు పంటలు హెచ్చుటయు వైశ్వవ్యవస్థితములగుటయు ధరలు తగ్గుటయు దేశాధికస్థితి శ్రేష్ఠతను మగుటయు నే గాక వీడసాదకు జీవనాధారముగూడ నేర్పడును. ప్రస్తుతము ధనికు లగువారు తమ భూముల నభరకముచేసి సర్వమును రైతుల కేవలముచున్నారు. మరియు విభక్తులుం బ విధానమున నొక కుటుంబమునకు చేరిన భూములు చీలికలు చీలికలుగ విభజింపబడుచున్నవి. మరియు నట్లు విభజించుకొనిన భూస్వాములను ఏక ఖండములుగ నుండు భూముల గలవారును గూడ తమ భూములను మరల విడిచిపి పలువురు రైతులకు అమరకము చేసెదరు గాని ఒకనికే అమరకము చేయుట లేదు. సాధారణముగ భూములు ఏక ఖండములుగ నుండుటయు నరుదు. అందువలన వేరువేరు గ్రామములందు వేరువేరు ఖండములుగ నున్న భూములను వేరువేరు రైతుల కిచ్చుట తటస్థించుచున్నది. ధనికులగు రైతులు కొన్ని గ్రామములందు కలసియున్న భూములను వేరువేరు భూస్వాముల యొద్దనుండి కవులునకు బుచ్చుకొని సేద్యము చేయుట యరుదుగ కనబడును. అమరకము చేయుటలో హెచ్చుగ కష్ట నియ్య సంగీరించినవారికి కవులు కిచ్చెదరుగాని రైతు ధనసంపన్నత సంతగా నారయరు. మరియు నట్లు కవులు కచ్చుటలో కొద్ది వత్సరములకే కవులు కిచ్చెదరు. సాధారణముగ పెక్కుమంది యొక వత్సరమునకు మాత్రమే కవులు కిచ్చి మరల మరల త్రిప్పివ్రాయుచుండురు. ఈపద్ధతివలన రైతునకు భూమిని బాగుచేయుటయందు శ్రద్ధయుండుట కవకాశము లేదు. రైతులలో పెక్కుమందిచాల స్వల్పముగు భూమిని మున్నవారుగ నందురు. వారికి కుటుంబసోపానము దుర్లభముగ నుండును. వారిని వారిని ప్రార్థించి ఎక్కువ నాగళ్లను బడులు పుచ్చుకొని సేద్యము చేయువారుగాన గలరు. ఇట్టిస్థితి దేశమున నన్నింత కాలమున వ్యవసాయాభివృద్ధి అసంభవము. ఈ సుహృద్ధు మాసంభవమైన పిచ్చుట బ్రతిపొదివులు మున్నగు దేశములందు గొప్ప కుటుంబములవారు శ్రీలును పురుషులను గూడ వ్యవసాయపు పనులయందు ప్రవేశించినట్లు మనము పరిశీలనలనుచున్నాము. మరియు సచిత్రవిదేశాధికలోయ వారుయంత్ర సహాయమున చేయవలయు చిత్రపటులను చూచుచున్నాము. ఆమెరికా మున్నగు దేశములందు తోటలవలన పండ్లను కాదు గూడలను పండించి వానిని విదేశ విక్రయాంగణములకు బృక్కొట్టివ్యర్జనవారి లెందరో గలరని మనము పునసాహించుచుదియున్నాము. ఈ విషయములు భారతీయవిద్యాధికులకు కృవసాయముపట్లగల నిరసనమును తొలగించుటకు నాలవదత్తురదాకారములు కాగలవని విశ్వసించెదము. వ్యవసాయము న్యయందు గ్రామముల సమస్యగూడ నిమిషమున్నది. ఏను

నిన వ్యవసాయ వైముఖ్యముతోడనే గ్రామములు జనశూన్య మగుటయు పట్టణములు జనసంకులము లగుటయు తటస్థించి నది. పాశ్చాత్యవిద్యాపారంగతులుగా లేక ప్రవేశపరీక్ష యనెడి చెలియలికట్ట ప్రవేశమునకు నరికట్ట చుచువునకు స్వస్తి చెప్పగలసిన స్థితిగతులలోని వారు సహస్రాధిక సంఖ్యాకులగు యువకులు కలరు. వీరలకు భావిపద మంధకారబంధురము. జీవనాధారము సేకకష్టమై. అందుల కెందో ఆశ్రయింప దినమున కరకూక లభించుట కనకాభిషేకతుల్యముగ నున్నది. పట్టపరీక్షనిచ్చి పారంగతుల మైత్రియని బ్రహ్మానందభరతుల గుహరియార్థికావకాశములు గూడ నంతంతగానే యున్నవనిన నిక నీతిశంకుస్వర్ణవాసులవిషయము వేరుగచెప్పనేల. స్థితిగతు లిటులున్న ను గతానుగతికత్తులు వదలలేదు. వ్యవసాయ వాణిజ్యపరిశ్రమ లైశ్వర్యసంధాయకము లను భావము కుదు రలేదు. కుడినకు ధనవిహీనుల కవిగగనకుసుములు- భూ మియును ధనము నుండిన వ్యవసాయ వాణిజ్య పరిశ్రమములు సాధ్యములు. ఇక్కాలమున గతావధి సంఘములును నిధులు ను కొంతవరకు తోడ్పడుచున్న వాని లాభమును ప్రజలం కను బాగుగ గుర్తింపగలిగి యుండలేదు. కాన నవి చేతము- చాల నధికముగ వ్యాపించుట లేదు. ఇందులకు ముందంజ వేయవలసిన వారు ధనికులగు విద్యాధికులును ధనికులును- జమీందారులు - సంస్థానాధిపతులు మున్నగువారుయే యున్నారు. వీరు మౌనదర్శకులు కావలెను. ఇతరులకు ప్రోత్సాహము కలిగించవలెను. ఈవిషయమున భరత ఖండమునందలి ఆంగ్లో ఇండియన్ యువకులకు ఎన్. జి. బర్దెసుగా-రాంగిన హితోపదేశమును భారతీయ నాయకులును యువకులును ధనికులును భూస్వాములును ప్రభుత్వము వారును దేశీయమహాజన సభవారును కాభిసంఘములును రాష్ట్రీయమండలాధిపత్యమును స్థానిక సంఘములును స్వరాజ్యాధి ప్యక్తిసంఘములును బాగుగ గమనించి ఆనుసరింప దగును. ఇది చాల ప్రాముఖ్యముగ విషయముగాన నాదానినీయును వీడి ఎల్లరును కాలిలంబన మొనరింపక గాఢతీక్షణో పక్షచేసెదరని సమ్మెద్రము. వీరట్లు చేయకున్నచో నచిరకాలమున నాంగ్లో ఇండియన్ సోదరులు సహజకార్యవిక్షతో నీ వ్యవసాయమునకు గడంగిలేని వీరికట్టియన కాశముగూడ దాటిపోవుట నిశ్చయము.

జీవనాధారమునకు హలములై మహాధనమని మనము గ్రహింప తుండుటచే మనసంఘమున కపారమగు నష్టము కలుగుచున్నది. చోటానాగపురము పీఠభూమియగు వెక్కువేల యకరములభూమి సేద్యమున కనుకూలమైనది గలదు. ఇచట నెన్నియేని వ్యవసాయ క్షేత్రములను మనమేర్పరుచుట కవకాశముకలదు. చాలతోటలనువేసి పండ్లను పుష్పములను కాయగూరలను పండించుటకుగూడ ననువు గలదు. ఇచట చెలుకు, ఉరలగడ్డలు, ఉల్లి, పోగాకు, గోధుమ, కాయ ధాన్యములు, వరి, టులులు, చమురుగింజలు, వేరుశనగ, తిలులు మున్నగువాని ప్రాకృత్యము చేతములందు పండు సాగకవిధము లగు పండ్లను కాయగూరలనుగూడ పండించుట కవకాశము గలదు. 33 యకరముల భూమియందు కొంతవరకు క్రేస్తముగ వ్యవసాయమును ప్రారంభించుటకు 3 మొదలు 5 వేల రూపాయల వరకును పెట్టబడికి ధనముండవలెను. 33 యకరములనిన 100 వీగాలభూమి. ఈవ్యవసాయపు పనులు ఫలించవలెనని ధనికులే మౌనదర్శకులు కావలెను. పిమ్మట వీరలగువారు ధనికులకు వ్యవసాయకులకు సంఘావోద్యోగులగును పరిశిల కోద్యోగులగును యుండి అనుభవమును గడించి స్వయంకృషిని ప్రారంభింప వీలగును.

ఈ హితోపదేశము ఆంగ్లో ఇండియన్లకు మాత్రమే బర్దెసుగా రాంగినను నుచింతముగ వీరుభారతీయులకంద రకును మహోపకార మొనరింపిన వారైరి. హైందవులు మహమ్మదీయులు మున్నగు భారతీయులందరను ఈనడమల హితోపదేశమును గమనించి, దేశహిత మొనరించి యైశ్వర్య ధరితులై భరతమాత ఆశీర్వాచనములను బడయుదురు గాతీయని కోరెదము.

ప్రభుత్వ వైద్యశాఖ
వైద్యశాఖోన్నత పరీక్షయందు 1903లో మొక్కభార నీయవిద్యార్థిమాత్రమే కృతార్థుడయ్యెను. 1910-వ వర్సినమున 5 గురును 1914వ సంవత్సరమున కృతార్థులైరి. 14 గు ఉద్యోగములనక 100 కి 40-వ వరకుగలవచ్చుది. ఇట్లు భారతీయులు వైద్యశాఖాయందున్నతోద్యోగములను బడయుచుండుట నిదేశములకు కొంతకి చాల కంటకముగనన్నది. నిర్దురహా భోదించిన ఈశాఖ భారతీయులకు ప్రత్యేకింపబడిన కాఖలలో నొక్కటియనియే చెప్పవచ్చును. దీనియందున్నతోద్యోగులు

లోనున్న భారతీయుల సంఖ్య నాను మాత్రము. ఇట్టిస్థితిగూడ వారికి దుస్వహముగ నుండుట కదురంగునోచనీయును. వైద్య విద్యాపారంగతులగు మేధావులు(పాశ్చాత్యులు)కొందరు భరతఖండమున పనిచేయుటకు ప్రోత్సహించవలెనని ఇటీవల ఇండి యామంత్రిగాను కళ్యాణిష్ఠక సంఘమువారి ఎదుటపడివరి. ఈ హితోపదేశము సుంజనము కాదని ఏవారు ననజాలరు. వైద్య శాస్త్రాభివృద్ధికి ప్రోత్సహించుటకు వైద్యశాస్త్రవేత్తలు సహకారమున పనిచేయుట చాలసంబంధము. గాని అట్టిసహకారమే వ్యర్థముగనున్నది. అదినుటకు భారతీయులసంఖ్య హెచ్చుచున్నదిగాన వారిని బహిష్కరింపవలెనని కొంద రాందోళనము చేయుచుండుట అనర్థనాశకము. చరియనట్టి భావతీయప్రవేశము నరికట్టుటకును పాశ్చాత్యులకు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకును వారికి ఆర్థిక సదుపాయముల సధిక మొనరించుట యుత్తమ సాధనమని ఈభారత ప్రతికక్షివ్రాయు సాహసించెను. చేయేల ఈశాఖావరణమునకు ముందకంచన వేసి భారతీయులకు ప్రవేశము కలుగకుండ చేయవలెనని గూడ నీయువారును వ్రాయు సాహసించెను. ఈశాఖలో పాశ్చాత్యోద్యోగుల సంఖ్య కిక్కిరియించుచున్నది. వలయువారిని భరతఖండమునుండియే కొనవలెనని మార్గదర్శకుల వ్యాఖ్య గు సహజము చేసె. గాని ప్రాప్తమవు దానిని సరల కొంతసరించెను. అట్టిసహజగూడ నీ పాశ్చాత్య సాక్షికునకు సంప్ర థ్తిని కలిగించజాలదు. వ్యాఖ్యచేయునెంచి విప్లవదే- మావైప్రభు దేశీయ కింకకు పాత్రుడయ్యెను. వైద్యపట్టుమును బడసిన భారతీయులలో డిప్టీమజిశ్రమునందలి వైద్యులలో పనిచేయుచుండిన వారేగాని ఇతరులు ఐ.ఎమ్.ఎస్ పరీక్షకు రానవ్వలగాదని పట్టిక స్వీయ కమిషనువారు చేసిన నూచ నకు భారతీయ బహిష్కరణమే ప్రధాన సంకల్పములుటకు సందియమేమి కలదు. కాననే ఇది ఆచరణముకూలముగాని నూచన దీనివలంబించిన భారతీయుల కీ పరీక్షావకాశము పూర్తిగ తొలంగునని మా వ్యాఖ్యమాత్రీ అల్లరు హింగారు ఖం డికుగవ్రాసిరి. ఇట్టి ప్రయత్నములు ప్రస్తుతికాలమున రాజ నీతిజ్ఞుల యామోదమును బడయదగినవిగావు ప్రభుత్వశాఖల యందున్నతోద్యోగముల సధికముగ బడయవలెనను భారతీ యుల ఆందోళనము స్వరాజ్య సంపాదనా ప్రయత్నములకు చూడదాది ముగున పడినది. అట్టివో స్వరాజ్యస్థానిక సమ గ్రస్వపరిపాల వాది సమస్యలనుకూలముగ పరిష్కరించుకుండు టకు తోడు నున్నతోద్యోగముల విషయమైగూడ నిట్టి సంకు చితభావముల వెల్లవెంచుట చాల విచారకరము.

భారతీయులకు స్వపరిపాలన మొందుకు ?

ఇటీవల జరిగిన సిక్ఖా వైనిక విచారణమునందు రాజ ప్రతినిధిగారి యుద్ధకార్యదర్శి తమ సిబ్బందిలో కొందరికి చేత రక్షక వైద్యశానము వర్తించుకుండగ జేయువని కోరిరి. ఈ సిబ్బందిలో జేరినవారిలో డిలాహేగు గారికకు. వీరివిషయ మును గురించి జరిగిన కార్యవిధానము ఈక్రింద ప్రకటితము. — “డిలాహేగు గారు ప్రభుత్వమువారి సంచార కోద్యోగిగనుండి సంగ్రామవిషయమున ప్రభుత్వమువారి రహస్యతేజులను వ్రాయుచుండువారు. వీరు సంగ్రామమునకు సంబంధించిన రహస్యపునలనుగూడ చక్కచెట్టు చుండురు. వీరి స్థానమున హైందవోద్యోగిని నియమించగూడదా యని విచారణయందు కష్టము వాస్తవికమునూచింది. “కాని డిలాహేగు గారిపని సమర్థముగను, రహస్యముగను నిర్వహింపవలసి యుండుటచే హైందవోద్యోగులు ఈయద్యోగమున కన్నులనియో హైం దవులను విశ్వసించి ఈపనికి నియోగించగూడదనియు తీర్మా నించిరి.”

మాతృదేశ సేవా పరియణులైన హైందవులు స్వదేశ మందు పని చేయుటకు నిశ్చయియులు గారని పలుకుటకకు ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. స్వదేశమందే భారతీయులను విశ్వ సింహ జాలపురు విదేశములలో ముఖ్యముగ రణరంగ మందు వీరి నేల విశ్వసించి పని చేయనీయవలయునో గ్రహింప లేకు న్నారు. హెచ్చుభాధ్యతలలేని లేఖకోద్యోగమునకే హైం దవులు అనిశ్చయనీయులగుచో వర్తమానమున విషమదశయం దున్న బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును రక్షించుటకు హైందవయోధు లెట్లు యువ యుద్ధులగుదురు; అప్రచాణములైన సరకుజేతుక కేసలును ప్రభుత్వకి పరామణులై రణముఖులందు అకుంత విక్రమముతో భారతీయోధులు శత్రువులతో బోరి వారి కరణా గులు కొన్నట్లు ఎల్లక కిని తెలిసిన విషయమే? సామ్రాజ్యమునందలి మహోపకారము గూడ హైందవులవిద్యా సముగ, బలపరాక్రమములను ప్రభుత్వకిని కొందంతకా ఘించుచుండ హింశాదేశమందు ఆంధ్ర ప్రభుత్వోద్యోగు

లు ఇంత చురుకైన హైందవులను తృప్తికరించి సోపించుట కడుకోవలయును. ఉదారస్వభావులగు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారికి భారతీయులపట్ల దృక్పథము మారుచుండగ హిందూ దేశమున ప్రభుత్వోద్యోగులకు దృక్పథము మారకుండుటకు హైందవు లేమిసాపము జేసిరో?

రెండవ యాంధ్ర విద్యా సభ.

రెండవ యాంధ్రవిద్యార్థి సమాసభ మే 31 తేదీని నెల్లూరు నందు గూడ గలదు. ముద్దరాజు వేంకట సుబ్బారావు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు సభాధిపత్యమును వహించుట కంగీకరించిన వేదము వేంకటగారు శాస్త్రీ గారస్వస్థతల న రాజాలనందున పురాణం వాగధూమణంపంతులు ఎమ్.ఎ.టి. ఎల్. గారిని సభాధిపత్యమును వహింపమని కోరిండున వారగ్రాసభాధిపత్యమును వహించుటకు వా రంగీకరించిరి. సభ యందు విద్యార్థులకు విద్యాభివృద్ధికిని సంబంధించిన విషయ ములు చర్చింపబడును. ఆంధ్ర విద్యార్థులందరును సమావేశమై సభను జయప్రదముగ నడుపుట యుక్తము.

స్థానిక

ఆత్మహత్య:— నిన్నటిదినమున విడిజు పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఎన్. జి. రినిన్సుపై గారు వీరగావున ఆత్మహత్య గురణమును గూర్చి రావులూరు మణిగానసముద్ది గణచేసిరి. వీరగావున ఆత్మ్యుల లింగిసెట్టిపేద 277 నె రు స్వహత్యను నివసించుచుండెను. ఈతడు కమిషను యేంబు, శనివారమునాకు ఒక బావతో పాటుమకొని ఆస్తిపాత్య గారిండుకొనెను ఆయింటిలోని వాగ్గారు పోలీసువానికి తెలియపరచిరి పోలీసువారు రక్తమును ఆపజూచిరి గాని కార్య ములేకపోయెను శవమును పరిక్షించుటకై రాయపురము ఆస్పత్రికి తీసికొనిపోయిరి. మనోవేద నకుభనింపజాలక ఆత్మహత్య గానిండుకొనెనని జ్యూరీవారు ఫిరకరచిరి.

ఒకపిల్లవాడు తప్పి పోవుట:— యన్. సీతారావున్ అను 18 యేండ్లు వయసుగల బాలుడు కానవచ్చుట లేదని మదరాసు సీటీ పోలీసువానికి సమాచారము తెలిసినది. పిల్లవాడు కొంచెము నల్లగనుండును. 4½ అడుగులు పొడవు పూర్వచార పరామణుడు. మాయవరము వేదపాఠశాలనుండి 20 తేదీ నుంచి కానరాలేదు. ఈపిల్లవాడు చెప్పి పులి వచ్చి నట్లు తెలిసినది. వానికి చెవులకు బంగారుపోగులును, వెండి ములత్రాసును గలవు. ఈతని సమాచారము యెవరికైన ను తెలిసినయెడల యాక్రిందివానికి తెలియపరప ప్రార్థికులు. ఎ. ఎన్. సరేజ్ అయ్యరు 21, అక్కవరీధి తిరువరీక్కిణి. మదరాసు.

కెప్టాను సి. వి. ఫిలిపుగారివద్ద, బాలముని అను 16 వ త్వరము వయసుగలవాడు వెలికులకు దుస్తులను తయారు చేయు యంత్రశాలలో పనిచేయుచుండెను. వీడు ఫిలిపుగారి కొన్ని సరకులను దొంగించుచుండెను. నిజముగా వీడు దొంగతనము చేసెనా లేదానుని నిశ్చయించుటకు నిన్నును ఫిలిపు గారు నాలుగుచుట్టలను బల్లమీద పెట్టి బయటకుపోయిరి. వీరు తిరిగి వచ్చునపుటికి ఒక చుట్టపోయినది. అప్పుడు వీరు ముద్దాయని ప్రశ్నించిరి. వాడు నేరమును, ఒప్పుకొని యిదివరకు దొంగిలించిన మాతృదర్శిని పైలోకలమును మున్నగువానిని తెచ్చియిచ్చెను. కేసును బజ్జల్లాసాహెబు చూడరుగారు విచారణచేసి ముద్దాయ కిదే మొదటి తప్పిదగుటచే పది దెబ్బలను కొట్టుమని ఆజ్ఞాపించిరి.

ఆంధ్రవిద్యానిధి వసూలు

ఇంతవరకు వసూలు	రు. 1229-10-7
డి. వి. సీతారావుస్వామి. గారు క్లక్కు ఎల్కే	
ట్రెజరీ బ్రాంచి డి. యం. ఆర్. ఖరగూరు,	
విద్యానిధికి మనియార్డు ద్వారాపంపినది.	4-0-0
రంగారెడ్డి గున్నయ్యశాస్త్రీగారు బంపురంగ,	
ఆంధ్రవిద్యానిధికి వసూలు చందాయించినది.	2-0-0
మొత్తము	1236-10-7

విరోధామహాసంగ్రహము

అమెరికానేనరణరంగమునకు వచ్చుట

యుద్ధమంత్రవర్గ సభలందు భారతీయ ప్రాతినిధ్యము-అంతర్గాములు-లాయుడు జార్జిగారి ప్రసంగము.

నిర్బంధవ్రాత విధానమంత్రించుట-ఇట్లీవారి అనన్యందనము.

ఇంగ్లాండుపై విమోచనములవాడి

(రైటరు ఏజన్సీ.)

ఇంగ్లాండు

ఇంగ్లాండు, కార్మికాందోళనము - అంతర్గాములు

ప్రధానమంత్రి సింహావలోకనము.

లండను మే 26: - ఇంగ్లాండు స్వరాజ్య సంఘనిర్మాణ మేరీతిపండుతో నిర్ధారణముగ చెప్పబాలకు గాని వివిధవ్యముల వారి నాయకులతో ప్రభుత్వమువారు పత్రవినయమును అనాలస్యముగ జరిపిరి. ఈసంఘసభ్యులు ఇంగ్లాండు ప్రజలకందరి కిని దిక్కుసపాత్రలుగ నుండవలెననుట చాల ముఖ్యవిషయము. కాని దీనికి చాల నభ్యంతరములు గలవు. మనము సమకూర్చిన సమావేశమునుబట్టి దేశమునందన్ని కమలవారి భావములను గ్రహించుటకు దొరతనమువారు ప్రయత్న లోపము చేయలేదని అన్నీకక్షలవారును గూడ విశ్వసించవలెను. కాన మనమిప్పుడు తొందరపడి సభ్యుల మేరులను నేడే ప్రకటించుట సమంజసముగాదని దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. ఇంకను రాయవారములు పూర్తికాలేను. ఇట్లునుటకలన నాలస్య మధికముగ చేయుటదనని తలంపవలెను. అలస్యము హాని కరమని నే నెరుగుదును. దానివలన ననవసరమగు అపమానమును అపనమృతమును కూడకలుగవచ్చును మరియు దొరతనమువారు కబురులతో కాలము గడిపెదరుగాని పనిచేయుట వారి సుకల్పముగాదు. భావము గూడ ప్రజలకు కలుగ వచ్చునుగాన నాలస్యముగ పనిజరుగుటకు వీలగునట్లు చేడియు లందరును దొరతనమువారికి తోడ్పడవలెను. ఆయింగ్లాండు నాయకులలో నొకరు ఆస్పష్టతకారణమున స్వదేశమునకు పోవలసివచ్చుట సంతాపకరము. వీరికిప్పుడు వ్యాధి యుపశమించినను విక్రాంతి అనవలసిగుటచే పోవలసివచ్చినది. ఆయింగ్లాండు నాయకులందరును శిక్షుకాలమున నిర్ధారణ మొనరింప గోరెదనని లాయుడు బార్డి గారు నుడివిరి.

కార్మికాందోళనము

కార్మికాందోళన కారణమును గూర్చి దొరతనమువారి చేరుక తలంచుచున్నను దురుద్దేశముతో నీ యాందోళనమును ప్రేరేపించినవారికి కొన్ని యదాకారణములుగూడ సహాయకములైనవి. కాన పరిగ్రామికాందోళనమును విమర్శించుటకును కార్మికలపట్ల యుద్ధభావనవ్యాప్తినిగూర్చి నివేదికము సంపుటకును, దొరతనమువారి రాకసంఘమును నేర్పరచిరి. దేశమును 7 ఖండములుగ విభజించి ఒక్కొక్క ఖండమున కొక సంఘమును నియమించుటకు నిశ్చయించబడినది. ప్రతిసంఘము నందును ఒకకార్మిక ప్రతినిధిని ఒకకర్మాగార స్వామిని నియమింతుడగు మరియుకని సభ్యులుగా నేర్పరుటకు దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి.

అంతర్గాముల నడండుట

ఈ విషయమును గూర్చి ప్రత్యుత్తరమొసంగుట చాల కష్టమగునని. మరుగు పరుచవలసిన విషయములలో కొన్నిటి నైన వెల్లడింపకుండ సమాధాన మొసంగుట అసాధ్యము. కాన నీ విషయమున ప్రయత్నములు చాలవరకు ఫలవంతములగుచున్నవని మాత్రమే నేనిప్పుడు నుడివెదను. (ఉత్సాహము) గత నెలలేక మాడు వారములలోను చాలాంతర్గాముల సంతమొందించితిమి. ఇంత హెచ్చుగనిదివరకెన్నడును మనమంతమొందింపలేదు. ఈ వారమున గూడ సంతోషము హెచ్చుగ నేజరుగుచున్నది. తత్ఫలితముగ మనసౌకల నష్టము చాల తగ్గినది. మేనెలలో నష్టములే లేనని చెప్పి పీటులేదు గాని గత 25 రోజుల దామాషా మించుకుండినచో ఏ ముఖాంకంపై మేనెలలో నష్టములు చాల తగ్గినవని చెప్పట కికకాశము కలుగగలదు. ముందువారమున మన సౌకల నష్టములు హెచ్చునని చెప్పట కారణమగుపడెను. అంతర్గాముల సంతమొందించు ప్రయత్నములు అధికముగ ఫలవంతము లగుచున్నవి. ఇందులకు అమెరికావా

రధికముగ తోడ్పడియు నాకలను పంపియు చేసిన సహాను మనకు మనము వారికి కృతజ్ఞులము. ఇప్పుడు అమెరికావారు గూడ సంగ్రామమునకు గడంగుటచే వెనుకటికంపై నధికముగ వాణిజ్యసౌకలను కాపాడుట కవకాశముకలదు. ఇట్టి ఆనుకూల్యమును బడసిందులకు దేశీయులు కృతజ్ఞులమని సంతసింపవలెను. అంతర్గాములనందు నుద్ద్యమ మచిరకాలమున చాల శ్రేష్ఠతమును కాగలదు. మేనెలలో జరిగినవని చాల సంతృప్తికరము. పిట్టిలులోకంపై హెచ్చుగ పని జరుగుటయే గాక నౌకాదళాధికారులు తలచిన దానికంటెను గూడ నధికముగనే పనిజరిగినది.

ఆహార సమస్య.

అంతర్గాముల నడండుటవలన నాహార సమస్య అనుకూలమగుచున్నది. కాని సరియైన సమాధానమిచ్చుట చాల కష్టము. అన్నములేకుండ నలవటించవలసిన స్థితి కలుగదని నేను చెప్పినచో మాగడ్డి బీజుల నాక్రమింప నేల మా ఆహారమునకు పరిమితి నేర్పరు ప నేల యని ప్రజలకు గ బూ నెదరు గాన అనుకూలమనిన ఆతిశయముగనని తలంపగూడదు. యంత్రాయుక్తవివేదనమును ప్రజలుపయోగింపవలెను. ప్రజలందరు నిమిత్తవ్యయమును పాటింతురేని దుర్మయము చేయకుండురేని పంటల కుపయుక్తమగు భూములను గలవారు వానిని బాగుగ నుపయోగింతురేని కావలసిన వ్యవసాయ పరికరములను కార్మికులందింతురేని నేనలలోనుండి వ్యవసాయపు పనులనెరిగిన వారుదేశమునకు పంపబడుదురేని జ్ఞాన సంపదగల మానవుల చందమున మన మందరమును మెలగితిమేని మనదేశమున నష్టముకాటకము, బాధమున్నగునవి కలుగకుండ ఘనముచేయ గోరుమమేని అంతర్గాములవలన మనము సంగ్రామమున పరాజితులమగుచున్నట్లి నెవ్వరును కలిగియుండ బనిలేదని నేను లెక్కలను పరిశీలించియు సహకారులతో నాలోచించియు మీ ఎదుట చూపుచున్నాను.

జర్మనులఆశిల్లు విఫలమగుట.

ఇప్పుడుజర్మనులు విజయమునకు యునాకలను మాత్రమే ఆధారము చేసుకొనిరి. ఈఆధారము విఫలమైనది. అన్ని విషయములను బాగుగా పరిశీలించి బాధ్యతను పూర్తిగవహించి ప్రభుత్వమువారి పక్షముననేవిషయమును వివరించుచున్నాను. ఇట్లునుటవలన ప్రజలు మితవ్యయమును పాటింప పనిలేదనియు దైమలువ్యవసాయము చేయని నేదనియు తలపరారు. ఎవరిని ధినివారు సక్రమముగ నిర్వహించినచో ఈసంగ్రామమున అంతర్గాములవలననే విజయములగుదుమను జర్మనుల యూహా అద్భుతమీనులగునా సామ్రాజ్యము వారి ఇతరక్షోహాలవలననే నిష్పలింపగునని మాత్రమే దీనివలన తెల్లమగును. ఈ భావము నెరవేరుటకు ప్రజల సహకారవ్యవస్థ వసరమని కామన్వనభవారు నొక్కి వక్కాణింపగోరెదను. ఎల్లరుకు సహకారులై యధాశక్తిని తోడ్పడినచో అంతర్గాములు మనల నోడింపజాలవని లాయుడుబార్డి గారు నుడివిరి.

ఇండియాదేశము బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము.

లండను, మే 26: - కామన్వనభలో నేను ఇండియా మంత్రిగారిట్లు నుడివిరి. ఇకముందు జరిగెడు సామ్రాజ్య మంత్రివర్గ సభలందు అధినివేశముల ప్రతినిధులతో పాటు ఇండియా ప్రతినిధులుగూడ సహజ సభ్యులగుదురు. ఈసభలకు ఒక సభ్యుని ఇండియాదొరతనమువారునయమింతురు. ఇండియామంత్రిగారు మరియుక సభ్యులుగనుండురు. ఈరీతిగా ఇండియా ప్రభుత్వమునకు సమాన గౌరవ మొసంగుట గొప్ప పునోద్దేశ్యమగుచున్నది. మరియు సామ్రాజ్యమందు భారతీయుల స్థితినిగూర్చిగూడ ఈసభ్యులువారు చర్చించిరి. ఈవిష

యమున కతివరిమగ్గరింపవీలులేనివానిగూర్చి పరస్పర సభాన విధాన మేర్పరచు కొనదగుననిరి. ఇండియాప్రతినిధులు సమర్పించిన విజ్ఞప్తిని ఆధినివేశముల దొరతనము లనుకూలముగ నాలోచింపవలెననిరి. ఈవిజ్ఞాపనము గ్రంథరూపమున త్వరలో ప్రకటింపబడును. బంధకవ్రాతమును గూర్చి ఈసంఘమువారి లోచింపలేదు. గానిభారత ప్రతినిధులూ విషటుమున నిష్టాగోష్ఠి గ వాల్టరు లాంగు గారి లోను వారి ఉపదేశకులతోను చర్చించిరి. ఇస్టింగ్వు ప్రభువుగారి ఆధ్యక్ష్యత క్రింద జరుగు అంతర్జాతీయ సమావేశమునందీ విషయ మనుకూలముగ పరిష్కరింపబడునను నమ్మకము నాకు గలదు. అధినివేశములకు భారతీయులు వలస పోవుటను గూర్చిన కాన నముల నాయాదేశములవారు చేసుకొనవచ్చును. భారతీయుల నిర్బంధప్రవేశమును వారు కోరుటలేదు, గాని అట్టి విషయములు పరస్పరసమ విధానమున పరిష్కరింపబడవలెను. అసియా ఖండమందలి ఇతర దేశముల వారితో సమానముగ నైన అసియా ఖండమునందలి బ్రిటిషు దేశవాసులను గూడ చూడవలెను. మరియు విద్యాభ్యాసమునకును దేశావలోకనమునకును వచ్చిన వారికెట్టి యభ్యంతరములును కలిగింపరాదు- ఇదివర కధినివేశములలో స్థిరపడిన వారిని గూర్చి సానుభూతిని కనబరపవలెనని భారత ప్రతినిధులు కోరిరి.

భారత ప్రతినిధులు ప్రత్యేక పరిస్థితులు కలిగిన తప్ప ఇకముందు సామ్రాజ్య మంత్రివర్గమున భారతీయులే భరతఖండ ప్రతినిధులుగ నుండురు.

ఇండియా సివిలుసర్వీసు యుద్యోగులు

నైనిక సేవకు సంసిద్ధులగుట లేదనునది సరియగువార్తగాదు. కేలవుమీదనున్న 800 మంది యుద్ధకార్యములలో నున్నారు. వారిలో సగముమంది రణరంగమున కేగిరి. వారిలో 21 మంది హతులైరి. ఇండియాలో 100 మంది యుద్యోగులు నిలువసేనలో చేరిరి. 80 మంది రణరంగమునకేగిరి. అచటప్రజాపరిపాలనోద్యోగులు తక్కువగా నుండుటచే దొరతనమువారు చాలమందిని రణరంగమునకు పంపజాలకున్నారు. చాలమంది కేలవు రద్దుచేయబడెనని ఛేంబర్లైను గారు నుడివిరి. వెక్కుమంది తమ యుద్యోగములను లాభములను వదులుకొని పోరుచున్నారని స్విట్జర్ల మెక్స్సీలుగారినిరి. ఉద్యోగధర్మ మభ్యంతరము కలిగింపనిచో సివిలు సర్వీసువారిలో సేనలో చేరనివారిొక్కరైననుండరు. బర్మాలోని సేవరులదేశము మెసహామేమియాలో పనిచేయుచున్నదని ఛేంబర్లైను గారు నుడివిరి.

అంగీకృత విషయములు.

160 పుటలుగల గ్రంథమున సామ్రాజ్యయుద్ధ సంఘము వారు జేసినతీర్మాతము లన్నియు ప్రకటింపబడినవి. అధినివేశములకు భారతీయులు వలసపోవుటను గూర్చి భారతీయప్రతినిధులు సమర్పించిన విజ్ఞప్తి దీనియందమిడి యున్నది. అందలి వివరములు. ఇదివరకు అధినివేశములలో స్థిరపడినవారు వారిభార్యలను (ఏకపత్ని వ్రతాను సారము) యుక్తవయసురాని పిల్లలను పిలిపించుకొనుట కవకాశము కలిగింపవలెను. తక్కిన విషయములలో జహానుబాదు మున్నగు వారితో సమాన స్వాతంత్ర్యములను కలిగింపవలెను. ప్రవేశమునుగూర్చిన నిబంధన లికముందు ఇతర అసియాఖండ వాసులకు వలెనే ఇండియాదేశీయులకుగూడ నుండవలెను ఇది సాధ్యముగాకున్న ఆయా అధినివేశములవారికిని ఇండియా వారికిని సమ విధాన మేర్పడదగును. కూపనిని స్థిరావాసమునకును ఇండియావారిని ఏ అధినివేశము వారైన రానీయుకుండ దలచినచో ఆ అధినివేశమువారినిను ఇండియావారుగూడ నటులే రానీయుకుండ దగును. ఇట్లు రానీయుకుండుటకు జాత్యస హింస? ఎన్నిటికిని కారణముగాదు. ఆర్థికస్థితియే కారణమగును. ఇట్లు జరిగినను సంచారమునకు విద్యాభ్యాసమునకు తాత్కాలిక వాణిజ్య కార్యములకారకు వచ్చిన వారికెట్టి అభ్యంతరమును కలిగింప బడగూడదు.

బంధకవ్రాత విధాన మంత్రముగనుట.

లండను, మే 27: - హిందూ దేశములందు బంధక వ్రాత విధానము మరల ప్రారంభింప బడదని నేను పార్లమెంటుసభలో ఛేంబర్లైను గారు నుడివిరి.

క్రోత్తరపియా రాయబారి.

పెట్రోగ్రాదు, మే 23: - ఎం. స్వాజినాథుగారి స్థానమున లండను నగరమందు రషియా రాయబారిగ ప్యారిసులో నున్న రషియా రాయబారి ఎం. ఇజువెలాకేగారిని నియమించిరి.

పండుముల తీర్మానము నాపుడేయుటకు కారణము

లండన్, మే 25:—రాబోవు 6 వారములు లేక రెండు మాసములలో ఆంధ్రగ్రామముల నుండగలములను నడుగంటించిన యెడల ఆహారస్థితిగతులు మారునను యుద్దేశముతో గుఱ్ఱపు పండుముల ఆపుడల విషయమై ఎట్టి తీర్మానమును నిష్పన్నం చేయలేదని ప్రభువులసభలో కక్షనుప్రభువుగారు తెలియజేసిరి.

శత్రువిమానములు ఇంగ్లాండులో ఆగ్నేయ భాగముందు బాంబులను వదలుట.

లండన్, మే 26:—నిన్నటి సాయంకాలము 5-15, 6-30 గంటలకు 16 శత్రువిమానములు ఇంగ్లాండులో ఆగ్నేయ భాగమునై దాడివెడలి అనేక స్థలములందు బాంబులను వదలినవి. నవ్వుచాలవరకు ఒకపట్టణముండే గలిగినది. ఈపుర విధులందు బాంబుగుండ్లుపడి అనేకమంది ప్రజలు హతులైరి. దుకాణములు, భవనములు చాలవరకు ధ్వంసమైనవి. 27 గురు శ్రీలు, 28 గురు పిల్లలు మృతులైరి. 43 గురు శ్రీలు, 19 గురు పిల్లలు తుతగావులైరి. మొత్తము 76 మంది హతులైరి. 174 గురునకు గాయములు తగిలినవి. మావిమానములును, డిగ్నియల్సునన్న నాకా విమానములును శత్రువిమానములను వెంబడించి పోయిరి. 3 శత్రువిమానములు భగ్నమైనవని నాకా కార్యాలయము వారు తెలియజేసిరి.

నాకా వైమానికులు శత్రువిమానములతో పోరుట నిన్నటియదయమున నాకావిమాన మొకటి పెంటు డేవను వెస్ట్రాం విమానకాలపై కొన్ని బాంబులను వదలినవని నాకా కార్యాలయమువారు తెలుపుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో ఆగ్నేయభాగముందు దొమ్మిగావించి మరలినవచ్చుచున్న శత్రు విమానములను సముద్రభాగముందు మావిమానములు తాకి సాయంకాలముందు సుమర మొదలైనవి. ఇంగ్లీషుభాషలమధ్య మావిమానమునకును 3 శత్రువిమానములకును జరిగిన సమరముందు శత్రువిమాన మొకటి దగ్ధమయ్యెను. రెండు యంత్రములగుల రెండువెద్ద శత్రువిమానములను డెల్లి మనుతీరమును జరిగిన ప్రతి యుద్ధములందు క్రిందకు గూల్చిలిమి. మావిమానము లన్నియు సుక్షీతముగ తమ ఆశ్రయముల జేరినవి.

వివరములు.

లండన్, మే 26 —శత్రువైమానికులు గగనమార్గమున చాల ఉన్నత ప్రదేశముందు జరిపట్టణముపై 5 గురు వైమానికులు చొప్పున నిరంతరముగ బాంబులను వదలి చాలవరకు నష్టమును కలుగజేసిరి. ప్రజలు కాపురమున్న ప్రదేశముందు సామాను చాలమట్టుకు పాడైనది. ఒకకటికివాని దుకాణమును పాడిరక్షలను తయారు చేయవారి దుకాణమును నిర్మూలమైనవి. రెండవ దుకాణములో నున్న వారందరు హతులైరి. ప్రజలు క్రిక్కిరిసి వ్యవహారము జేయు ప్రదేశములందు అనేక బాంబులుపడి అపారవృష్టును కలిగించినవి. 16 శ్రీలు 8 పురుషులు, 9 గురు పిల్లలు హతులైరి. 42 రకు గాయములు తగిలినవి. మొత్తము 50 బాంబులను వదలిన అంచనా జేయబడినది. శత్రువైమానికులు మరలిపోవుచుండగ ఇంగ్లీషుభాషలలో వీరిని మా వైమానికులు ముట్టడించిరి. గొప్పయుద్ధము జరిగినది. వెద్ద ఫిరంగులశబ్దము వినుబడినవనియు, పైనుండి 2 చిత్రముగు విమానములు పైలులను వర్షపుచు నలుప్రక్కల సంచరించుచుండెననియు స్వయముగ జూచిన విలేఖకుడు తెలియజేసెను. డెల్లినిన్న దానినలె విమానమొకటి తలక్రిందుగ పడినది. కొంతకాలమైనపిదప సముద్రమున ఫిరంగులశబ్దము వినుబడినది.

జూరులోనికి ప్రవేశించి చాలదూరమువరకు నలుమూలల పలువిధములగు బాంబులను శత్రువులు వెదజల్లినవరి కొందరు తెలుపుచున్నారు.

విల్లండు స్వపరిపాలన విషయము.

లండన్, మే 25:—వీలైనంతవరకు అత్యల్పసంఖ్యాకులగు రాజ్యాంగ విషయ ప్రతినిధులతో 50 మంది సభ్యులు విల్లండు స్వపరిపాలక విషయమును చర్చింపవలెనని దొంతనమునా రిగ్జిప్రాధానమవుచున్నారు.

అంతర్గ్రాములను డివైసంహరించుట

లండన్, మే 25:—మూడువారములనుండి అంతర్గ్రాములనుండగలములను చాలవరకు ఉపసంహరించు చుంటిరుని యు యుద్ధమారంభమైనది మొదలు ఇంత జయంకరముగవన 'మిఫ్రువీ' అంతర్గ్రాముల దురాగతముల నడుగంటించినలేదనియు 'నేను కామన్సుసభలో లాయడు జార్జిగారు తెలియజేసిరి.

ఓడసామానులను పంచిపెట్టుటకు

క్రొత్తవీర్పాటులు

గ్లాస్కో, మే 27:—సముద్రతీరముందు వర్తకమును తనిగి చేయుటకు నాకాసామినుగు హెక్టరు మ్యాక్సీనుగారు నియమించబడిరి. దగ్గరనున్న శేవులములకు వెద్ద మోడలలో నున్న సామానును దిగుబెట్టేసి అవ్వోటనుండి ఇతరశేవులకు బోవు సామానుతో దీనినంపెదరు. ఇట్టివీర్పాటులు చాలవరకు నాకల నష్టమును తగ్గించును.

ఫాన్సు

పరాసువారి వర్తకము

పార్సిస్, మే 25:—మేమాసము 20-వ తేదితో అంత్యమున వారములో పరాసు శేవులలో 991 నాకలు ప్రవేశించినవనియు, 1015 నాకలు శేవులనుండి వెదలిన వనియు ప్రభుత్వోద్యోగులు తెలియజేసిరి. 1600 టన్నుల బరువునకు మైబడిన నాకొకటియు, 1600 టన్నుల బరువునకులోనగు నాకలు రెండు మునిగినవి. మామనాకలు అంతర్గ్రాముల బారినుండి తప్పించుకొని పారిపోయినవి.

అంతర్గ్రాములు మనలను బాధించజాలవు.

పార్సిస్, మే 26:—పరాసు నాకామంత్రిగారువారు అంతర్గ్రామ సమస్యను గురించి చర్చించిరి. అంతర్గ్రాములు మనలను బాధించజాలవని పరాసు నాకామంత్రిగారు కూడలారు. దుబార్జి, మిల్టన్ ప్రభువుగార్లతో నేకీభవించిరి. పట్టుకొన్న నేమి, క్రొత్తగ, కొన్న నేమి, నిర్మించిననేమి యుద్ధారంభముందు ఎన్ని నాకలు గలవో 1917 సంవత్సరారంభముందు గూడ మిత్ర మండలివారికి అన్నియే నాకలు గలవు. 1917 సం॥ మొదటి నాలుగు మాసములలో 25 లక్షల టన్నుల బరువుగ నాకలు మునిగిపోయినవి. క్రొత్తగ నిర్మితమగు నాకలసంఖ్యకు బట్టి జూచిన అంతర్గ్రాములు ఇదే ప్రకారము సదా మననాకలను నష్టపరుచుచున్నను ఈ సంవత్సరమునకు 45 లక్షల టన్నుల బరువుగ నాకలు నష్టపోవచ్చును. మొత్తము 400 లక్షల టన్నులకుమించదు. మిత్రమండలివారు వైదేశములకు ఎగుమతి జేయుచున్నవో మనకిప్పుడున్న నాకలతో మనదేశముందు కొరతలేకుండగ వర్తకమును జేసికొనవచ్చును. యుద్ధసామగ్రిని మనల ఎగుమతిజేయవచ్చును. మే 28 వ తేదీవరకు నాకలు కొంచెము నష్టపోయినవి. 250,000 టన్నులబరువుగ నాకలే పోయినవి. తమకు గావలసినన్ని నాకలు చేరుటచేతను, ఈ నాకలే దేశమునకు కావలసిన దానినంతను తెచ్చుట చేతను అంతర్గ్రాముల భీతిమనకేమియు యవసరము లేదనియు, దాని ప్రయత్నములన్నియు విఫలమైనవనియు నాకామంత్రిగారు లెక్కలనుజూపిరి. మార్చి మాసమును 42,00,000 టన్నుల సామాను పరాసు శేవులందు చేరినది. ఏప్రిల్ మాసమును 43,00,000 టన్నుల సామాను ప్రవేశించినది. నిత్యముగ జర్మను శేవులందు మాత్రము ఎట్టి సామానుగారి చేరకుండవనను జేయగలిగితిమి. క్రొత్తగ సాయములుగ బోవుకావలి నాకలు మున్నగు క్రొత్త సంరక్షక విధానములను గురించి తెలియజేసిరి. వర్తక నాకావ్యోగులను ఫిరంగులను కాల్పువారుగ తయారుజేసితిరునియు, సముద్ర తీరములందు వైమానికతంత్రాసముల నేర్పజెల్పితిరునియు అట్లో బరుమాసము కడపట పరాసు వర్తక నాకలన్నియు సాయములుగ జేయబడుననియు పరాసు నాకామంత్రిగారు తెలియజేసిరి.

చీనా

చీనాప్రధానమంత్రిని భర్తరపు జేయుట

లండన్, మే 24:—చీనా ప్రధానమంత్రి టూయాను ఎహ్-జూగారిని చీనా ప్రెసిడెంటుగారు భర్తరపు జేసిరి. మంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు విదేశాంగమంత్రి వూటింగు ఫాంగుగారికి అధికార మొసంగబడినది. జర్మనీపై యుద్ధము చేయుటకు ఈ సవీర వీర్పాటులు ముఖ్యోపసరము. ప్రధానమంత్రిగారు జర్మనులకు హితుడగుటచే చీనా ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములకు అవాంతములు కలుగుచుండెను. యుద్ధాధికారి ప్రధానమంత్రి యగుటచే వీరిని భర్తరపు జేయవలసి వచ్చినది. కాంటన్లో యుద్ధవాదుల యలజడిమాడ యుద్ధ వాదులకును శాంతివాదులకును అధికార నిమిత్తము యుద్ధము జరుగునని నూచనలు కాన్పించుచున్నవి.

జర్మనీ

అగ్నిప్రమాదము

లండన్, మే 24:—జర్మనీలో ఇటీవల అగ్నిప్రమాదములు చాల విస్తారముగ నున్నవి. కొంతవరకు ఎవరోదుర్మార్గులు బుద్ధిపూర్వకముగ తగుల పెట్టుచున్నవారు. కొంతవరకు ఎండగావ్యలవలన తగులబడుచున్నవి. వెర్లిను దగ్గర నున్న అదవులనేకము లంటు కొన్నవని తెలియవచ్చినది. పంటల గురించి ప్రజలు చాల భయపడుచున్నారు.

వెర్లినుదగ్గర మందుగుండు కర్మాలయము లంటుకొనుట

లండన్, మే 23:—వెర్లినుదగ్గర నున్న ఆల్బర్ట్ హాపు మందుగుండు కర్మాలయములు భయంకరముగ ప్రేరినవి. గొప్ప నష్టము కలిగినది. చాలమందికి గాయములు తగిలినవి.

బర్లిన్

పత్తెన్నులో సిత్తిగతులు.

లండన్, మే 24:—గాజాదగ్గర నున్న తురుష్కా వైద్యులు ముఖ్యస్థానములను సమీపించితిమి. గాజాకు ఆగ్నేయములముగ 11 మైళ్లవరకు కందకములను వెంచిరి. తురుష్కా వైద్యులు క్రొత్తగ రణరంగమును అసంఖ్యాకముగ ప్రవేశించుచున్నవి. వైద్యులక నిర్దోషములను వారు చక్కగ నుపయోగించుకొనిరి. తురుష్కా వైద్యులు ఎడమప్రక్కన చాలవరకు నీరులేనిప్రదేశముకలదు. ఇదంతయు తురుష్కా వైద్యులకు బలకరముగనున్నది. ఇట్టి ఎడల మరము కొంచెము సెయ్యిగ పనిచేయవలయును. ఏప్రిల్ 19 తేదీనుండి గొప్ప యుద్ధమేదియు లేదు. అయినను మేము కొంచెము ముందుకేగి కొన్ని స్థలములను బట్టుకొంటిమి. మాస్టలములు బలపరచు కొంటిరునియు కామన్సుసభలో యుద్ధకార్యాలయపు ఉపకార్యదర్శి మేక్స్ వర్నర్ గారు నుడివించి.

జపాను

జపానీయుల నాకాసాయము

టోక్యో, మే 27:—కారున్సుసభలో ఆంగ్లేయ జపాను దేశీయుల నాకాసూకారమును గురించి రాబర్టు సెసిలు ప్రభువుగారు ప్రస్తావించిన దానిని ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రకటించిరి. ఇటీవల మధ్యరా సముద్రమునకు బంపబడిన జపాను నాకాదశము అడ్మిర్ల సాట్ గారి యాజమాన్యము క్రింద యున్నటులను, ఇంకొక జపాను నాకాదశము దక్షిణ అట్లాంజికు మహాసముద్రమున పనిచేయు చున్నదనియు గూడ తెలియజేసిరి. మిత్రమండలివారి నాకాదశములకు సాధ్యమైనంతవరకు జపాను నాకావైద్యులు గొప్పసాయ మొసరించుచున్నవనిగూడ ప్రకటించిరి.

స్వీదను నాకలను బట్టు కొనుట.

వెస్ట్రోగ్రాగు, మే 25:—రెండునోజులలో బోల్షియా అభివ్రామండు జర్మను అంతర్గ్రాములకి స్వీడిను నాలిసాకలను స్వాధీనము చేసికొనినవి.

సరసవివోదినీ సభ:—నిన్నటి సాయంకాలము

విక్టోరియా పురముండిరమున సరసవివోదినీ సభవారు క్రిష్టిల నాటకమును ప్రదర్శించిరి. ప్రదర్శక మతి మనోహరముగను మృదయరంజకముగ నున్నది. చిన్నికృష్ణ పాత్రధారియగు ఆముద్దుబాలుడు సాఫ్ట్ క్రీకృష్ణుడే. వీని ప్రదర్శకము అత్యద్భుతము. వ్యవస్థాపకము, అనన్యము. ఈతని వెనుక యకోద నేమధారియగు నతడు తన గానామృతముచే సభ్యుల మనముల నెల్ల నోలబాదించెననిన నతిశయోక్తిగాదు. ఈపాత్రధారి యభినయము అద్భుతము. వారర పాత్రధారి నిజముగ వారసునినలెనే యుండెను. కంసు పాత్రధారియు గూడతన పాత్రమును కన్యముగ ప్రదర్శించెను. ప్రదర్శక మంతయు జనుప్రముగ జరిగినది. నాటకములను ప్రదర్శించవలెన్న వీరే ప్రదర్శించవలయును. మాడవలెన్న వీరి ప్రదర్శకములనే మాడవలెను. జగన్నాటక మూత్రధారియగు చిన్నికృష్ణుని పాత్రధారి తన పాత్రను అద్భుతముగ ప్రదర్శించి ంక్రేమకుల నునంబులను కంపంపజేసిండులకు రావుసాహేబు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు ఈబాలునకు పాలుత్రాగుటకు రస తపాత్రము మొకదానిని సభామండిరమున నుపయోగి నొసంగిరి. కడపట ఎవరో ఒకరు సభవారి ప్రదర్శకములను క్లాపించుచు అంగ్లమున ప్రసంగించిరి. వీరు దేశభాషయందు సుభాషించి నవో చాల సుమంజసుగ నుండియుచును.

శరత్ చంద్ర దాసుగారు.

తెలంగాణ ప్రభుత్వమునకు లాసాపట్టణమును దర్శించిన భారతీయులలో ముఖ్యమంత్రి వంగదేశీయులగు శరత్ చంద్ర దాసు గారు ప్రథములు. యుద్ధసందర్భ సంకులతనుగా నోవు ఈ మహానీయుని మరణమంతగా దిలకింప బడలేదని మాంధ్యము గార్చియున్న ప్రతికావ్యమున్నది. అయిన నతడు తీర్తి ప్రభావులు లేనివాడు కాదు. ఒక్క డాక్టరు మానింగు గారు తప్ప లాసానగరమున బ్రజేకింపు బ్రతికిన సామ్రాజ్య పౌరులలో నీతడే ప్రథముడని వినుటెంతయు నబ్బురముగా నుండగలదు.

ఇతడు కలకత్తా నగరపు రాజధాని కళాశాలయందలి యింజనీరింగు శాఖలో కీర్తనందితన యువనదియైన యేటన 1874-వ సంవత్సరములో డార్జిలింగ్ లో నుత్పత్తిని స్థాపించబడిన థర్మియో పాతశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగా పోయెను. పండ్లెండు వత్సరముల ఆశ్రమ కష్టభాగ్యము నవ్వడే పూర్తిచేసికొనిన లామాకిర్యక్ జ్ఞాంతుగారు తిరుతు భాషా పాఠ్యాయునిగా నాపాతశాలయందు నియోగింపబడెను. ఇటుల నీహిందవ పండితునకును, అతని తిరుతు సహాయపాఠ్యాయు నకును యా వత్సర విత్ సఖ్యము కలిగెను. విద్యాభ్యాసమునందును, ప్రయాణము నందును వారి స్నేహాలత పరిణామ మొందును. భావల సేర్పకొను నేర్పరితనమున శరత్ చంద్రు డుద్వితీయుడు. సహజముగ అత్యంత పాటన శక్తితో నతడు తిరుతుభాష నభ్యసించెను. దుర్గుటములను, మహాదహాయ కరములు నగు నతని యనంతర కార్యముల విజయమున కాలిని యవస్థాపామర్య భాషా ప్రవీణతయే ముఖ్య సాధనమయ్యెను. అ న తి కా ల ము న నే యతడు సికియ రాష్ట్రమునందలి సరి ప్రాంత ప్రదేశముల దర్శింప నారంభించెను. తన స్నేహితుని ప్రజలల ప్రయత్నములము పిగాల్గు నగరమునందలి తాపిలంపొయను ప్రసిద్ధ బాధాశ్రమమునకువచ్చుట కనుజ్ఞను ప్రయాణపుత్రమును, ఆహ్వానమును పొందెను. తిరుతుదేశమునందలి విద్యానియు భూనియును సంగీత బోధక బోధిల్ల బోధామగారి ప్రియకీర్తన గను అతిశయము అలంకారములను నతడు గడపెను. ఇందు వలన నెవ్వరి కేకను మాడు నున్నదో వారివర్తనకు దెలియకుండెను. ఆకీర్తనకు బ్రతికూ కావ్యనిర్వాహకుడుగ వచ్చెనని యెంత ప్రాతిపదికలముగ వాదించినను అతడు నిజముగ డా నా థి యయ్యె యచటికి వచ్చెను. ఆనుభవక గురువన్న నో తాపిలంపొయంతటి వానికి ప్రధాన మంత్రిగా పని చేసియుండెను. కాని దాసుగారి ప్రయాణపు సంతతి బయటపడిన పిమ్మట నీరెండు అంశములలో నేడియు పరిగణింపబడెను. తన మతమున పరదేశీయ సందేశవాదాకునుంచి వానికి జాతీయ రహస్యములన్నియు దెలిసినందుల కతనికి నరణింక విధింపబడెను. 1897-వ సంవత్సరపు జూను మాసమునందలి యొకానొక దినమున నమ్మహాగురువు చని పోవుచున్న పరిత్రవంతకును బ్రహ్మపుత్రానదిలో ముంచి చేయబడెను.

లాసా ప్రయాణము.

తాపిలంపొయిందలి మరల డాక్టర్ లింగునకు పోయి దాసుగారులకు రెండు సంవత్సరములు మహాప్రయత్న నిమగ్నులైయుండిరి. మహాప్రయాణ సన్నాహములయు పూర్తిమైన పిమ్మట నతడు యుద్ధయమ మిత్రసహితముగ 188-వ సంవత్సరపు నవంబరుమాసమున లాసా "శ్రీధర్మాత్ర" నారంభించెను.

ఈ ప్రయాణమును గూర్చి యాతడొక పుస్తకమును వ్రించెను. ఇందు ఆతాపా కరములను వివరికరములు నగు సం గ తు ల నే క ము లు న్ను వి. ఆం తి య కాక ఆపుస్తకములమున గ్రంథకర్త యెంతటి వివేకభైర్య సహనములు గలిగినదియు తెలియగలదు. నిజముగ నాప్రయాణపు కష్టములను, విపత్తులను మరియొకని తప్పక ప్రయాణోన్ముఖుని చేసియుండును. ఒక్కప్పుడు దారి మహాభయం కరములగు మలవనలుండు యటపిమ్మగ్గుమన బోవుచుండును; ఇంకొకప్పుడు క్రూరజంతులు విడసి వారిభయంకర శునకములు పేటలాడు తావున బోకలసి వచ్చుచుండును; మహాభీతి గొల్పు గాడ్డు లన్నింతమాత్రమున వివరించుచుండును; మంచునీటి ప్రవాహముల దాటుచుండ వలయును; చలి, ఆకలి, దాహము మొదలగు బాధల సమితియుగ నోర్చువలయును. ఈ భీకరపర్యతేకాంతిక స్థలముల విడవినచెకు వారు మహాభయంకరముగ అటబయ్యవారిచే నాక్రొసించియుండు మధ్య తిరుతు ప్రదేశమున ప్రవేశింపవలసివారైరి. కాని ఇవేవియు నావంగజేయుని కార్యవిముఖుని చేయజాలకుండెను. లాసా ప్రయాణమునందలి నేక వ్యయప్రయాసములు వాటిల్లినదియు స్వయంకారతని కంతయో బోధించిరి. ఎన్ని ఇతరులబడి నను కడపట కార్యసాధనలక నొందగలననిమాత్ర మత దతని యుత్సహించుచుండెను. అతడు చెప్పినన్నియు నిజముగ పరిణమించెను. తన జీవితకాలము నెడదేరినది దాసుగారు మే 20 వ తేదీనిద్రానినారు. సాయంకాలము 4 గంటలకు వారా

పట్టణమునజేరిరి. పోలీసువారు క్రొత్త చూపరులుగ వారిని గుర్తించిరి. కాని వారి నేమియు ప్రశ్నింపలేదు. ఆ సమయమున దాసుగారు మిక్కిలి యలసట చెందియుండిరి. తల బరువుగ నుండెను. అతని చూచువారు "ఇదిగో అత్యువారు పడిన యతడు మరియొకడు వచ్చుచున్నాడు చూడుడు"ను చుండిరి.

దాలాయి లామాగారి సందర్శనము.

శరత్ చంద్రుడు గా రాపవిత్ర నగరమున రెండువారములుండిరి. ఆ రెండు వారములలో నత డచటి వింతవస్తువులను వింత ప్రదేశముల నన్నిటిని సందర్శించెను. అప్పటికి ఎనిమిది వత్సరముల వయస్సుగల దాలాయి లామాగారి సందర్శనము గూడ వారికి లభించెను. అచటి నుండి మరలు నప్పుడత డొక్కమారుగ ప్రయోజనోన్ముఖుడు కాలేడు. తిరుతు దేశముల నాగరకత కాలవాలమగు యాలాంగులోయను సందర్శించిరి. 1882 సం॥పు డిశంబరు మాసమున నతడు మరల డార్జిలింగు నందలి స్వగృహమును జేరెను. ఆతడమూల్యులగు వృత్తాంతమును తనతో చెప్పెనని వేరచెప్ప నక్కరలేదు. అతడు దొరతనము వారి తిరుతుభాషాంతరి కరణముగ నియమింపబడెను. దాసుగారి నాయము వాద్యములలోకమున చిరస్మరణీయును.

అతడు తిరుతు - ఆంగ్ల నిఘంటువును, సంస్కృత - ఆంగ్ల నిఘంటువును సుమారు ప్రకటించెను. తనకంటె ముందుగా నవోపిటికిబోయిన వారి వృత్తాంతమును పనులను మాత్రమేగాక కలకత్తా నగరపు విద్యాగ సంఘములకు అమూల్యములగు పత్రము లన్నియో ప్రకటించెను.

తిరుతు దేశమునకు వచ్చు పరదేశీయుల యెడ నాదేశ ప్రజలను, దొరతనమువారును విశేష శ్రేయభావమును గలిగియుండునని ఈతీర్మానరచనబట్టి మనకు తెలియుచున్నది. రాయి బహద్రు శరత్ చంద్రుడు గారికి సహాయ మొనర్చినందులకు ఇదంతి దురదృష్టవంతులను 19 సంవత్సరములు కారాగృహమున దొరతనమువారు బడవెవరిని తెలిసికొనినవారి శ్రేయభావము తెలుపడగలదు. వీరి గ్రంథరచనమును బట్టియే ఆంగ్లభాష నత్యామోదము వడసిన కిష్టింగు గారి "తేహాచేమ" చరితము ప్రకటితమయ్యెను. ముప్పది యెండ్ల క్రిందటి ముగలమ్ములు నేటికిని దాసుగారివెంతప్రయాణకథను తమ పిల్లలకు చెప్పకొనుచున్నారు. "నూలు బాలుగారు పోల్చబడకుండనే మాయ మహాత్మ్యమున నీపట్టణమున ప్రవేశించి పెంబనే యంతరించికో తెలిసికొనుట మిగుల యద్భుతము" - బొంబాయి కానికలు.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథ భండాగార భవనముయొక్క బ్రస్తుడిడు.

బలిజలంకుడు లేటు తిత్తి గోపాలస్వామిగారి కుమారుడు ఇనాందారుడును అయిన తిత్తి బాలకృష్ణయ్య అను నేను యాదిగుర సహస్రముల గల నికేతనము ఆదరణముతో గూడ నుమారు పొడవు 72 అడుగులు వెడల్పు 17½ అడుగులు గలిగినటువంటిన్ని నాయింటికి అనుకొనిపడమటనాసాంత సామ్యుతో కట్టబడి నటువంటిన్ని నుమారు రు 1500 లు. భరదుచేయుచుండును. ఈ గ్రామమునందు నా కుమారుణ్ణి తిత్తి బలరామయ్యచే 10-5-1914 యందు స్థాపించ బడిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథభండాగారమునకు సర్వజనుల యుపయోగాగమై యాక్రింద వివరింప బోవువరకులకు లోబడి బ్రస్తు యేర్పాటుచేయుచు బ్రష్టిలకు స్వాధీన పరచినాను. ఇంతటివంటి వాకుగారి నావారసులకుగారి యెట్టిస్వతంత్రవాక్కులలేవు. వరకులవివరము యెన్నటికి తి గాయదాచేయవారము కాము.

- ఉ=మాయి కాలువ
- తూ=మాయి తాలూకుగోడ
- ద=దోడ్డు
- ప=రాజమాన్యం

(బ్రష్టిలు.

1 అన్నపు పరసురామరామసాత్రో బి.ఎ.బి.ఎల్ గారు హైకోర్టునకీలు బరంపురం, 2 శ్రీజగన్నాథ పాడిఖండంగ గారు, బారుగి ఉన్నం వెంకటవరహ బుచ్చి రామలింగం పంతులు బి.ఎ.ఎల్.టి గారు. 4 తిత్తి బాలకృష్ణయ్యనాయుడు గారు, 5 సోంబాట్ల వెంకయ్యపంతులు గారు

వీరు గాక శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథభండాగారము నకు అప్పదప్పదేర్చు అధ్యక్షుడు కార్యదర్శిదాన్త అడిప. నల్ బ్రష్టిలకు నుండవలయును. నాతడనంతయు నావారసులలో ముఖ్యుడు బ్రష్టిగ నుండవలయును. బ్రష్టిలలో కాశీనర్తనప్ప డు మిగిలినవారు తమ యిష్టప్రకారము పూర్తి చేయవచ్చును.

మరతులు

(1) ఈహాలు శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథభండాగార మందిరమని పింపబడవలెను. (2) ఈమందిరమునందు గ్రంథభం

డాగారము నుంచవలెను. (3) స మ స్త విషయములలో జ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుటకును నీతిని పెంపొందుటకును, దుర్మితి దురాచారముల తొలగుటకును అనుకూలములైన యుపన్యాసములు ప్రసంగములు మొదలైనవాని కొరకును భూసీయలను సత్కరించుట కొరకును యీ మందిరము నుపయోగించుకొనవచ్చును. (4) దుర్మితి ప్రోత్సాహపరచునట్టి గాని జాతి మత ద్వేషములను పురికొల్పునట్టిగాని రాజభక్తిని పోగొట్టునట్టిది గాని సభలందు జరపరాదు (5) ఈహాలు నందు సత్కార్యములు జేసినవారి యొక్కయు సద్వర్తనము గలవారి యొక్కయు పటముల నుంచవచ్చును. బూతుబొమ్మలను దిగంబరహాపములను పెట్టుకూడదు. (6) ఈ మందిరమును బ్రష్టి ఎప్పుడును వికయించకూడదు. తాకట్టు పెట్టకూడదు. తమ స్వంతిపనులకు నుపయోగించరాదు. అదైదు గాని వేరు విధముగ గాని యితరులకు యివ్వకూడదు. అనశ్శయిలయిన మార్పులను అభివృద్ధులను జేయవచ్చును. (7) ఈమందిరము నకు జేయవలసిన మరమ్మత్తు వర్తరాపాలు గ్రంథభండాగార కార్యనిర్వాహక సంఘమువారే పూర్తిచేయుచుండ వలయును. (8) పయిని తెలియపర్చిన వరకులు బ్రష్టిలు క్రమ ప్రకారం అమలుజరిపించక పోయినయెడల లేదా పయియుద్దేశములకు వ్యతిరేకముగ జరిపించినయెడల అప్పటికి నేను గాని నావారసులుగాని గంభాంజ్ఞానాని యిరర పుస్తకభండాగార కార్యనిర్వాహక సంఘముల సలహాను బొంది అనశ్శయిలయిన యెవల స్వతంత్రాధికారముతో బ్రష్టి ఆస్తిని స్వాధీన పరచుకొని కార్యములు చక్కపెట్టి తిగి నాతన బ్రష్టిల నేర్పరచి వారికి ఆస్తిని స్వాధీనపర్చవలెను.

తిత్తి బాలకృష్ణయ్య.

మానవసంఘభివృద్ధికి మోరసంగ్రామము.

లండను, మే 21:—బ్రెస్సెలో జరచు స్వర్ణయుగారు సామ్రాజ్యనిన సంవత్సరమున నిలువ నుడిచిరి. నేను అటవివడను. మీరు అక్రమ మొనరించినపుడు మీతో మూను వర్షిరములు పోసిన జోయరు జాతీయుడను. ఎటులైన నేమి మిమ్ములకు స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్య మా గ్రములకు మరలింప గలిగితిమి. మీరిపు డయలకు భూరసమర మొనరించుచున్నారు. నేనుగూడ మీతోకలసి పోయచున్నాను. నే నెక్కుడనేగాను. వెనుకనాతో కలసి జోయరు యుద్ధమున పోసినవారు నేలకొలిచినది యిప్పుడు పోయచున్నాను. ఇట్టి మార్పున నేమికారణము. బ్రటిషు సామ్రాజ్యము రాగ మిందులకు కారణము గాదు. మానవసంఘమునకు ప్రాణ గుల్మములగు ధర్మము లపాయ స్థితియందున్నచని మీవలెనే వారును గ్రహించిరి. భావికాలమును మనము వైవికాసన బద్ధులగుటయో లేక సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ ననుభవించుటయో చేపాడగలము. ఇదిబ్రటిషు సామ్రాజ్య సంగ్రామముగాదు. విశ్వ సంగ్రామము దీనవిజయము కలిగినమానవకోటికి మహాసకారము చేపాడగలదు. వెక్కుకత్తాముల కరకును మరల యుద్ధమే సంభవింపదు. ఒక దక్షిణాఫ్రికా శిరీషమునన్ను పైనినలలో నొక్కనికిని ఆంగ్లమహాపాపద మొక్కటియును తెలియదు. వారు నేనామిల యుత్తరపులను గ్రహించుట చాలచిత్రముగనున్నది. ఆంగ్లేయులను దెచ్చివారును దక్షిణాఫ్రికావారును కలసి తమలో శ్రేయలగువారిని సద్గర్భరక్షణాగ్ధము సుచరించుచున్న ఇక్కాలమున జీవించి నేవంపగులు వారు ధర్మముడు.

దక్షిణాఫ్రికా భావినితి

దేశాభివృద్ధి అవకాశము ఇతరదేశములతో పాటు దక్షిణాఫ్రికా వారిని కలిగినది. అందులకు వారు ప్రయత్నింపగలరు. దక్షిణాఫ్రికావారి వ్యక్తిత్వమునకు భంగముకలుగకుండ ప్రత్యేకింపవలెనని కొందరు లెంచుచున్నారు. అది యుత్తమ మేగాని రెండు శ్వేతభూతుల వారి సమ్మేళనమున జాంబిలియనుగు జాతి ఏర్పడునని వారలంపు. విజాతిసంపర్కవలకుడ దనుట మాభ్యము. ఈజిప్టునుండి కేవున కిప్పుకు రాక పోకలు నిరభ్యంతరముగ జరుగుచున్నవి. అట్లాంటికు ఇండియను సముద్రతీరముల యందు మన కుపద్రవమేమియునులేదు. తూర్పు ఆఫ్రికానువకరకుగుట తలన భూమాగ్గము ఖండమునందొక కొననుండి మరియొక కొన ఏర్పడుటయే గాక శ్రేయకును ఎరువు సముద్రము నకు ను చుట్టును గల మాగ్గము లన్నియును ప్రద్రమైనవి. తక్కిన ఆఫ్రిని చేకరముల భావినితిని దక్షిణాఫ్రికా భావినితి సిగ్గపడలేదు. పరమగ్రంథపడవలసిన సువస్థలు చాలగలవు. నీవినిగూర్చి ఆఫ్రికా వారిని ఇంగ్లాండు వారికిని ఏకాభిప్రాయము కలిగియుండలేదను విషయమును మీరు గుర్తించవలెనని స్పష్టముగా నుడిచిరి.

THE GREAT WAR

American Fighting Unit to the Front

Indian Representation in War Cabinets

On Submarine Situation - Mr. Lloyd George's Speech

A TOLL TO INDENTURED EMIGRATION

SUCCESSFUL ITALIAN OFFENSIVE

AN AIR-RAID ON S. E. ENGLAND

[REUTER'S AGENCY.]

Ireland, Labour Unrest, and Submarinism.

Premier Reviews Present Situation. Irish Convention, An Appeal to Leaders.

LONDON, May 26. In the House of Commons, on a motion for the adjournment for Whitsun, Mr. Lloyd George said he could not at present definitely state what would be the composition of the Irish Convention, but Government had lost no time in getting in touch with the various parties with a view to securing a basis of representation which would carry out the outline of the Government scheme as explained to the House on the 21st instant. It was very important that the representation should be such as to command the confidence of the people of Ireland. It was not an easy matter to do so, as a good many considerations must be taken into account and a good many interests must be considered. And it was very desirable that the Convention, when it was summoned, should be of a character that would make the people of Ireland feel that the Government had made a sincere and genuine effort to secure the real representation of all the views and aspects of the question. It would be a great mistake if, in order to be able to make an announcement to-day, Government were to take any unnecessary risk and by that means alienate Ireland. Therefore, they had come to the conclusion that it was better that no statement should be made to-day seeing that the negotiations were incomplete, but he sincerely trusted that there would be no prolonged delay in making this necessary announcement. In fact delay would be fatal. It might not only create unnecessary suspicion and distrust, but might give the impression that the Government did not mean business, and he therefore appealed to all sections in Ireland so assist Government by coming to a speedy decision. For that reason, he very much regretted that an important leader of Irish opinion had been compelled to return to Ireland. Doubtless they all knew too well why he was compelled to go to Ireland. His health, although happily restored, required rest and recuperation. He again appealed to the Irish leaders to do their best to assist the Government by coming to a speedy decision upon these various questions.

Enquiry into Labour Unrest.

Referring to the labour unrest, Mr. Lloyd George said the Government had their views regarding how that had been fostered, but at the same time there were some genuine grievances which had assisted the designs of those who had an ulterior motive. The Government therefore, had appointed a Commission to enquire into the industrial unrest and to report upon the operation of war time money measures as regards to labour. It was proposed to divide the country into several areas and appoint a special commission to enquire into the causes of unrest in each of these areas. The Government hoped to secure the services of a labour representative, an employer, and an impartial third person to constitute each commission.

Successful Operations Against Submarines

Dealing with the submarine menace, Mr. Lloyd George said it was much more difficult for him to give an answer on this than on other topics. It was very difficult to get information without, to a certain extent, revealing things which we had better keep to ourselves. All I can say is that we are making substantial progress. (Cheers) During the last three weeks or a month, we have dealt more effectively with submarines than during any corresponding period of the war. That is true of this week as well as of the preceding weeks, and there is no doubt that the effect has been manifested in a considerable reduction of our shipping losses. It is true that we are not through the month of May, but if the ratio of losses during the last twenty-five days is not exceeded, then the reduction upon April figures will be very considerable indeed. There does not seem to be any reason to anticipate any worse figures in the coming week. Arrangements for dealing with submarines are increasingly efficient. We owe a very considerable debt of gratitude to the American people for the effective assistance they have rendered and for the craft they have placed at our disposal. Now that the American nation is in the war it is easier to arrange for the protection of our mercantile marine than it was before. I think the nation has very good reason to congratulate itself upon a substantial improvement and may see an unexpected early improvement in dealing with the submarine menace.

The month of May has been a considerable improvement not only upon April, but upon the anticipation of the Admiralty regarding what would occur.

The Food Problem.

Turning to the question of food supply Mr. Lloyd George said there is a distinct improvement in our food prospects as a result of the improvement in the submarine position. It is very difficult, however, to give a favourable answer which would not be mischievous. "If I were to say there is no danger of starvation people would be saying what is the good of cutting up our grass land and what is the good of our rationing ourselves. People must not rush from one extreme to another. We must appeal for the common sense of the nation. I say, after taking counsel with my advisers and after going into the figures very carefully, that if the nation economises and is not guilty of waste, if those who have got land favourable for the production of food make the best use of it, workmen turn out tractors to enable us to plough, if the army helps us with men available, in fact if we all behave like reasonable human beings who want to save their country from disaster, privation, and distress, the submarine menace is not one which need cause us any fear that the war is going to be lost for that reason. (Cheers)

German Hopes Doomed to Disappointment.

I see to-day that the Germans are depending mainly upon the "U" boat warfare for success. All I can say is that if that is their hope of success it is doomed to disappointment. I say so with the full sense of responsibility and on behalf of the Government after a very careful consideration of the whole facts. That does not mean that people need not economise, that farmers need not plough up their land. It means that if everyone does his duty then the German hope of triumph in the war based on submarines is to be the greatest miscalculation in the whole series of miscalculations of that ill-fated Empire. Mr. Lloyd George hoped that members of the House of Commons, in commenting upon his speech, would make it clear to the people that their co-operation was an essential part of this statement of policy and this confidence in the future. If everybody does his duty patriotically and contributes each in his own way to the common stock, then I say that the submarine is not going to defeat us. (Cheers)

India and the Empire.

Recommendations of War Conference. Suggested Agreement Regarding Immigration.

LONDON, May 26. In the House of Commons to-day Mr. Chamberlain recalled the Imperial War Conference's recommendation in favour of Indians being represented at future conferences in a similar way to that in which the Dominions were represented, and stated that India would be represented at the annual session of the Imperial Cabinet by a nominee of the Indian Government, besides by the Secretary of State. He emphasised that these decisions marked an immense advance in the position of India in the Empire in admitting the Indian Government to a full partnership in the Council of the Empire. The Imperial War Conference also considered the position of Indians in the Empire. In dealing with the difficult problems arising with regard to that matter they accepted the principle of reciprocity and commended to the favourable considerations of the Governments represented, the memorandum submitted to the Conference by the representatives of India. The memorandum was contained in a blue book which would be issued in a day or so. The Conference did not consider the question of indentured emigration which, however, India's representatives discussed informally with Mr. Walter Long and his advisers. He was glad to say that consequently it was probable that a satisfactory solution of this difficult question would be reached by an Inter-Departmental Conference, over which Lord Islington was going to preside. With regard to Indian emigration to the Dominions the representatives of India recognised the right of the Dominions to make their own immigration laws and did not claim unrestricted right of settlement for Indians. They asked in the first place that such questions should be treated on a footing of reciprocity; secondly, that British Asiatics should be at least as favourably treated as alien Asiatics; thirdly, that facilities for travel and study, apart from settlements, should be freely given; and lastly that sympathetic attention should be given to the conditions of Indians already settled in the Dominions.

TELEGRAMS.

Indians to Represent India.

In reply to questions Mr. Chamberlain said that the War Cabinet clearly contemplated that, except in peculiar circumstances, the representatives of India in future War Cabinets should be Indians. (Cheers)

Indian Civilians' War Services.

Sir Henry Craig called attention to the allegations that Indian civilians were shirking military service.

Mr. Chamberlain replied that such aspersions could only come from quarters unfamiliar with the facts. He pointed out that over three hundred civilians on leave in England had taken up war work, and about half of them had gone on active service, of whom twenty-one had been killed. Also over one hundred civil servants in India had joined the Indian Army Reserve of Officers, and over thirty had gone on active service. He emphasised that the Indian Government has been obliged to limit the number of officers permitted to undertake military duties and curtail leave owing to the urgent requirements of the civil administration.

Mr. Swift Macneill pointed out that a great number of Indian civilians were fighting not only in India, but in British regiments often at the sacrifice of positions and prospects.

Mr. Chamberlain said he welcomed the indignation aroused in all parts of the House by the aspersions. He did not believe that a single Indian civilian would not have gone to the front if his duty had not forbidden it. (Cheers) Mr. Chamberlain stated that a company of Burmese Sappers participated in General Maude's successes in Mesopotamia.

Suggested Basis of Agreement

A Blue Book of 160 pages containing the proceedings of the Imperial War Conference is issued. It contains the resolutions (already cabled to India), extracts from the minutes and a number of papers laid before the Conference notably the memorandum on emigration from India to the dominions, which was presented by the Indian representatives which the Conference recommended to the favourable consideration of the Governments concerned. The memorandum recommends the following basis of agreement:—First as regards Indians already permanently settled in the dominions that they should be allowed to bring in their wives (subject to the rule of monogamy) and minor children, and in other respects should not be less privileged than Japanese settled immigrants. Secondly, that future admissions of Indians for labour or settlement should, if possible, be regulated on lines similar to, and not less favourable than, those governing the admission of any other Asiatic race. Thirdly that if this is impossible there might be reciprocal treatment in India, and each Dominion of immigration for the purpose of labour or permanent settlement. If a Dominion is determined to exclude these two classes of immigration from India, India should be free to do the same as regards that Dominion. It would be clearly recognised that the exclusion in either case was not motivated by race prejudices, but was the outcome of different economic conditions. Fourthly that along with such exclusion, reciprocal arrangements would be for granting full facilities for the admission of tourists, students, and the like, and for business visits entailing temporary residence so long as this residence was not for labour purpose or for a permanent settlement.

Hostile Aeroplanes Bomb S. E. England

250 Persons Killed and Injured. Many Women and Children Victims.

LONDON, May 27. It is officially announced that a large squadron of enemy aircraft, numbering about sixteen, attacked the southeast of England between 5-15 and 6-30 yesterday evening and bombs were dropped at a number of places. Nearly all the damage occurred in one town where the bombs fell in the streets, causing considerable casualties among civilians, and shops and houses were seriously damaged. Seventy-six persons, of whom twenty-seven were women and twenty-three were killed, and 174, of whom forty-three were women and nineteen children, were injured. Our aeroplanes pursued and naval aeroplanes from Dunkirk engaged the returning raiders, and the Admiralty reported that three enemy aeroplanes were shot down.

Naval Aviators Attack Raiders.

The Admiralty says that a naval aeroplane attacked the aerodrome of St. Denis Westram yesterday morning dropping many bombs. Our machines in the evening engaged, over the sea, several enemy aircraft returning from the raid on England. In an engagement between one British machine and three hostile aeroplanes in mid Channel one of the latter was destroyed. Two large twin engined hostile machines were shot down in the course of several encounters off the Belgian Coast. All of ours returned safely.

Further Details.

LONDON, May 27. The air-raiders flew at a great altitude and crossed the town where most of the damage was done of five dropping bombs continuously. Much damage was done to property in the residential part. A butcher's shop and a bootmaker's shop were demolished and the occupants of the latter killed. The worst damage occurred in a busy business thoroughfare thronged with people where a very large number of bombs were dropped. Sixteen women, eight men and nine children were killed by them and forty-two persons were injured. It is estimated that fifty bombs were dropped. The raiders as they departed were severely engaged over the Channel. An eye-witness heard heavy firing and saw two peculiar looking aeroplanes manoeuvring at a great height with shells bursting round them. One machine nosedived suddenly as though hit. Later heavy firing was heard out to sea. Other reports indicate that the raiders covered a wide area and penetrated some districts inland scattering bombs promiscuously.

TELEGRAMS.

Indentured Labour Ended.

LONDON, May 27.
In the House of Commons to-day, Mr. Chamberlain stated that indentured emigrations from India would not be revived.

The Irish Convention. Government Plans.

LONDON, May 27.
The "Times" states that the Government intends that the Irish Convention shall number about fifty members with the smallest possible political representation.

The Great Struggle for Humanity. General Smuts on S. Africa's Part.

LONDON, May 27.
Speaking at an Empire Day celebration at Stepney, General Smuts said:—"I am a barbarian from the veldt, a Boer who fought for three years against you when you were wrong indeed. However we have helped to convert you and win you back to the right road of freedom and liberty, and on that road you are now making the biggest struggle in your whole history. I am fighting with you, and not alone, but thousands of my old companions of the Boer War. What has brought these men into struggle? I don't think it is the love of the British Empire. It is that they feel what you all feel that the greatest most precious, and most spiritual forces of the human race are at stake. Either we are going into the future under the Drill Sergeant on Prussian lines, or we shall move forward as free men and women. It is not the battle of the British Island or of the British Empire. It is the battle of the world, and when success is achieved I hope we may all be happy and know we fought for a lasting peace for mankind and that for centuries war will not be heard of again on earth." General Smuts said that he was much amused on visiting a certain South African camp to find South Africans who could not speak a word of English, and it was difficult for them to understand the words of command. When they considered these difficulties it was truly wonderful to think of the splendid service that they had rendered to the Empire. To him it was a wonderful thing to see English, Dutch, and South Africans uniting together in order to lay on the altar the best they could give for the good cause. It was great privilege to live in such times and to take part in this great struggle for humanity.

THE FUTURE OF AFRICA. A Great British Dominion.

Promotion of Nationality Advocated.

LONDON, May 27.
A distinguished company, including Lord Milner, General Sir William Robertson and many distinguished persons formerly and at present associated with South Africa in connection with the Government financially and otherwise, were present at a dinner at the Savoy Hotel in honour of General Smuts. Lord Selbourne who formerly High Commissioner for South Africa presided.

General Smuts replying to the toast of his health, after eloquent references to the fascinations of South Africa and the opportunities she offered in common with other countries for settlement after the war to which task she should address herself, referred to a desire noticeable among some sections in South Africa to keep the country out of the stream of the general tendency towards a broad-minded development of nationality. He contended that the policy of national unity was entirely consistent with the preservation of the best traditions and with the best interests of the land and of the two white races which would build up a more powerful and stronger race than if they remained apart. The policy of keeping the purity of two races distinct was arrant nonsense. We were now in a happy position of having land communications from Egypt to the Cape without menace and this position would be satisfactorily dealt with after the war. We were in a position of having no danger on the Atlantic or Indian seaboard to our most essential sea communications as an Empire. What would happen to these communications after the settlement? None knew. But he hoped it would be borne in mind that East Africa not only gave us through land communications from one end of the continent to another but also ensured the sea routes round the Cape and Red Sea. Unlike other dominions the future of South Africa was not assured. They had tremendous problems to contend with. He asked his hearers in the centre of the Empire to remember that South Africa was dealing with enormous problems and that people at home and people in South Africa did not always see eye to eye.

Parliament Adjourned.

LONDON, May 27.
The House of Commons has adjourned until June 5th and the House of Lords until June 12th.

FRANCE

Submarinism Cannot Beat Us.

French Marine Ministers Review of Situation.

LONDON, May 27.
PARIS.—The Chamber discussed submarinism. The Minister of Marine agreed with Mr. Lloyd George and Lord Milner that submarines would not beat us. With captured tonnage and tonnage purchased and constructed, the Allied tonnage at the beginning of 1917 was about the same as the commencement of the war. The total losses during the first four months of 1917 might be put at two and half million tons. Taking into account the rate of construction without being unduly optimistic our losses for the year, if the submarine warfare continued with the same intensity, would be four and half millions tons and our total tonnage over forty millions. With the Allies restricting imports we could with the present tonnage meet the

requirements of the country and resume transport of war material. The Minister pointed out that the sinkings in May to 23rd had markedly decreased being only 200,000 tons. He gave statistics showing that the German blockade had never been effective since the French ports received all the ships they could accommodate and these brought everything needed by the country. During March 4,200,000 tons of goods had entered the French Ports and during April 4,300,000 tons. On the other hand practically nothing had entered the German Ports. The Minister described the defences against submarines including improved armament of Patrols, the training of merchant officers as gunners and establishment of wireless and aviation stations on coasts and said that all French merchantmen would be armed by October.

RUSSIA

Favourable News from Russia. Government Restoring Order.

LONDON, May 27.
Generally the news from Russia is better than a week ago. The crews of the Baltic fleet have returned to their posts, and discipline thereupon has revived. The new Government is making a big effort to evolve order out of chaos. M. Merenky is very active in this connection. He is at present touring the fronts and urging the necessity for the maintenance of fighting efficiency. His speech cabled on the 19th has already had some effect. On reading it the Sevastopol Garrison immediately volunteered for service on the Riga front. Colonel Yakubovich, Assistant War Minister, addressing a Council of delegates begged the soldiers not to misinterpret the paragraph in the declaration of the new rights of soldiers which suppressed the compulsory military salute in favour of voluntary reciprocal salute. The French and British socialist missions are also doing good. Addressing the Congress of the second army at Petrograd they declared that a general peace would only be possible when Emperor William met the fate of the Tsar.

Moral Tone of Troops Improving.

LONDON, May 27.
PETROGRAD.—General Ruskly has arrived here after relinquishing his command. He spoke hopefully of the improving moral of the troops and said that fraternising with the enemy had stopped.

Russian Moslems Favour Republic.

LONDON, May 27.
A telegram from Moscow says the Congress of Musselman delegates from all parts of Russia passed a resolution by 446 votes to 271 in favour of a Federal Republic in Russia.

TURKEY

Turkish Efforts Frustrated.

LONDON, May 27.
A wireless Russian official communique says we frustrated Turkish attempts to dislodge us from the heights south of Van.

ITALY

The Fighting Described.

LONDON, May 27.
Reuter learns officially that no fewer than ten Austrian divisions comprising a hundred battalions were concentrated between the sea and Boscomalo, the scene of the great offensive. The Italian Intelligence Department estimates that a hundred thousand bayonets, not to speak of hundreds of batteries of varying calibres and thousands of machineguns were opposed to the Italians here. In nearly every case the defence was a triple line of trenches protected by wide stretches of formidable entanglements, besides other obstacles anchored to the ground. The success of the attack is attributed to surprise. The Austrians expected long artillery preparation, but the Italians advanced after only ten hours' bombardment. The heaviest of the attacks was on a front of eight kilometres and the greatest advance was two kilometres.

Valuable Help of British Gunners.

The Italians acknowledge the valuable help of the British gunners and the deep political and moral significance of this new brotherhood in arms. The part played by the air service constitutes a record. The Italian air fleet engaged consisted of 140 units, of which twenty-nine were battleplanes, sixteen hydroplanes, and fifty-three chasing planes. In spite of the necessity to fly low, all safely returned.

More Fortified Positions Taken.

LONDON, May 27.
An Italian official communique says:—"Heavy fighting continues on the Carso. We have carried another strongly fortified position and taken 3,500 prisoners. We have also taken a network of trenches from the mouth of the Timavo river to a point east of Jamiano and obtained possession of heights between Flondar and Medezza. The enemy's defences east of Boscomalo have been broken and trenches around Castagnavizza taken. We have extended our positions on the hill north of Tivoli and driven back the enemy in the Vodice area with heavy loss. The number of enemy prisoners taken on the Julian front since May 14th, is 22,419 including 487 officers.

British Naval Force Assists.

Austrian Air Station and Depots Bombarded

LONDON, May 27.
ROME.—It is semi-officially stated that with the object of assisting the offensive on the Carso British monitors with our naval forces and Italian aeroplanes made a prolonged and effective attack with heavy guns from the Gulf of Trieste near the enemy's lines, especially on great air station depots, and other important military objects near Prosecco. Repeated air attacks made by the enemy only resulted in our aviators bringing down two of the enemy's seaplanes. Italian warships resumed four aviators despite fire from the enemy batteries. All naval and aerial units participating in the attack returned to their bases without the slightest damage. No enemy flag was seen at sea except those on seaplanes which were brought down.

Extent of Italian Gains.

LONDON, May 25.
ROME.—It is semi-officially stated that the Italians have mastered the whole zone between Cattagenavizza and the sea. Thus only the Sermada stronghold stands between the coast and the Road to the Comen Plateau and Italian action in the direction of Trieste and Labach is now possible.

Battle Still Raging. Over 10,000 Prisoners Taken.

LONDON, May 27.
An Italian official communique says:—"The battle is still raging from the sea to Piava. Our troops have fought through a labyrinth of fortifications stubbornly defended by strong and well-trained forces. The total number of men taken prisoners on Wednesday and Thursday was 10,235, including 316 officers. We drove the enemy back to a line south of Jamiano and extended our positions north of Jamiano to the outskirts of Versic. Violent counter-attacks on the southern Carso and in the Monte Cutico and Vodice area failed with heavy losses. Our aircraft effectively bombed the stations Santa Lucia and Tolmino. Three enemy machines have been brought down.

Austrian Report of Battle.

An Austrian communique speaks of a battle of extraordinary stubbornness on the whole front from Piava to the sea and of masses of Italians attacking furiously. The communique merely admits a withdrawal of one kilometre in one sector.

Austrian Intentions.

LAHORE, May 27.
LONDON, May 26th.—The "Corriere d'Italia" learns from Zurich that the Austrians intend to intensify their counter-offensive in Trentino under the command of Marshall Conrad. ("C. and M. Gazette.")

The Carso Battle.

Brilliant Italian Successes.

LONDON, May 27.
An Italian communique says during the fourth day of furious Carso battle we maintained positions captured in the other sector. There was cannonading all day along the whole line. By a brilliant assault, we reached a point beyond Monfalcone-Duino railway northwest of Sangiovanni. We carried hill 145 southwest of Medezza and captured a field battery of ten guns, ammunition and 812 prisoners including thirty-four officers. Northwards of Jamiano there was a series of violent attacks and counter-attacks. We reached and passed Castagnavizza, but concentrated enemy artillery compelled us to evacuate it. We maintained our hold on the western boundary. We brilliantly carried heights at the head of Palnova valley in Piava sector and took 438 prisoners a gun and two trench mortars.

Austrians Withdraw Artillery to avoid Capture.

LONDON, May 27.
ROME.—The Italians are now in direct contact on western slopes of Bermuda and have taken important quantities of material and a large number of prisoners. They have silenced the Austrian artillery which is hurriedly withdrawing in order to avoid capture. The battle continues intensely on the whole Carso and Isonzo fronts. The Italians are advancing slowly but irresistibly from Montekuk to the sea.

AMERICA

Canada's Part in the War.

Mr. Balfour's Tribute.

LONDON, May 27.
TORONTO.—Mr. Balfour has arrived here. He received a very hearty welcome. Thousands of people greeted him at the railway station and lined the streets to the Queen's Park where a reception was given by the Province and the City. Replying to addresses from the Premier and the Mayor Mr. Balfour said that he had left on the other side of the border a nation of friends and had come to Canada, a great and free country composed not only of friends but of countrymen. The Empire had been brought closer together by the consciousness that for two and a half years it had been engaged in great struggle in which thank God! all North America was now at one. The whole Empire felt profoundly the magnitude of Canada's effort and valued it for itself and for its evidence to all posterity and to all the world of what the Empire really meant. There is strong desire for Mr. Balfour to visit Alberta, Saskatchewan, and British Columbia.

U. S. Trading With the Enemy.

LONDON, May 27.
WASHINGTON.—The Government Trading With the Enemy Bill has been introduced into the House of Representatives. It is largely modelled on the British law.

The British Mission to U. S. Mr. Balfour's Farewell Message.

LONDON, May 27.
WASHINGTON.—Mr. Balfour in his farewell to the American people said that what the United States had accomplished in forty days since their entry into the war was very remarkable. I came with high hopes but they have been far surpassed by the reality. The British Mission was received with a welcome which none of its members will ever forget. I am confident that the Congress will not refuse to give the President and the Government all the powers absolutely necessary for the successful prosecution of the war, and also that when given the powers they will be used to the utmost. I believe that the weight of America will be decisive. Mr. Balfour added that in that belief he would make his report to the Allied Governments. The dawn of a happier day was coming not merely to kindred communities, but to all mankind who loved liberty and pursued righteousness.

TELEGRAMS.

its Results Reviewed. Great and Far-reaching Decision.

LONDON, May 27.
WASHINGTON.—An authoritative statement has been issued on the occasion of the departure of the British Mission from the United States after Conferences which touched on every phase of the life of America and the Allies and which are expected vitally to affect the future of the world. The statement says:—The considerable sympathy born of personal contact between British and American Officials cannot be measured in words. Uncertainty has been removed and efficient co-operation made possible by an exact definition of resources and needs of the United States and the Allies. The former now knows the Allies' needs in detail while the Allies now know not only America's resources but the degree of availability thereof. Much was finally agreed upon, which cannot become effective without legislation. The great benefit of the Mission's visit, however, has been the decisive advice of men who have actually been in the fire of War and who have made desirable policies obvious by merely relating experiences. The United States has undoubtedly been placed on a closer basis of relationship with Great Britain since the separation a century and a half ago while controversies during the long months of neutrality have been dissolved in the fuller understanding by American officials and statesmen of the difficulties of belligerency.

Closer Sympathy.

Mr. Balfour has realised his life dream of closer sympathy between the two great branches of the English-speaking peoples. The British have shown tact and consideration for American feeling. They have been scrupulous on all occasions not to appear to be interfering with American affairs and their constant effort has been to describe Great Britain's experience for whatever value that might be with regard to the immediate diplomatic result, if it has tended to lengthen the British view from a necessarily nearsighted absorption in immediate needs of the war to a broader consideration of world construction after words, it has shortened the American point of view from absorption in the future to the immediate pressing emergency.

Truer Perspective Gained.

Briefly both sides feel that they have gained truer perspective. President Wilson's League of Nations plan was discussed formally but not conclusively. The German plan of a great middle European Empire was discussed and attention directed to the necessity of the complete restoration of Rumania, Serbia and Montenegro as a counter to that, new Russia's opposition to conquest and indemnity was not considered antagonistic, all changes proposed are on a basis of nationality or of the return of lost provinces. British representatives expressed confidence that all would turn out well with Russia. The restoration of Poland, the situation in Ireland and Mexico were discussed. Far reaching understandings were arrived at in trade matters. Generally the United States will give the Allies preferential treatment for commerce, but details cannot be divulged owing to the fact that Congress has not passed the necessary legislation. A Joint Allied Buying Commission is expected to result in assuring uniform prices for all the Allies will prevent extortion and secure economical and scientific distribution of supplies.

Maintaining The British Blockade.

America will co-operate as far as possible in maintaining the British Blockade. America will participate through Consuls in rationing Holland and Scandinavia. Except that the system of export licences will be introduced in this connection, the British system will, as far as possible, be maintained and means will be taken to prevent American products from reaching firms dealing regularly with the enemy. A definite understanding was reached in the matter of sale of American and Canadian wheat to the Allies through the Allied Wheat Executive but details will not be published at present because of the effect on the market. Munitions control will similarly be centralised. The United States is considering the British invitation that permanent representatives of all the allies should sit on Commissions in London including wheat, munitions, shipping, and general supplies Commissions. Besides the above, most important military and naval co-operation was arranged.

Positions Improved.

F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says we repulsed raids last night north of Gonzeacourt, and east of Arm-rtieres. We have slightly improved our position on the right bank of the Scarpe. There has been increased hostile artillery firing between Croisilles and the Scarpe.

Silver for India.

LONDON, May 27.
NEW YORK.—The banks, at the request of their Indian customers, are shipping bar silver to India, via San Francisco, in settlement of the trade balance at a rate of £200,000 sterling weekly.

Mr. Balfour in Toronto.

LONDON, May 27.
Mr. Balfour has arrived at Toronto where he was given an enthusiastic welcome.

JAPAN

Japanese Naval Activity. Japan Doing Her Best.

TOKIO.—An official statement has been issued covering the ground of announcement made by Lord Robert Cecil in the House of Commons regarding Japanese naval co-operation with the Allies. The statement adds that the squadron recently sent to the Mediterranean is commanded by Admiral Sato-while. Another squadron, is operating in the South Atlantic. The statement adds that the Japanese navy is doing its best to assist the navies of the Allies.

BELGIUM

Wholesale Deportations in Belgium.

LAHORE, May 27.
LONDON, May 26th.—The Belgian Government at Havre has been resumed. Three thousand prisoners have been taken from the Brussels area. According to newspaper reports all civilians in Liège have been sent to Antwerp and the population of the Ghent and Tournai regions are being deported "en masse."—("C. and M. Gazette.")

PORTUGAL

Many Killed and Injured.

LONDON, May 27.
A telegram to the "Times" from Lisbon says twenty-two were killed and three hundred wounded, and three hundred arrested in the food riots.

WAR AT SEA

Swedish Ships Captured.

LONDON, May 27.
PETROGRAD.—German submarines have captured five Swedish ships in the Gulf of Bothnia in two days.

GERMANY

Great Fires in Germany.

Incendiarism Suspected.

LONDON, May 27.
AMSTERDAM. Great fires continue in Germany. The latest include the gutting of the Moabit goods station in Berlin in which tanks of petrol and hydrogen et cetera exploded. The destruction of part of Wilna and the township of O-jury near Gerdono and a conflagration in the station and basket factory in Halle. Incendiarism is suspected.

The Cause of Strikes.

LAHORE, May 27.
LONDON, May 26th.—A Zurich correspondent of the "Matin" says: It is reported that strikes in Germany are particularly attributable to diminished wages. War workers are now employed for only five hours a day owing to the scarcity of raw materials.—("C. and M. Gazette.")

German Publicist's Views.

LONDON, May 27.
The positive necessity of a German Central African Empire for the purposes of German 'Welt-politik' in Asia is dwelt on by the well known colonial publicist Emil Zimmermann in the May number of the "Preussische Jahrbuecker" quoted in the "Times". He admits that the British are now undisputed victors in Africa and contends that the restoration of the "status quo ante" at least is necessary in Africa. Without that protection the money Germany has advanced to Turkey during the war is lost. The sum involved is already nearly 2750 million marks. Turkey, he says, can never repay that sum if a great self-contained British Empire arises in Africa. It is nonsense to think that Germany will be able by pressure on England in the North Sea to suppress there the efforts of the British Colonial Empire. Great British Empires about the Indian Ocean will make their own policy and the Great British Empire in Africa will be easily able, after fifteen or twenty years, to mobilise a million men.

BRITISH FRONT

British Advance Slightly.

LONDON, May 27.
F. M. Sir Douglas Haig, to-night said our line was advanced slightly to-day west and north-west of Fontaine les Croisilles. We carried out a successful raid early this north-west of Wytschaete and secured prisoners. Many air reconnaissance and bombing raids were carried out on Friday. Five German aeroplanes were brought down and five driven down. Five of ours are missing.

Much Air Fighting.

Twelve Enemy Aeroplanes Felled.

LONDON, May 27.
British communique says:—There was a reciprocal cannonading on the left bank of the Sambre and in the neighbourhood of Lens. There was much air fighting on Thursday. Seven German aeroplanes were brought down and five driven down. Six of ours are missing.

British Positions Extended.

LONDON, May 27.
A British Communique says we extended our positions on the southern part of the Plateau.

FRENCH FRONT

American Fighting Unit to the Front.

LONDON, May 27.
Reuter's correspondent at the French headquarters says the first American fighting unit consisting of a section of motor transport has gone to the front. The men are practically all undergraduates. Several other units are training in France for early combatant service. They consist chiefly of college even, most of whom have hitherto been serving with ambulances.

French Aeroplanes Active.

LONDON, May 27.
A French communique says.—The German attempt north of Laflaux mill failed under our fire. Four German aeroplanes were brought down. Our air squadrons dropped three tons of bombs on the military establishments and factories causing several fires one of which was violent. They also heavily bombed aerodromes at Colmar and Sionne and organisations in the region of Laon.

Great Artillery Activity.

Successful Operations.

LONDON, May 27.
This afternoon's French communique says:—On the Chemin-des-Dames there has been great mutual artillery activity in the region north-west of Bray-en-Laonnois, especially towards the Pantheon. Eastward of that we carried out complete successful operations against a portion of Chavroux Wood, despite energetic resistance. We discovered many corpses in the shelters, which our heavy artillery had destroyed.

Great German Assaults.

French Lose and Regain Ground.

LONDON, May 27.
Last night's French communique said:—After a very violent bombardment north-west of Bray-en-Laonnois three strong German columns delivered an assault on a salient north of Chemin-des-Dames and succeeded, after sanguinary losses, in gaining a lodgment at some points in an advanced trench. On immediate counter-attacks we recaptured most of these. We brought back fifty-five prisoners and two machine-guns.

French Again Extend Positions.

This afternoon successive attacks against our salient east and west of Cerny were without result. We attacked on both sides of Mont Cornillet and considerably extended our positions and took 120 prisoners.

French Air Bombardments.

LONDON, May 27.
Last night's French communique reported intermittent artillery fighting in Champagne. French aeroplanes dropped thirteen thousand kilograms of bombs on Mars, La Tour, Conflans and elsewhere doing considerable damage.

German Attack Anticipated.

LAHORE, May 27.
LONDON, May 27th.—Correspondents in Champagne agree that Sunday's French offensive anticipated a German attack fixed for Monday. Very violent counter-attacks are expected. Neglect to make them would be a serious confession of weakness in view of the importance of the positions which the French are hourly strengthening. ("C. and M. Gazette.")

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 27.
The following telegram, dated the 22nd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The Italians now delivered their main blow while checking the diversion, the Austrians had tried to make, by delivering strong attack in Trentino, and while maintaining and extending their previous gains north and east of Gorizia the Italians made their chief attack nearer the sea, broken through well organised enemy lines and captured Saccopione; Locate Jamiano and some important strongly fortified heights and the village of Bagha half a mile from the coast, west of Duino. Ten British batteries co-operated in the artillery preparation. 130 aeroplanes and seaplanes took part in the battle and besides dropping bombs harassed the enemy with machine-gun fire. Nine thousand prisoners were captured. The British have been engaged in consolidating their newly won positions and have repulsed German counter-attacks. They destroyed a big German ammunition dump near Quarent.

The French have delivered three attacks near Craonne and captured the last observation post overlooking the river Aisne and extending their position on the northern slope of the plateau, they also carried three lines of the enemy trenches east of Oureux. There is reason to believe that the Germans and Austrians besides using their reserves are withdrawing troops from the Russian front. They are thus able strongly to resist the allied attacks which, nevertheless, steadily progress.

The weekly loss from submarines and mines is again about half the total reached in the latter weeks of April, when the Germans evidently made a double effort for political reasons, 2661 vessels of all nationalities arrived and 2759 vessels sailed from the British ports. 18 British merchant vessels over and 9 under 1600 tons were sunk. The British transport "Transylvania" was sunk, 413 lives were lost.

Japanese light craft are now co-operating with the allied navies in the Mediterranean and several new detachments, powerful and fast cruisers are assisting the British Navy in the Indian Ocean and South Pacific. Four or five Zeppelins dropped bombs at Norfolk but only one man was killed and little material damage.

The Brahman Conference.

Proceedings at First Sitting.

DELHI, May 27.
The Brahman Conference held its first sitting last evening at Delhi. A procession of Brahman pundits, all bareheaded and barefooted, led by the President elect Raja Sashi Shekharwar Rai Bahadur of Tabirpur with a band of young Brahman boys singing Vedic songs passed through the main thoroughfares of the city with Salagram Sila the emblem of Hindu God to the meeting hall. Pundit Kasmath, Chairman of the Reception Committee, then read his address in which he dealt with the past and the present conditions of Brahmins and spoke about the necessity of united action amongst the different sects of Brahmins. In proposing the election of the President he spoke very highly of the qualities of Raja Sashi

Telegrams.

Shekhareswar. The President was then unanimously elected. He delivered an extempore speech in Hindi, in which he said that the cause of the failure of the movement to revise Sanatan Dharma was that they adopted a foreign method of only passing resolutions like other social and political movements instead of taking action, and that they ought to enquire now these religious movements made such a great success in the past in their own country. The uplifting of a nation could not be achieved by merely passing resolutions. What was wanted was wholehearted and disinterested workers who would work without consideration of personal gain or fame. The president was of opinion that though it was very difficult to act like that, it was not altogether impossible. They could do if they coolly led the life of a true Brahmin.

The Conference will again meet to-day and to-morrow when among other questions Brahmins' social customs will be discussed.

CALCUTTA

THE INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, May 27.

Applications for the War Loan now amount to Rs. 22,86,85,000, exclusive of Rs. 1,10,35,900, subscribed through the Post Office section of the loan up to the 22nd May, and Rs. 1,43,82,200 invested in Post Office cash Certificates up to 7th May. Details are as under:—

	Rs.
Bombay	7,88,93,500
Bengal	6,99,85,100
The Punjab	1,83,31,200
The United Provinces	1,87,37,500
Madras	1,19,39,800
Minor Administrations	1,14,16,900
Burma	1,10,31,300
Central Provinces	44,91,400
Bihar and Orissa	31,51,500
Assam	7,06,300

Bambay Guzeratie's Subscriptions.

CALCUTTA, May 27.

The War Loan meeting of Bombay Guzeratie took place last Saturday at 4 p. m. in the hall of the Calcutta Anglo-Guzerati School. Mr. Gulam Hussein Ariff presided. Ray Hari Ram Goenka Bahadur was also present. Altogether a lakh and twenty-five thousand rupees was promised.

BOMBAY

Students and Political Meetings.

Press Opinions.

BOMBAY, May 27.

"Bombay Chronicle" says:—The country should know without delay whether Lord Pentland has been authorised to make this declaration of war on the movement for self-government or not and if so by whose authority he makes it. Is it merely a policy of Lord Pentland or is it the policy of Lord Chelmsford or is it the message which the Secretary of State delivers to India on behalf of the British democracy, whose immortal creed is Government set up by the governed? If Lord Pentland has taken himself to enunciate his policy of reaction, for it is nothing less, without authority, the sooner his declaration is repudiated and superseded by one which is truly representative of the desires and intentions of the British democracy and duly attuned to the aspirations and demands of educated India and the sooner he is recalled, the better.

BURMA

Rangoon Finance.

Proposed Imposition of Terminal Tax.

RANGOON, May 27.

A Local Government Resolution is issued to-day appointing a special committee consisting of the heads of various public bodies with Lieutenant-Colonel O. J. Obbard, Commissioner of P. & O., as President to consider the proposals for broadening the basis of Municipal taxation by the imposition of a terminal tax. In view of the revenue of the Rangoon Municipality having been affected by the war rents had fallen throughout the town and revenue from other sources adversely affected. Owing to the tightness of the money market it was impossible to raise loans for a great many large, urgent important works requiring to be carried out at a cost of at least one crore of rupees, with an annual revenue liabilities of not less than eight lakhs of rupees. There was also no surplus revenue to fall back on. For some years past the expenditure had exceeded the revenue. An examination of figures shows while Rangoon gets practically no part of its revenue by taxation from any other source than on house and landed property. Bombay gets 23 per cent. Calcutta 12, Madras 29, and Karachi 56 per cent. from other sources. While the immediate object of the tax is to raise the revenue, the secondary object is to reduce the somewhat excessive land and house tax on the ratepayers. The Lieutenant Governor considers that the time is now opportune for enquiring whether fresh sources cannot be tapped. It is necessary in view of the large arrears of expenditure to be faced after the war to prepare in advance means whereby the expenditure can be faced. The Committee will report on the following questions:—(1) Whether the Terminal tax on commodities brought into Rangoon is a suitable method of raising the revenue for the Municipality; (2) if so what commodities should be selected for taxation; (3) methods to be adopted for calculating and collecting the tax and (4) what revenue may be anticipated from the taxes recommended.

Remarkable Charge of Shop Lifting In Burma.

RANGOON, May 27.

In the Chief Court there was heard to-day by Mr. Justice Paelett rather an uncommon case on revision from the order of the District Magistrate of Tavoy, which on appeal was upheld by the Sessions Judge of Bassein, directing P. Gandhi, Agent and General Manager at Tavoy of Messrs. Tata and Sons, to appear to receive sentence when called upon and to keep peace in the meantime and be of good behaviour on conviction for theft of a pair of English boots from a shop of Messrs. Rowe and Company. The petitioner was alleged to have gone to the shop with a hand bag, and after purchasing some crockery in the upper floor came downstairs. While speaking to the Manager he left his bag on the table out of sight, and the durwan went up to one of the assistants and complained that the petitioner had taken a pair of boots and put them in his bag. The assistant examining the bag found the boots. The petitioner who was going to his motor car was called back and was considerably taken by surprise on a pair of boots being found there and offered to pay their value. The Police were, however, sent for and he was taken into custody and tried. Mr. De Glanville on behalf of the petitioner who, he said, was drawing a salary of Rs. 800 and was a person of respectable position, dwelt on the contradictions in the prosecution evidence and relied on the evidence of Mrs. Burton, an Assistant of the firm, from which it was clear that Gandhi had no opportunity of taking the boots in her presence while she was serving him with crockery. Counsel submitted it was abundantly proved by the prosecution evidence that the boots could have been put in the bag by the durwan or the assistants without the petitioner's knowledge. But the principal ground on which the application was based was that various goods had been missed from Messrs. Rowe and Company's shop for a considerable period, and the Police had traced forty-five of those articles to the houses of two Burmese assistants who had been tried in that connection. Both the Lower courts had commented on the absence of motive which was now abundantly clear. The Court directed the proceedings of the case as also of that against the Burmese assistants to be sent for.

UNITED PROVINCES

Bihar Ryots Grievances.

An Official Enquiry Foreshadowed.

ALLAHABAD, May 27.

The "Pioneer" believes that the Government of Bihar propose to institute an enquiry into the alleged grievances of the ryots of Champaran district. The present position of affairs there is obviously unsatisfactory and it is said that Mr. Gandhi's presence has aroused expectations among the cultivators which are impossible of realisation. It is, therefore, desirable that no time should be lost in arranging for an authoritative and impartial investigation and the enquiry should not be confined to the differences between European planters and ryots, but should include the relations existing between the ordinary Zemindars and their tenants.

CEYLON

Ceylon Premium Bonds.

Government Proposal.

COLOMBO, May 27.

The Ceylon Government proposes raising 15 million rupees in the Colony Premium Bonds at 3 per cent to be placed at the disposal of His Majesty's Government for war purposes. The bonds are valued at Rs. 50 each.

BRIEF TELEGRAM.

The case of Bharwari train smash came up again in the High Court when Mr. Justice Piggott dismissed the application of B. Taoti Prasad who got six months imprisonment. His Lordship said that the accused in taking upon himself the responsibility of granting line clear under the circumstances then existing and in taking it for granted that he would succeed in getting line clear within the time available, displayed precisely that quality of mind indicated by the word rashness.

Sir James Meaton is expected back at Naini Tal on the 2nd June.

LATEST.

[ASSOCIATED PRESS.]

CALCUTTA, May 28.

Referring to H. E. Lord Pentland's speech on the Home Rule propaganda the "Amrita Bazar Patrika" says: Our opponents are both interested in misunderstanding our case and more or less determined not to understand us. Otherwise why should they so consequently harp upon the catastrophic changes which the Home Ruler is accused of seeking to introduce in the administration of the country. The Home Ruler is anxious to peep up British connection and seeks no revolutionary changes. It is hardly time and fair to say that the Indian Home Ruler wants an immediate transference of the supreme control of affairs from the present bureaucracy to a Home Rule Government. But it is useless to argue with men who are deaf consciously or unconsciously. The only argument that will convince British rulers of India, both here and in England, of our fitness to manage our own affairs is the argument of actual achievement. That argument will be furnished by Home Rule itself when it is achieved and towards that end leaders of the country must direct their efforts now without division and with courage and sobriety and unshaken and unshakable loyalty to the Crown and the Empire.

BOMBAY, May 28.

Reports have reached Bombay of a shocking outrage perpetrated on a Hindu family which was going on a pilgrimage to a place near Daesa in Palanpur State. One Natavaral of Sidhpur with the ladies of his family and two servants was proceeding on a pilgrimage in bullock carts when the party was attacked by a band of robbers who stripped the ladies of all the ornaments they had and dragged them out of the carts molested them and threw them on thorny bushes on the road side. The robbers belaboured Natavaral so severely with sticks that he succumbed to his injuries. Soon after the people from the neighbouring villages came to the rescue of the party when the robbers had decamped with Rs. 3500/ worth of ornaments.

సంగ్రామమందు కనడావారిపని.

టోరాంటో, మే 26:—బాల్కన్ గారిస్ వ్యతిరేక దయ చేసిరి. వీరిని ప్రజలందరూ యుద్ధికిరేపి సత్కరించిరి. ధూనుకట విశ్రాంతిస్థలముదగ్గర వేసవేలుప్రజలు వీరికిస్వాగతం బాసగిరి.

రాష్ట్రీయనగర ప్రముఖులందరూ 'క్వీన్స్ పార్కు' కు పోవు వీధులందు పంక్తులదీర్చి వీరిని ఆహ్వానించిరి. ప్రధానమంత్రి గారియొక్కయు, నగరాధిపతి గారియొక్కయు స్వాగతోపన్యాసములకు ప్రత్యుత్తర మొసంగు సందర్భమున తాము ఆమెరికాయందు ఆనేకమిత్రులను జూచి సంతసించితినియు కనడాలో మిత్రులను, స్వదేశీయులను గూడ జూచి ఆమెరికాయందు నొందితినియు బాల్కన్ గారునుడిపిరి. వర్తమానభూమి సంగ్రామమునందు 2½ వర్షములనుండి సంతోభించు చున్న సామ్రాజ్యమును వారందరూ ఏకీభవించి అన్యోన్యముతో బోరుచున్నారు. దైవానుగ్రహమువలన ఉత్తర ఆమెరికా వారందరూ గూడ అన్యోన్యమైతితో పని చేయుచున్నవారు. సామ్రాజ్యమును వారందరూ ఈ భూమిసంగ్రామమున కనడావారు జేయుచున్న మహాపకారమును వేసోళ్ళ ను తించుచుండిరి. సామ్రాజ్యమును ప్రజలందరూ తరతరాలు కొలిచి కనడావారిని స్మరించుచుందురు. ఆల్బర్టా, సాస్కాచివాన్, బ్రిటిష్ కొలంబియాలను సందర్శించుటకు బాల్కన్ గారు అతిమిత్రులముతో గూడుకొన్నవారు.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథ భండారము - బారువ

గ్రంథ భండార గృహప్రసేక మహోత్సవము.

ఈ గ్రామవాసులును, సుప్రసిద్ధ వర్తకులను యగు తిత్తి బాలకృష్ణయ్య నాయకుగారు బారువలో 1914 సం. మే నెల 10 తేదీన తనమూలము బలరామయ్యచే స్థాపించబడి గ్రామస్థులచే పోషించబడుచున్న "శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథ భండారము" నకు స్వంతభవనములేని లోపము గనుగొని అతిస్వల్పకాలములో విశేష శ్రద్ధన వహించి ధర్మాగ్రముగ రు. 1500 లు ఖర్చుపెట్టి భవనము పూర్తిచేయించిరి. గృహప్రసేక మహోత్సవము శ్రీమంధానా రాజావారిచే ఈనెల 6 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ఆర్యవైభవముతో జరుపబడెను. నిర్వీర్యకాలమునకు ముందే భవనమునకు ముందువేసిన పందిరిలో గ్రంథాలయ మహాసభకు విచ్చేసిన వివిధపండిత వాసులును గౌ. భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజు బి. ఏ. ఏ. ఎల్. గారును, సామాన్యజనులు సుమారు వెయ్యి మందియు కిక్కిరిసియుండిరి. అంతట, శ్రీరాజావారు గొప్ప యూరేగింపు ఘోషనముతో బంగారు జెరువులను, రాజచిహ్నములను ధరించి చిత్రముగ నలంకరింపబడిన పల్లకియందు ఆసీనులై సభామండపమునకు విచ్చేసిరి.

సభామండపమువద్ద కాగ్యదర్శిగారు శ్రీరాజావారిని స్వాగతమిచ్చుచు పుష్పమాలాలంకారములగ జేసిరి.

ప్రభుభవన రాళ్లపల్లి వేంకటాచార్యులుగారి వేద ఋక్సూలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. పిమ్మట భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు శ్రీరాజావారిపై స్వాగత పద్యములు జదిపిరి. బాలకృష్ణయ్యనాయకుగారు వ్రాసియచ్చిన భవనము ధృుక్కట్రుట్టుకొను ప్రశ్నమును బలరామయ్య చదివెను.

శ్రీశ్రీయ వార్షికోత్సవము.

గ్రంథభండారము యొక్క శ్రీశ్రీయ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 8 తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు గ్రంథాలయ మహాసభమండపములో చిత్రాద వాస్తవ్యులును యగ్న గూడెం జమిందారును రామవిలాస గ్రంథమాల సంపాదకులు నగు శ్రీ చలికాని లక్ష్మారావుగారి యాధిపత్యము క్రింద సమావేశమయ్యెను. భాగవతుల సరసింహంగారి దైవప్రార్థనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు అధ్యక్షునిపై స్వాగతపద్యములు చదిపిరి. శేషుని వేంకట సరసింహ శాస్త్రిగారు యతిప్రసాదగుర్పియు, చింత వెంట వేంకట రమణయ్యగారు కవి ప్రశంసపద్యములును, గిడుగు శీతాపతి బి. ఎ. ఎల్. టి. గారు గ్రంథాలయ ప్రయోజనముల గూర్చియు నుపన్యసించిరి. పిమ్మట కాగ్యదర్శి తిత్తి బలరామయ్య గత సంవత్సర రిపోర్టు చదివెను.

బారువ మాల్కొదారులగు శ్రీ జనార్దనపాడి దివాన్ బక్ష్షి మహాపాత్రోగారు గ్రంథనిలయమునకు శాశ్వతపోషకులుగ ప్రవేశించి భండార మూలభవనమునకు రు. 100 లు మొసగుటకు వాగ్దానము చేయుటయేగాక గ్రంథాలయ మహాసభకు విచ్చేసిన ప్రతినిధులకు ఒక దినము ఫలహారము లిచ్చి సత్కరించిరి.

మెయిలుపత్రిక వ్రాతలు

(0)
పోలకుగారి ఖండనము

పోలకుగారి లేఖ యొక్క 24 వ తేదీ మెయిలుపత్రిక యందు ప్రచురింపబడినది. మెయిలుపత్రిక గాంధీగారి విషయమున ఖండనముల నొనర్చుచుండెను. ఈ ఖండనములు క్రమ మగునవి కావని నా యభిప్రాయము. గాంధీగారు బీహారు రయతుల సుఖదుఃఖ విచారణమున విశేషముతో వర్తింపలేదని మెయిలుపత్రిక యభిప్రాయమున తేల్చెను. గాంధీగారు తమ కార్యముల నెట్లు సారంభించి ఎటుల నిర్వహించుచుండిరో తెలిసికొన మెయిలుపత్రికకు అవకాశములు లేని సమయమున తత్ప్రతిక వారు మైత్రి మాసము లొనర్చుకుండిన యోగ్యముగ నుండెడిది. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందు గాంధీగారి నొనర్చిన కార్యముల గూర్చిన మెయిలుపత్రికయొక్క అహంభావపు వ్రాతలు తెక్కగొనదగినవి గావు పత్రికవారికి తత్కార్యములు, గాంధీగారి నడవడి మున్నగు సంతకముల గూర్చి జ్ఞానము పూర్ణము. మీరు గుక్మిలి హిందూదేశమునకు వచ్చినది లగాయతు గాంధీగారు ఆఫ్రికాయందు తాముచూపిన విశేషమును గోల్పోయి, ఇకటి రాజనీతిజ్ఞుల యధినులైన మైత్రిక మాచించెను. ఈ వ్రాతను బట్టి చూడగ గాంధీగారి మొగమెక్కడను పత్రికవారు చూచి యుండిరని నేను నమ్మజాలను. గాంధీగారి స్వభావ విజ్ఞానము వారికి లేనట్లు స్పష్టము.

గాంధీగారి రితరులవై నాధారపడి యుండరు. ఎవరెట్లు లభిప్రాయ పడినను, ఏమి తలచినను తెక్కగొనక గాంధీగారు స్వబుద్ధి నుపయోగించి విషయముల తీర్మానింతురు. ఈ యంశమును నమ్మినను, నమ్మక పోయినను, ఇంకొక విషయమును మాత్రము మీరు నిరాశ్చర్యము నమ్మకొని యుండవచ్చును. దేశీయుల విషయమై తా మొనరింపవలసిన కార్యములయందు, ఎంత సదుద్దేశముతో వైదము విధేయుడును పరిపూర్ణముగా గాంధీగారు స్వీకరింపరు. అని నేను పత్రికవారికి మాచించుచున్నాను.

పిలువని పేరంటమునకు బోయినట్లు గాంధీగారు బీహారు రయతులపక్షమున నిలిచి పత్రికవారు వ్రాయుట కడుచింతా కరము. అట్టిపనులను గాంధీగారెన్న దొనరింపరు. బీహారునందలి రయతులు చాలశ్రమల నందుచుండిరనియు, వారి శ్రమల నంత మొందింపవలసిన దనియు, కాంగ్రెసుసభ రెండుమాడు వాగ్దానములను సమావేశమగు ననగ బీహారునందలి ఎన్నియోలేఖలు వెక్కిరింపుచున్నవియు గాంధీగారికి వ్రాసికొనియుండిరి. సంగతి సందర్భముల గూర్చి క్రమముగా సమాచార ముండిన గాని నే నేమియు చేయజాలని గాంధీగారు నిరాకరించి యున్నారు. ఇదిగాక కాంగ్రెసుసభయందు గూడ నుపన్యసింప వలసినదని గాంధీగారు బలవంతపెట్టబడిరి. రయతులతోటల యజమానుల అన్యోన్యసంబంధముల గూర్చి తమకు రూఢియగు సమాచారము తెలియదని గాంధీగారు యాహ్వానమును నిరాకరించియున్నారు. అనంతరమున నితరులను ద్వారాప్త చేయవలసినదని బీహారునందలి ప్రముఖుల నేతలు గాంధీగారి కాయోగ్యము నడిచుచున్నారు. ప్రస్తుతపు ద్వారాప్త వారాయ నకు తోడ్పడుచున్నారు. ద్వారాప్త ప్రాసంభింపక పూర్వము గాంధీగారు తోటల యజమానుల ఉద్యోగుల సహకారము నపేక్షించిరి. అందులకు వారి నిరాకరణము, న్యాయస్థానచర్య మున్నగు కార్యములు పత్రిక వారికి విశేషమైయున్నవి. క్రింది యుద్యోగుల చర్యను బీహారు దొరతనమువారు ఖండించుచు, మాటవరుసకు తమయద్యోగులను గాంధీగారికి తోడ్పడ నియోగించియుండిరి. ఇట్టి గాంధీ మహాశయుని "యాదోశ్ నా వృత్తి పరు" డనుట అయోగ్యమును, విపరీతమును కాదా? మరియొక వ్యాసమున బీహారు రాష్ట్రమున నీలిమందు వ్యవసాయ మెట్లు జరుగుచుండెను. తోటల యజమానుల రహితుల సంబంధము తెల్లు పరిణయమించుచుండెను యను విషయముల పత్రికవారు తమజ్ఞానమును వినిపింపలేక, నిర్జ్ఞానము సంపూర్ణమగునని కా దని విన్నవించినందులకు తమింపవలయును. తోటల యజమానుల రయతుల సంబంధములను గూర్చి వివరముల నెఱుంగ జంకారా దొరతనమువారు గత 10 సంవత్సరములలోనే తమయన్నతో ద్యోగినికని నియోగించి యుండుట తమ రెరుగకపోవచ్చును. ఈయద్యోగి రిపోర్టును ప్రచురింపక కీర్తిపూర్వకమున విశేషమున్న దని మాకు స్ఫురింపదా? అని నేను పత్రికవారిని ప్రశ్నించెదను ఈ దేశమునందలి జనులు కొంద రా రిపోర్టులోని యంశములను జూచియున్నారు. రిపోర్టు బయటకు రాకుండ

దాచి యుండుటకు కారణములను మీ రెరుగుదురు. గాంధీగారు తాత్కాలికముగ మొక రిపోర్టును బీహారు దొరతనము వారికి రహస్యముగ పంపిరి దానిని పత్రికవారు చూచిన నిర్ధారితపోకమానదు. బీహారురాష్ట్రమునందలి రహితుల విషయమై పత్రిక వారి కిదివరకునుండిన సంపూర్ణజ్ఞానము విరివిని కెందగలదు-పత్రిక వారిని గాంధీగారి కాందోళ నమెప్పు డియ్యె యుండిన, నీపాటికి హిందూదేశ మామూలనుండి యా మూలవరకు రోహవేళ పరవశమై యుండ వుండునా? బీహారున చాలకాలమునుండి మీ దేశీయులను మాదేశీయు లను అగౌరవపరుచుచుండిన యకార్యముల తోటలగుండు వలసిన దని యన్నిమాటలనుండియు ప్రబల గంభీరనిస్సవమును మారు (మోకక) యుండునా?

గాంధీగారి దర్శాత్మకములమున రాష్ట్రమునందాందో శనము కలిగి, ఉండ్రకముచే ప్రజలు ఘోరమున నిష్పందించి రను నట్టి యపనిదలు గాంధీగారివై మోపబోతును. ఘోరములోని యాస్తికి గాంధీగారి సంపర్క మెట్టిదియు లేదని దొరతనము వారి యెప్పుకొని యుండిరి. గాంధీగారు రాంవోళ్లనము కలుగ జేయుచుండిరనుటకు మీ కాధారమెట్టి? తోటల యజమానుల యకార్యములు మీకు పత్రికవారికి తెలియకయుండవలెను. లేదా తెలిసియు, తెలియనట్లు మీరు నడించియుండవలయును అని పత్రికవారి నుద్దేశించి పోలకుగారు వ్రాసిరి.

గుంటూరు మండల సభలు.

పాతకవత్సరములనుండి ఈసభలు జలుగుచున్నవిగద. ప్రజల కష్టములను పాలకులకుఁ జెలుపుట, ప్రజలలో రావ కీయవిధి నభివృద్ధిపఱచుట ఈసభోద్దేశ్యములైయున్నవి. ఈ రెండవది సంతకంపవలసినదిగలేదు. మహాసభ జలుగు గ్రామ తాలూకాల ప్రతినిధుల మినహాయించి మిగత ప్రతినిధులఁ బట్టి అభివృద్ధి చూచుకొనుట మంచిది. ఇంగ్లీషురాని ప్రజాస మూహము ఈసభాదులలో నంతగ నుత్సాహవంతులుగ నున్న టులఁ గనబడెను. ఈజిల్లా సంఘమునకు నేను కొంత కాలము సంచార కార్యదర్శిగ నుండిని. గనుక నా అనుభవమువలన ప్రజాసమూహము ఉత్సాహరహితులగుటకుఁ గారణములఁ జేర్చినియెద. 1. సంవత్సరము పొడుగునను గ్రామాదులలో జిల్లా సంఘమువారు పనిచేయుచోవుట. 2. ప్రతినిధులవద్ద రూపాయి రూపాయి వసూలుచేయుట. దేశీయ ఆంధ్రహాది సభలలో ననేక ప్రదేశములనుండి విద్యార్థులు వచ్చెదరు. గనుక ప్రతినిధి రుసుమున్నను చిక్కులేదు. జవాబుదారి, దేశా భిమానము నేర్చుకొనవలసినవార నేకమంది మండల సభలకు రావలసియుండును. దీనికి నే బ్రతిమాలివన సభలకు రానివారు రూపాయి కట్టుమనిన ఆసలురారు. ఈయెడు మా రేపల్లెవారు భోజనమునకుకూడ మఱి యొక రూపాయి వసూలు చేయుదురట. ఇక యెట్లుండనో! 3. సభాదినములు రెండు దినములలో వైదము మంచిన క్రలచేత జనులకు దేశాభిమానాదు ల నుద్బోధింపఁ జేయక అధ్యక్షులవద్ద నెరియొక పాత్రనును వ్రాసిచదువుచున్నో, విషయవిగ్నేయ వాదనలతోను తిర్మాన పరంపరలతోను సోప్తాపారములతోను కాలము బుచ్చి, వచ్చిన జనమునకు ఆసంతృప్తి, విసుగుజనింపఁ జేయుచున్నా ము. అత్యవసరమైన పదివన్నెండు తీర్మానములతో, దృష్టి బొందిన చాలును. 4. ప్రజాసమూహమునకు ఆయుధ్యములగు అంశములబోధించి, తీర్మానించుకొను సంఘసంస్కరణ సభ లను వీనికి అతికించుట. ఇందువలన ననేకమంది పట్టూరు వారు సభలకు వచ్చుటమానితిమని వాతోడెట్టిరి. కాబట్టి యిత్యాదివిషయములలో మార్పులు జలుగువలసియున్నది.

మోక్షనాథం వేమిగోపాలరావు, శేషన్

బళ్ళారి సరసవిద్యోగి సభ 764

ఈ సభవారు 1917 సం॥ మేనెల 31-వ తేదీ

గురువారము మొదలుకొని

ప్రహ్లాద, లవకుశ, కృష్ణలీల,

నల్ల, రామదాసు,

అను నాటకములను నెల్లూరు పట్టణమున

నరసారెడ్డిగారి పబ్లిక్ హాలులో

ప్రదర్శించెదరు. ధర తప్పటివలనే.

రావుబహదూరు

సి. పాచ్. గాడ్. } వి. మాధవరావు

ప్రెసిడెంటు. } జనరల్ మేనేజరు.

డి. గోపాలాచార్యులు, సెక్రటరీ.

ప్రొఫెసరు రామమూర్తి నాయుడు గారి ప్రోగ్రాము.

		దినములు.
వెంటపాడు	26-5-17 to 28-5-17	8
శిబిరు	29-5-17 to 31-5-17	3
అత్తిలి	4-6-17 & 5-6-17	2
భీమవరం	6-6-17 ,, 7-6-17	2
అకువీడు	8-6-17 & 9-6-17	2
నరసాపురం	10-6-17 to 12-6-17	3
అమలాపురం	16-6-17 & 17-6-17	2
రామచంద్రపురం	19-6-17 ,, 20-7-17	2
మండపేట	21-6-17 ,, 22-6-17	4
కాకినాడ	24-6-17 to 27-6-17	4
పెద్దాపురము	28-6-17 & 29-6-17	2
పిఠాపురము	30-6-17 to 1-7-17	3
మిని	2-7-17 & 3-7-17	2

నోటీసు. (787)

శ్రీ పంగిడిగూడెము రాజాగారి వద్ద లండన్ గేజి రయిలు, వేగనుల కువయోగించు చక్రములు, ఇరుసులు, ఇత్తడి బేరింగులసహా 2 వే గనులకు సరఫరావిన్ని, రెండు వేగనుల తాలూకు చక్రములు మాత్రమున్ను, ఒకట్రాలియున్ను, ఇంక ఇతర ఇనుప, బీడుసామానులున్ను అమృతమునకు సిద్ధముగ ఉన్నవి. కాబట్టి కావలసినవారు వచ్చిచూచి కొనుక్కొనవచ్చును. వివరములు కావలసిన యెడల దిగువ సంతకము చేసినవారికి వ్రాసి తెలిసికొనగలరు.

పంగిడిగూడెం (P. O) } Ch. Yegneswara Rao
కృష్ణా జిల్లా } Hd. Clerk.

అద్భుతనివారిణి. 126

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్జ్బ్రిక్ టానిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీనులకును, నీరసమునందు నిద్ర లేకుండుట, జ్వరము, తక్కువగు, మెదడు దిమ్మగా నుండును, పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సక్తుతలహీనము, ఆయాసము, కష్టనష్టము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుహస్తాలకు శరత్తులకు, మనోవ్యాధులకు మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనదగును. బలమును గలిగించును. అనేక నెలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము. 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0 నవీనము!!

వరి నుల్ల ద్రవ్యముల రాజు

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగునాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైదగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను ఆనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే పేరి యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము. నెల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. చార్జి , 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 రూ. 0-4-0 ,, 1/2 అవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము. ఆంగ్లో యుండియక్ డ్రగ్ అండు తెమిక్ లో కంపెనీ. నెం 155, జుమ్మనుపేట పిల్లి, బొంబాయి. చుద్రాను యేజంటు:- మహారా ప్రభుమోక్షం మూర్తి, నై నాబజారు కోడ్, మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన విశ్వోపాధ్యక్షసంగ్రహ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకము లగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయము లగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కఠిన్వనం తేసి కావలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రూ 2-0-0
" ఆగ్రసంవత్సర " "	" " 0-8-0
" ఆగ్రసంవత్సర " "	" " 0-12-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము.

తామర తైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0

పండ్లపాడి.

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము.

సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టివీధి మదరాసు.

దాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆచార్యుల శ్రీ రక్తములన జనించుచున్నాములకు కిరీటుమంటి మందు. కరువులను, మచ్చలను గండమాలలను పుట్టను, ప్రాణహానిలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

సావంతుని వరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాచరసహజములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును పోగొట్టి రక్తమును పుష్టిచేయును. ఆరోగ్యాభివృద్ధి గలుగు చేయును. 16 రోజులవరకు వసుకు 4 కొమ్మల బుడ్డలలో అమృతమును ప్రోత్సహించును.

ప్రొత్సహించును: పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుత కట్టనంది గౌరవించగలగట్టి గారిచే నాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఏకభాషావిషయ ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6. తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టనయికుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అన్ని తుప్పుకట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డెవ్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wallace Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని పంచెలకు కట్టలకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా తైలుచే కంపెనీలును ముగిసిపలువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజిల్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్కు.

తపాలవెట్టె నెం. 553 రు,

589

మదరాసు

వై కామోజెక్షన్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పునపాడులు యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వాకే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల రూ 1-4-0

మంగళహారతుల శతకము.

సరస్వతి సమానులగు పులగుర్త లక్ష్మీనరసమాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములగుల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండదగినది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రూ 0.8-0 లు ఇవి ప్రతి పుస్తక షాపులోను దొరుకును.

పు. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి పి. యె.

యజ్ఞహోమ. కాకినాడ.

త్వరపడుడు ! 774 కొద్దిప్రతులు మాత్రమే !!

1. విద్యావిశ్వప్రకాశిని వెల రూ 0-10-0 లు

దీనియందు శృతిప్రస్తారమును కల్పనాస్వరమునకు ఉపయోగపడునట్లు ఖండప్రస్తారమును సంపూర్ణముగా భక్తి, హితయోగభేదమును తెలియబడును.

2. కృత్తిమా ప్రసాదము వెల రూ 0-6-0 లు,

దీనియందు కాళీ శతనామస్తుత్యాదికమును, స్వరాలంకార, గీత, వర్ణ కృతులకు శబ్దమును కొలిపించుకొనుటకు తెలియబడును. ఉదాహరణ- హంసధ్వనిరాగము రూపకంకాళము

త క్రిట యుగము శ్రీ డేవద్రష్ట నృసింహ శాస్త్రి సంగీత లక్షణవిద్యాస్ అమలాపురము.

సీతారామాంజనేయ సంవాదము.

టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ ఇతిహాస సహితము.

తెనుగున ఇది యొక్కటియే వేదాంత గ్రంథమని వాడుక. దీనికి సరియైన టీకాతాత్పర్యములను బ్రహ్మశ్రీ చింతామణివర్మల నారాయణ శాస్త్రిలవారిచేతను శ్రీమాన్ తల్. దేవరాజ సుధీ గారిచేతను వ్రాయించి చక్కని అక్షరములతో

మేలైన కాగితములపై మా ఆనందముద్రాలయమున అచ్చుశ్రించి ప్రకటించినారము. మేలయిన క్యాలికో బైండు చేయుబడియున్నది. వెల 2-8-0.

శ్రీ వెంకటాద్రిస్వామి కీర్తనలు. రాగతాళములతో చేర్చబడియున్నవి. శ్రీ వెంకటాద్రి స్వామిలవారి చరిత్రముకూడ చేర్చబడియున్నది.

కాలికో బైండు 0-8-0. తపాలా ఖర్చులుప్రత్యేకం.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అనేడు కో,

(285) ఆనంద ముద్రాలయము, మదరాసు

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అందుకో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సీటీ.

కాశీలోనుండు అనేక విశిష్టమైన జరిపట్టు వస్తువులు వీరు బహుచన్యకగ సప్లయచేతురు. ఒక సారి ఆగ్రదుయిచ్చుచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

పాణడు గల బొమ్మలు

బయ్యగో. పుణ. శివమును - డేరాలు - గొయ్యదీపములు - బొమ్మలకాట్టలు - గొర్రెడి పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అందు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

నీలమేఘులు, అను సుజ్ఞానిభరితము.

మొగటిది భానమును కల్పించు ఆర్యరాది మార్గమును తెలియజేయుచున్నది. రెండవది ఆర్య జాతీయమైన ఆచార్య శిష్యులచును తెలియజేయుచున్నది. మొదటిదాని వెల రూ. 0.8-0; రెండవదాని వెల రూ. 0.10-0. తపాలావార్జి చేసు

పరకాలన్ డి కో., నెం. 20, కృష్ణగుంటవీధి మదరాసు.

శౌరదాంబ

ఇది శ్రీధర్మబోధి యను పాటకము.

సంఘమరాచూర సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 లాటాలు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రిక ప్రెస్, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.